DİSİPLİN VE KALİTE BAŞARILI ÇALIŞMALARIN ÖNKOŞULU

ÜSKÜP'ün »11 OKTOMVRİ« OTOBÜS FABRİKASINI ZİYARET ETTİK, BURADA YÜRÜTTÜĞÜMÜZ KONUŞMALARI AKTARIYORUZ

YAZISI 12 — 13. SAYFADA

BİRLİK

MAKEDONYA ÇALIŞKAN HALKI SOSYALİST BİRLİĞİ ORGANI

YIL XLIII
SAYI 3503—4

HAFTADA 3 DEFA ÇIKAR
FİYATI 150 DİNAR

★ CUMARTESİ 10 EKİM 1987
ÜSKÜP

MSC'da Pazartesi Günü Çalısılmayacaktır

11 Ekim Makedon ulusu ve Makedonya'da yaşayan Halkların Ayaklanma günü dolayısiyle Cumhuriyet Emek Komitesi şu bildiriyi yayımlamıştır: Makedonya SC'nın Devlet bayramları yasasına uyumlu olarak, 11 Ekim Makedon ulusunun Ayaklanma günü — iş günü değildir. Bayram cumartesi gününe rastladığı için, pazartesi günü de çalışılmayacaktır.

YOSİP BROZ TİTO'NUN PARTİ BAŞINA GELİŞİNİN 50. YILDÖNÜMÜ DOLAYISİYLE ÜSKÜP'ÜN MAKEDON MÜZESİNDE

DÜNYA ULUSLARININ TİTO'YA SEVGİLERİNİ SİMGELEYEN SERGİ AÇILDI

11 EKİM, MAKEDON ULUSU VE MAKEDONYA'DA YAŞAYAN HALKLARIN AYAKLANMA GÜNÜ DOLAYISİYLE »TİTO — MAKEDONYA — YUGOSLAVYA — DÜNYA« SERGİSİNİ MKB MK BAŞKANLIĞI SEKRETERİ MİHAİL DANEV AÇTI ● SERGİ 9 ARALIK GÜNÜNE DEK AÇIK OLACAK

Yosip Broz Tito'nun YKP başına gelişinin 50-nci yıldönümü ve 11 Ekim Makedon ulusu ve burada yaşayan halkların Ayaklınma günü dalayısıyla, dün, Üsküp'ün Makedonya müzesinde, çok sayıda toplumsal-siyasi ile kültür işçileri ve diğer konuklar önünde **»Tito, Makedonya Yugoslavya, Dünya«** sergisi törenli bir şekilde açıldı. Yosip Broz Tito Anma Merkezi ve Üsküp Makedonya Müzesi tarafınca örgütlenen sergiyi MKB MK Başkanlığı sekreteri **Mihail Danev** açtı. Danev, bu sırada yaptığı konuşmasında diğerleri arasında, »en parlak ve en büyük edinimlerimiz, tüm zaferlerimiz, Partimizin yaşamı ve yeni Yugoslavya'nın kuruluşunun tüm başarıları Yoldaş Tito'nun eseri, düşüncesi ve eylemine sıkı bağlıdır«, dedi.

(Daha Geniş Yazılar 2. ve 3 sayfada)

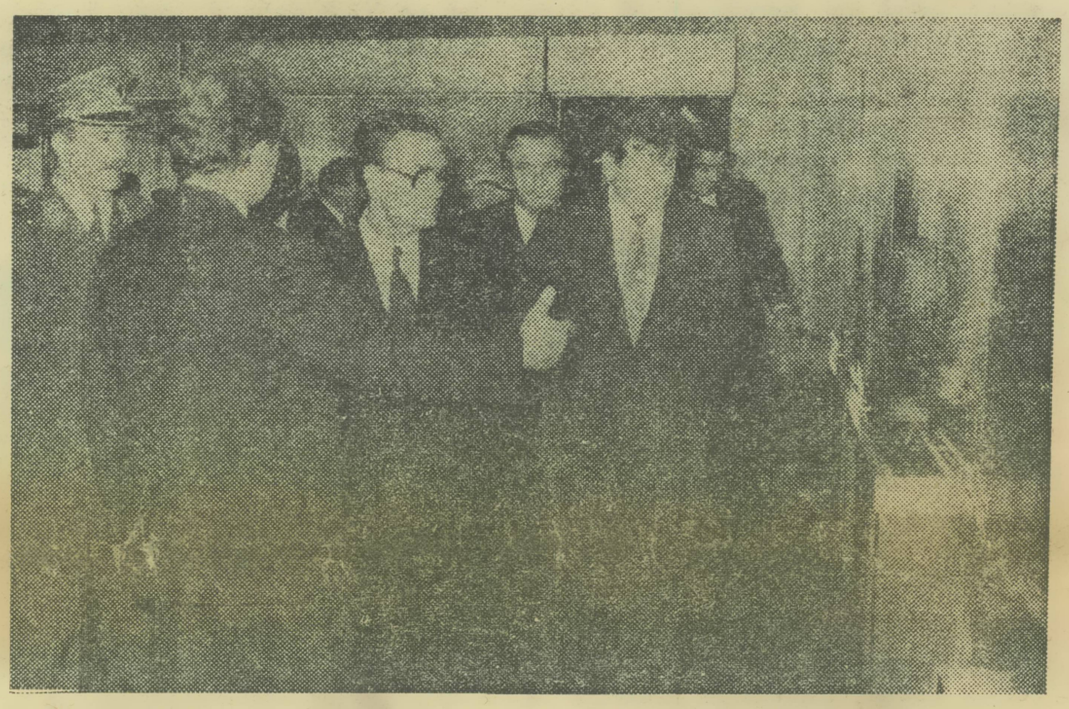

FYK OTURUMUNDAN

SOSYAL GÜVENLİK İÇİN YENİ GİRİŞİMLER

ENFLASYONUN ÖNLENMESİ İÇİN ÖNLEM VE ETKİNLİKLER PROGRAMI SAPTANDI

BELGRAD, 9 Ekim (Tanyug): — Şimdiki ekonomik bunalımı durumundan çıkış ancak sosyalizm ve özyönetime sadık kalan toplumumuzun tüm güçlerinin iyi iyi örgütlenmiş ve büyük çabaları ile olanaklıdır. Bu değerlendirme dün Branko Mikuliç'in başkanlığında düzenlenen FYK oturumunda ortaya atılmıştır. Aynı oturumda somut örnekler ortaya atılarak enflasyonun önlenmesi ve iktisadimizin dengeleşmesine bağlı önlem ve etkinlikler programı saptanmıştır. Bu programla dış borçların yeniden finansmanı ve iç borçların kapatılmasına ait sonuçlar da önerilmiştir.

YKB MERKEZ KOMİTESİ BAŞKANLIĞI OTURUMUNDAN

BUNALIMLI DURUMDAN ÇIKMAK İÇİN SOMUT ÖNLEMLER

YKB MERKEZ KOMİTESİ ONUNCU OTURUMUNDA, KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ KONFERANSININ 1988 YILI BAŞLANGICINDA DÜZENLENEBİLECEĞİ VURGULANDI

BELGRAD, 8 Ekim (Tanyug) — YKB MK Başkanlığı Boşko Kruniç'in başkanlığında düzenlenen oturumda Komünistler Birliği Konferansının hazırlanması ve düzenlenmesine bağlı kimi soruları gözden geçirmiştir. YKB MK 10. oturumunda varılan anlaşmaya göre, KB Konferansı 1988 yılının başlangıcında düzenlenmelidir.

Oturumdan sunulan bildiride öne sürüldüğüne göre, Başkanlık YKB Konferansının hazırlanmasında toplumsal ekonomik bunalım ve Komünistler Birliğinin çalışma koşullarının mecburen göz önünde bulundurulması gerekliğinden yürümektedir. Bu ise, Konferansta Komünistler Birliğinin etkinliği ve KB'da hüküm süren durum hakkında özellikle KB yönetiminin çalışması ve Merkez Komitenin kendi rolünü daha sorumlu, daha çabuk ve daha etkili gerçekleştirmesi için harcanması gereken çabalar üstüne temelli tartışmanın yürütülmesi gerekliliğini üstlemektedir.

Bu yüzden genel yönelime göre Konferans hazırlıkları ve çalışmaları ağırlığı, toplumsal ekonomik bunalımdan çıkmak için yürütülen savaşta ve YKB 13. Kurultay kararların ve uzunvadeli ekonomik istikrar siyasetinin KB ve tüm toplumsal güçlerin geniş kapsamlı seferberliği ile daha çabuk gerçekleşmesi çizgisinde, YKB öncü ide siyasi rolü, yekvücutluğu ve sorumluluğunun güçlenmesine verilmelidir.

Oturumda YKB Konferansının örgütlenmesi ve başarılı çalışması için temelli hazırlıkların yapılması gerektiği öne sürülmüştür. Bu ise Konferansın düzenlenmesi sırasında, toplumsal ekonomik gelişimin-

(Devamı 8. sayfada)

Bu Sayıda

DEVRİM YOLU KOLAYINDAN AŞILACAK YOL DEĞİLDİ

RADOVİŞ: SAVAŞÇILARI NURİŞ HUSEYİN VE KOSTA TODOROV İLE KONUŞTUK

YAZISI 4. SAYFADA

DELİL YETERSİZLİĞİ BAŞIMI KURTARDI

SAVAŞÇI ÇVETKO TODOROVSKİ'NİN ANILARI

YAZISI 5. SAYFADA

ÖDÜLLER YAZAR İÇİN BİR DÜRTÜDÜR

»11 EKİM« ÖDÜLÜNÜ KAZANAN PASKAL GİLEVSKİ İLE KARŞILAŞTIK

YAZISI 6. SAYFADA

11 EKİM BAYRAMI KUTLU OLSUN

TİTO'NUN PARTİ BAŞINA GELİŞİNİN 50. YILDÖNÜMÜNE BAĞLI SERGİNİN AÇILIŞINDA MİHAİL DANEV'İN KONUŞMASINDAN ALIMLAR

TİTO, ÇAĞIMIZIN YILMAZ ÖNDERİDİR

EMEKÇİ İNSANLAR VE SOSYALİST ÖZYÖNETİMLİ YUGOSLAVYA VATANDAŞLARI İÇİN TİTO YOLUNDAN BAŞKA YOL YOK VE OLMAYACAKTIR

Sayın arkadaşlar, Yosip Broz Tito'nun Yugoslavya Komünist Partisinin başına geçmesinin 50. jübile yıl dönümünü kutladığımız yılda, Makedonya'da devrimci ayaklanma ateşi alevlendiği 11 Ekim ayaklanma gününden iki gün önce, »Tito, Makedonya, Yugoslavya, dünya« adlı sergiyi açıyoruz. Belgrad'ın »Yosip Broz Tito« anı merkezi ve Makedonya müzesinin hazırladıkları sergi fotograflar ve sözlerce, Yoldaş Tito'nun yüce devrimci eseri ve yaşam yolunun büyük bir bölümünü belgelere dayanarak görmemiz için biricik fırsatı oluşturmaktadır. Yoldaş Tito'nun partimiz başına geçmesinin 50 yılı elde edilen başarılarla ölçülmüş, bilhassa rakkamlarla gösterilemiyen: özgürlük, bağımsızlık, özyönetim ve işçi sınıfının iktidarı, ulus ile halklarımızın kardeşlik birliği ve kardeş toplumumuzun yekün ve gayet dinamikli gelişimi, yurdumuzun bağlantısız dış siyaseti ve uluslararası otoritesi ile şöhretinin görkemli evsanevi önemi vardır.

Tam bu nedenden Yugoslavya Komünist Partisi, doğrusu Yugoslavya Komünistler Birliğinin başında Yosip Broz Tito'nun kırk yıldan çok bulunmasından gurur duyuyoruz. En parlak ve en büyük edinimlerimiz, tüm zaferlerimiz, Partimizin yaşamı ve Yeni Yugoslavya'nın kuruluşunun tüm başarıları Yoldaş Tito'nun eseri düşüncesi ve eylemine sıkı bağlıdır.

Yosip Broz Tito'nun parti başına geçmesi büyük tarihi bir dönüşümü oluşturmaktaydı. Bu tarihin başlangıcı ve devrimci partinin uzlaşmaz savaşının başlangıcıdır. Partinin ide ve eylemsel yekvücutluğunun güçlenmesi ve grupçuluk ile bölücülük savaşının kararlı şekilde yokedilmesi için alınan kararlı önlemler onun niteliğidir. Parti örgütleri ile Komünistler, emekçi insanlar ve ezilen ile istismar edilen halk kitleleri arasında etkinli klerde bulunmaları için seferber edilmişlerdi. Uzgörür yeteneğiyle Tito, Komünistler Birliğinin kendi işçi sınıfı ve ulusu önünde tarihi sorumluluk bilincini temelleştirmiştir. O zaman, 1937 yılında Tito ülkemizin kaderi ve yok edilmeleri için kara bulutların başları üzerinde yükselen ulusların geleceği için sorumluluğu Komünist Partisinin mecburen üstlenmesi gerektiğine bilinçliydi.

Böylesine esaretin karanlığında ve Makedon zamanı ve kaderinde, Tito özgürlük ışığı, tüm fırtınalardan geçen yılmaz ve cesur önder, her zaman geleceğe bakan, büyük kararlılık ve kalbinde insanı sıcaklığıyla parti başına geçti. Yugoslavya toplumunda milli soruyu dürüst oturtarak, sonuna dek çözerek ve sınıfsal karşıtlıkları ortadan kaldırarak, Tito sınıfsal ile milli sorular arasında bağlanmayı sağladı. Bu ise silahlı savaşın başlatılması, yenginin elde edilmesi ve bundan sonra Sosyalist toplumunun kalkınması için esas koşuldu. Böylesine platform üzerine Yugoslavya'nın tüm ulus ile halkları birleştiler. Çünkü milli ve sosyal özgürlüğün gerçekleşme esasını birleşmede görüyorlardı. Tito ile parti tarafından hazırlanan bu platformu Makedon ulusu da kabul etti. Çünkü Makedon ulusu da özgür ve kendi başına yaşama ve kendi hükümetini kurması için asırlar boyu eğilimlerinin kesinlikle gerçekleştirmesi için sağlam olanaklarını birleşmede gördü

Özgür Sosyalist Yugoslavya'da yaşayarak ve gelişerek onlar tüm kendi yaratıcı potansiyellerini serbest ettiler ve YKP daha doğrusu Yugoslavya Komünistler Birliği ve Yoldaş Tito'nun yönetmenliğinde, diğer ulusların bu hedeflerine kavuşmaları için yüz yıllar geçmesi gereken, başarıları kaydettiler. Onların maddi ve manevi başarıları tüm Yugoslavya toplumunun sahipliği oldular ve dünya değerleri hazinesinde önemli bir bölümü oluşturmaktadır. Makedon ulusu ve MSC-da yaşıyan halkların tüm yaratıcılık türlerinin gelişimi ve tanıtılması için önemli maddi, enstitüsyonel ve toplumsal öntahminler yaratılmıştır. Emeğin maddi esası genişletilip güçlendirildi, bir zamanlar fakir ve geri kalmış ülkede büyük değişmeler oldu ve Komünistler Birliği tarafınca yönetilen ve Tito'nun eserini sonuna dek izleyerek günümüzde karşı karşıya geldiği ve geleceğin getireceği güçlükleri yenmeye yetenekli olan modern işçi sınıfı kuruldu.

İlk ayaklanma tüfeğinin patlamasından 46 yıl ve Halk Kurtuluş Savaşı ile Sosyalist Devrimimiz zaferinin elde edilmesinden 40 yıl geçti. Dünya şöhretine sahip olduğumuz bu büyük ve bileşik dönemin özellikleri, kardeşlik birlik, eşitlik, bağımsızlık ve özgür gelişme, bağlantısızlık ile barış sever koegzistensiyonudur. Bugün de bunalımın etkisini hissettiğimizde, o-nun atlatılması için tüm güçlerimizi seferber etmemiz gerektiğinde, Sosyalist özyönetimin biricik tarihi yolumuz olduğu görülmektedir. Tam bu zaman, uluslararası işçi hareketinde ve Sosyalist ülkelerde olagelen olaylar, özyönetimin giderek daha büyük değer kazandığını tasdiklemektedir.

Sosyalist özyönetimli Yugoslavya toplumun Komünistler Birliğinin ide öncü rolü sayesinde ilerleme kaydettiği ayandır. Çoğu kez, Yugoslavya Komünist Partisi, doğrusu Yoldaş Tito'nun önderliğinde Yugoslavya Komünistler Birliği özgür gelişme için işçi sınıfımız ve ulus ile halkların yürüttüğü savaşta, dünyadaki devrimci ve ilerici güçler ile devinimlere göre yükümlülüğünü onurlu bir şekilde yerine getirerek, kendi devrimci rolünü sonuna dek gerçekleştirdi ve gerçekleştirmektedir.

Tito Devrim süregenliğinin, Sosyalist özyönetimin gelişimi, daha doğrusu Yugoslavya Sosyalist Federatif Cumhuriyetinin heryanlı dinamikli gelişiminin, güçlü, ide siyasi ve eylemsel bakımdan yekvücutlu, Komünistler Birliği olmaksızın, olasıl olmadığına kuvvetle inanıyordu. Bu fikirden yürüyerek Tito, Yugoslavya Komünistler Birliğinin kendi örgütleme ve çalışma biçimi ve içeriğini emekçi insanlar ile vatandaşların somut gerek sinmelerine göre ayrlaması için olduğu gibi, Sosyalist özyönetimine değgin yeni gelişme perspektiflerinin açılması için çaba harcamaktaydı.

Tito bu idelerini, işçi sınıfı ve en geniş halk kitlelerin tarihi çıkarları ve hedeflerin gerçekleşmesi için sonuna dek savaşım veren savaşçı olduğundan, gerçekleştirmekteydi. Gerçek Marksist ve uzgörür olarak Tito halk kitlelerini uyandırmasını, örgütlemesini ve onların devrimci enerjisini yönlendirmesini, insanlarımızı, özellikle gençleri harekete geçirmesini biliyordu.

Günümüzde toplumumuzun gelişmi Komünistler Birliğinden, herşeyden önce toplumsal gelişiminin esas etkeni olarak insanın, onun girişimciliği ve yaratıcılığını teşvik edecek üretim ve toplumsal ilişkilerin oturtulması için devrimci girişimde bulunmaları ve kararlı savaş yürütmeleri istiyor. Halbuki büyük ide ve Sosyalist özyönetimin gelişini için yürüttüğümüz somut savaşımımız bürokrasi, devletçilik baskılarına, burjuvazi liberalizmi, milliyetçilik ve diğer olumsuz belirtilere uğramıştır. Bunlar hep beraber ise yapıcılık, çalışma ve girişimciliğin darlanması için yapılan denemedir.

Tito uzgörür ideleri ve bize miraz bıraktığı eseriyle bir çağı belirtti. Onun Komünist, devrimci ve düşünür kişiliği günümüzün ve ilerideki nesillerin devrim ideleri ve değerleri öğrenmeleri için tükenmez bir kaynaktır. Kendi anti dogma davranışı ve yaratıcı Marksist görüşleriyle Yoldaş Tito, Yugoslavya ile YKB-ne tüm dünyada afirmasyon sağladı ve büyük şöhret kazandırdı. Bu verilerden yürüyerek Tito sırf bizim, Yugoslavya ulus ile halkların değil, tüm dünyanın büyük önderidir (adamadır). Tito dünyanın vatandaşıydı ve şimdi de vatandaşı olarak sayılmaktadır. Kendisi Bağlantısızlık siyaseti ve deviniminin başkurucularından ve esin veren liriydi. Dünya süreci olarak Sosyalizmin tanıtılması ve gelişmesine de büyük pay sunmuştur.

Sergi, Tito ile büyük Komünist ve dünyada saygıyla anılan bir şahıs olarak karşılaşmamız için bir fırsattır. Bu sergi de yoldaş Tito nun yaşam ve eseriyle her karşılaşmanın olduğu gibi, sırf şanlı geçmişi anımsamak değil, yeni çaba ve didinmeler ve Yoldaş Tito'nun yoluna bundan böyle de sadık kalmamız ve bu yoldan yürümümiz için yaratıcı ve devrimci teşvik ile ilhamı oluşturmaktadır. Biz komünistler için, işçi sınıfı, emekçi insanlar ve Sosyalist özyönetimli Yugoslavya vatandaşları için Tito yolundan başka yol yoktur ve olmayacaktır.

Sonunda sergiyi hazırlayan heyet üyelerine ve bu sergiyle Yoldaş Tito'nun yaşam ve eserini tanıtmak için büyük çaba ve emek harcayan Belgrad'ın »Yosip Broz Tito« anı merkezinde ve Makedonya müzesinde çalışanlara teşekkür etmemi müsaade buyurunuz.

Sergiyi beraber gezmeye davet ediyorum sizi.

11 Ekim 1953 yılında Tito diğerleri arasında »Makedonya ulusu istediğini kendi savaşında gösterdi. Bir sözle, Makedon ulusu savaşta ilk sırada kendi sırtında hiç kimsenin egemenliğini, gücünü ve üstünlüğünü istemiyor. Sadece kendi isteği ve gücüne dayanarak kendisini yönetmek arzusundaydı« dedi.

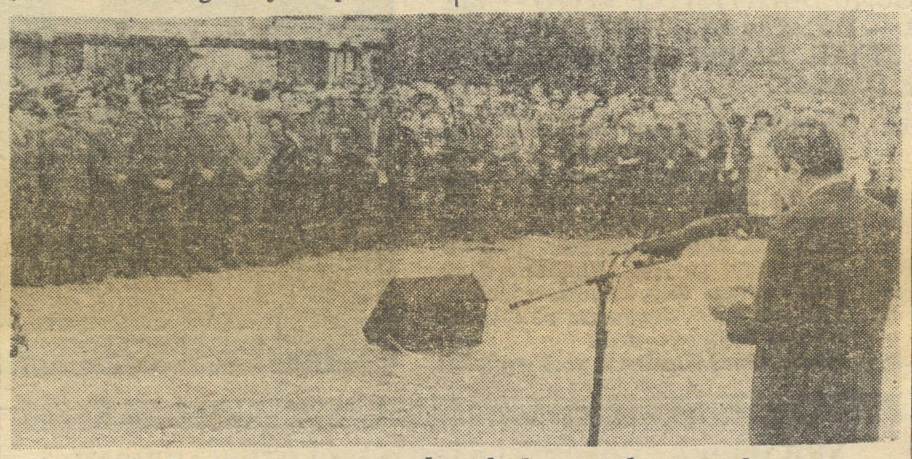

Mihail Denev serginin açılışında konuşurken görülüyor

11 Ekim 1941 yılında ilk silah sesin'n işidilmesiyle, 1943 yılının Mart ayında Makedonya Komünist Partisinin kurulmasıyla ve ilk ASNOM oturumunun kararlarıyla Makedon ulusu ve Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinde yaşayan halklarımız kaderini Yugoslavya'da yaşayan diğer ulus ile halklarının varoluşuna daimi bağladılar.

11 EKİMDE MAKEDONYA DELEGASYONU ÇİÇEKLER EVİNİ ZIYARET EDECEK

Pazar günü saat 13 sularında, 11 ekim Makedonya ayaklanma günü dolayısıyla MSC delegasyonu Belgrad'ta çiçekler evinde Yoldaş Tito'nun mezarına çiçekler takacak.

Çiçekler evini ziyaret edecek delegasyon arasında MSC Başkanlık başkanı Dragolyub Stavrev, HKSSBB Başkanı Dr. Trayçe Gruyovski ve MSGB CK Başkanı Branko Azeski bulunacaktır.

Yosip Broz Tito kimdir? Bunu hepimiz biliyoruz. Fakat, Tito'nun hayatı, nasıl geçmiştir. Onun kişiliği ve savaş yollarını daha yakından tanıyor muyuz? Bu soruların cevabını Yosip Broz Tito'nun Yugoslavya Komünist Partisi başına gelibinin 50. yıldönümüne adanan ve »11 EKİM« Makedonya'nın ayaklanma günü dolayısıyla dün Üsküp'ün Makedonya Müzesinde -DÜNYA« sergisiide bulacaksınız. Bir sözle, açılan »TİTO-MAKEDONYA-YUGOSLAVYA-Yugoslavya'da ikinci kez olarak Tito'ya adanan böyle bir sergi örgütleniyor. Belgrad'ın »Yosip Broz Tito« Anma Merkezi ile Makedonya Müzesi tarafınca örgütlenen bu sergide, Belgrad'ın Anma Merkezinde sergilenmiş bulunan ve Tito'nun hayatı, kişiliği ve savaş yollarına adanan en zengin eşyalardan binden çok eşyası Makedonya Müzesinin 1800 metre karelik alanında sergilenmiş bulunuyor.

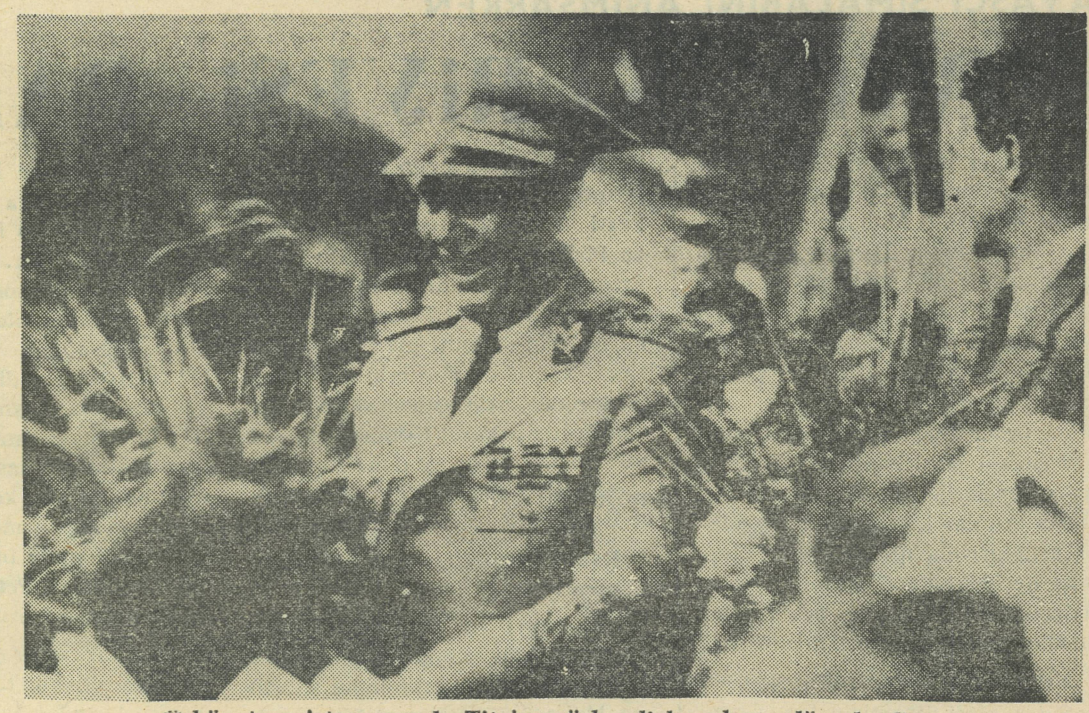

Üsküp tren istasyonunda Tito'ya görkemli karşılama düzenlendi

Titonun Parti Başına Gelişinin 50. Yıldönümü Ve 11 Ekim Ayaklanma Günü Dolayısıyla Makedonya Müzesinde

„TİTO—MAKEDONYA—YUGOSLAVYA—DÜNYA" SERGİSİ AÇILDI

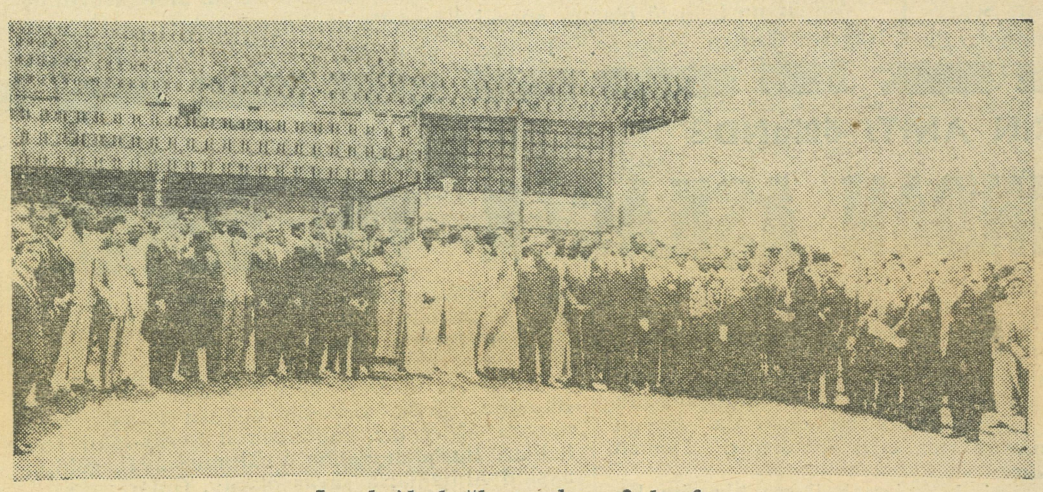

Lusaka'da bağlantısızların 3. konferansı

Üsküp'ün Makedonya Müzesinde örgütlenen bu serginin konsepsiyonu ANMA, KÜLTÜR ve TARİHSEL gibi 3 bölümden oluşmaktadır. Bunun yanısıra bu müzede örgütlenen Tito'ya adanan ek gösterileriyle birlikte Yüce Önderimizin kuruculardan biri olan ve büyük önem verdiği »TITO—BAĞIMSIZLIK« konulu sergisi de örgütlenmiş bulunuyor.

Makedonya müzesinde ayrıca Yosip Broz Tito'ya adanmış olan resimli eserleri, savaş yollarını çizen ve yapmış olduğu yolculuk sırasında kendisine hediye edilen resimleri, Tito'nun en önemli yazıları, kazanmış olduğu paket, takdirname-teşekkürenemeleri ve Yüce Önderimizin kişiliğiyle ilgiil yazılan yazıları da sergilenmiştir.

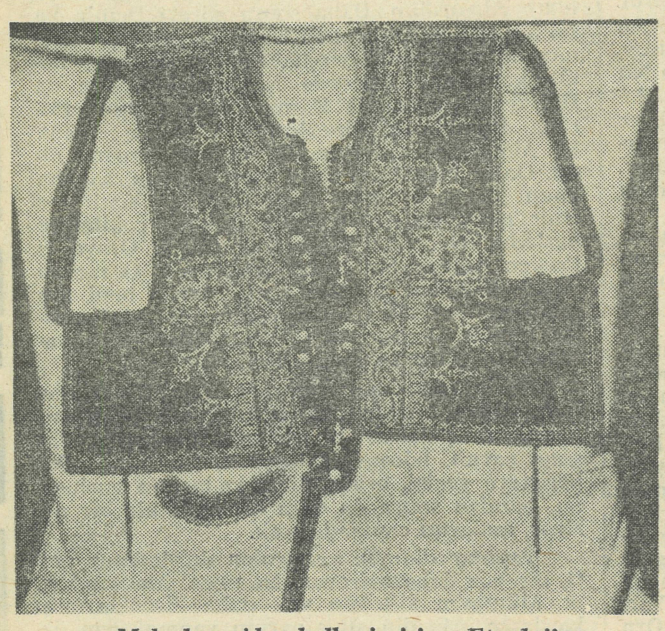

Makedonya'dan halk giysisi — Etnoloji

9 Ekim ile 9 Aralık arasında açık olacak sergi süresince Tito'nun kişiliği, eseri ve yaşamına olduğu gibi Halk Kurtuluş Savaşı ile Devrime adanmış olan belgesel filimlerini de Makedonya Müzesinin sinema salonunda ziyaret çilere gösterlecektir. Doğrusu VİDEO — KASETLERİ vasıtasıyla »SUTYESKA«, »KOZARA« savaş filimleri olduğu gibi »Yosip Broz Tito« Anma Merkezine adanan belegesel filmi de müzenin açık olacağı iki ay süresince ziyaret çilere gösterilecek.

Tito'ya adanan »TİTO-MAKEDONYA-YUGOSLAVYA-DÜNYA« sergisinde 1943 yılından 1953 yılına kadarki dönemde Tito'nun büro fonunun ve 1953 ile 1980 yılları döneminde Cumhurbaşkanın kabine fonun eşyaları olduğuğu gibi Tito'nun hayatı, kişiliği ve savaş yollarına adanan çok sayıda eşya ve eserleri sergilenmiş bulunuyor.

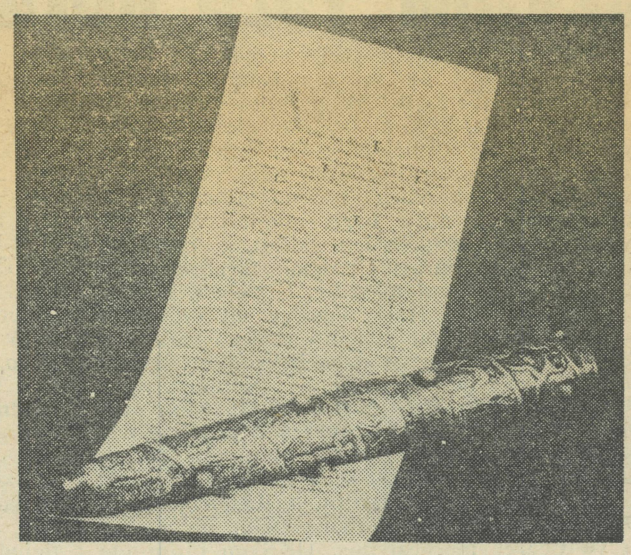

Gençlik iştafeti, 1957 yılında ilk federal iştafet

Tito'nun Üsküp ziyareti ve Demirdökümhanenin törenli hizmete verilişi

»TİTO — MAKEDONYA — YUGOSLAVYA — DÜNYA« sergisinde ayrıca Belgrad'ın Anma Merkezinde bulunmayan yani Tito'nun kendisi çekmiş olduğu fotoğraflar ilk kez bu sergide sergilenmiştir.

Sayfayı hazırlayan
Ramiz CERLEK

SAVAŞÇI SİMALARINI ANIMSARKEN

KOMİTE KURİYESİ RAMİZ

Üç şehler mahallesi Manastırın kenar semtlerinde bulunan mahalle lerden biriydi. Mahalle sakinleri olan Makedonlar, Türkler ve Arnavutlar aralarında kardeşçe yaşıyorlar, iyiyi ve kötüyü, şenliği ve acıyı hep beraber paylaşıyorlardı. Yaşlılar arasındaki böylesine bir yaşam gençler arasında da iyice kök salmıştı. Daha 1940 yılında ünlü Parti işçilerinden Stiv Naumov'un girişimiyle gençlerden Parti taraftarları eğitsel gruplar kurulmuştu. Üç şehler grupları önemli bir rol oynayacaktı ilerideki Parti etkinliklerinde. Bu gençlerle çalışılıyor, gelen günler için eğitiliyor, hazırlanıyorlardı.

KP hücresi kuruluyor

Savaş ateşi ülkemizin sınırlarını da aşıp bu yörelere de yetişti. Parti bu buhranlı anları hazırlıklı karşıladı. İlk Parti hücresi kentin bu semtinde de kuruldu. Makedon, Türk ve Arnavut gençlerinden oluşmuş tu. Dimçe Stankovski, Hıvzi Rahim, Tome Momaz, Zülal Vahit, Koço Bo yçevski, Ramiz Osman, Vangel İlievski, Rafet Şabedin, Demir Mustafa, Recep Hasan, Hüska, Rahman, İrfan Hayrettin, bu hücrenin üyeleri oldular. Hepsi fedakar, çalışkan saraç ve diğer işçilerdi. Ramiz ara-

Parti yöneticilerinden Panda Çesnolarında ayrılıyordu. Kardeşi Selo da Parti etkinlikleriyle kapsanmıştı. va Pirlepeye götürülmeli. Bu ödevi Annesi de çocuklarına yardım ediyordu. Evleri Parti yöneticileri ve kuriyelerin sığındıkları evlerden biriydi. Ramiz en sorumlu ödevlerle yükümleniyordu. Ödevleri de doğrudan doğruya Yerel Komite sekreteri Stiv Naumov'dan, ve daha sonraları, komite sekreterleri Vera Orovçaneç ve Borçe Milyovski'den alıyordu.

Ramiz komtieler arası bağları yaşatıyor

Daha 1941 yılı sonlarına doğru Ramiz, Pirlepe, Köpürlü, İştip komi teleri ve Üsküp'te etkinliğini sürdüren Makedonya Bölgesel Komiteyle bağları kurmağa görevlendirilmişti. Kuriyeliği başlamıştı. Yıllarca sürecek olan pek sorumlu bir görevini başarılı olarak yürütecekti. Sık sık bu kentlere gidiyor, posta taşıyor, bu kentlerden Manastır'a gelen Parti işçilerin silâhlı refakatinde bu lunuyordu.

zanları kuriyere getiriyor.

1942 yılının şubat ayında Üsküp' ten Manastır'a parti tekniğini getirmek ödeviyle yükümleniyor. Sekreteri Koço Çvetkovski de yanında. Üsküp'te Bölgesel Komiteden alınan teknik bavullara yerleştiriliyor ve trene bindirilip iki kuriye Manastıra yönleniyorlar. Manastır istisyonuna gelince istasonun polis tarafından abluka edildiğini görüyorlar. Ramiz'in soğuk kanlılığı durumu kurtarıyor. Kendisini bekleyen polis amacına ulaşmayacaktır. Ramiz iki bavulu silâhtan dönen iki Bulgar askeri vasitasiyle polis kordonundan geçirir, kollarını sallaya sallaya, polisin yanından geçip, istasyon dışarısında bavulları askerlerin elinden alıyor. Pek önemli bir ödevi gözü kırpmadan yerine getiriyor.

İkinci bir olay yine istasyonda gelişiyor. Üsküp'ten dönen komite kuriyerlerinden Vangel İlievski istasyonda kurulan polis ablukasının tuzağına düşmemek için Ramizin yönetmenliğinde bir grup Parti üyesi görevleniyor. Ramiz istasyon arkasında silahlı nöbet tutmuş, tren istasyonuna yanaşmazdan önce Vangelin trenden atlamasını sağlıyor, yanına alıp bunu kent parkında Yerel Komite sekreteri Borçe Milyovskiye sağ sağlam getiriyor. Polis ablukası iki defa atlatılmıştır.

Ablukanın üçüncü olayını annesi Hayriye Osman yaşıyor. Pirlepe annesi yerine getiriyor. Pandaya ferece giydirip, polisi hasta olan kızının Pirlepeye gittiğini söylüyor. İki Türk kadınından şüphe etmeyen polis bunların yolculuk yapmasını müsaade ediyor. Annesi ve Ramiz birlikte olarak bu biçimde kentte Lilyana Çalovskayı, Vera Orovçaneçi, Vera Çiriviriyi de gizli olarak barındıkları evden eve taşımışlardır.

Mitralyöz çetesi ve tabur komutanı

İstilânın ilk günlerinden 1943 yılının sonbahar aylarına kadar, günü gününe pek sorumlu ödevler gören Ramiz kent Parti örgütünün nisan 1942 yılında ele verme sebebinden yediği darbe sonucunda pek önemli bir ödevle görevleniyor. Dağılan Parti örgütü üyelerini bir bir bulup, Yerel SKOY komite sekreteri Tome Gyuş'la yeniden hücrelerin kurulmasını olanaklaştırıyor. Parti kısa bir zamanda darbeyi atlatıp sağlamlanıyor.

Partizan olarak Manastırın Yedinci Darbeci tugayında yer alan Ramiz pek cesur, kuriyelikte olduğu gibi savaş sıralarında da korku bilmiyen bir partizandır. İlk anlarda mitralyöz çetesinin komutanı oluyor. Birliği ölüm saçıyor düşmana. 1944 yılı başlangıcında Ramiz aynı tugayda tabur komutanın yardımcısı oluyor. Şanlı şerefli günleri başlıyor, tüm varlığıyla Halk Kurtuluş emellerine bağlanan bu cesur savaşçının.

İ. İsmail

RADOVİŞ YÖRESİNDE HKS'DA ÖLENLERİN ANITI ÖNÜNDE

DEVRİM YOLU KOLAYINDAN AŞILACAK YOL DEĞİLDİ

Makedonya SC'nin güney-doğusunda bulunan bu kentin adına tarihte önceleri de rastlanılmaktadır. Bu kent, XI. yüzyılın başlangıcında daha 2. Vasiliye'nin belgelerinde yerleşim yeri olarak belirtilmektedir. Osmanlı döneminde yse, bu imparatorluk Küstendil Sanacağı'na bağlı bir kadılık olarak anılmaktadır. Ancak Radoviş'in gelişimine bağlı bilgileri XIX. yüzyıdan olan belgelerden edinmek olasıldır. XIX. yüzyılda burası Grizebah tarafından da Radoviş adıyle anılmaktadır. Grizebah, burasının Üsküp valisi Hafiz Paşa'ya ait olduğunu belirtmektedir. Aynı yüzyılın ikinci yarısında Radoviş'te nüfus artışı daha belirgindir. Öyleki 1896 yılında burada 1.100 ev bulunuyormuş. Bunlardan 700'ü Türk, 400'ü de Makedon eviymiş. Yine aynı yüzyılın sonuna doğru Radoviş gelişkin bir çarşısı, 6 camii, hamamı, saatti, medrese ile bir kilisesi olan kasabaymış.

Bulunduğumuz yüzyılın başlangıcından 2. Dünya Savaşı'na dek burası genelde bir zanaat çı ve ticaret merkeziymiş. HKS'nın bitiminde iktisadi bakımından çok geri kalmış bir belediye olan Radoviş, 1960 yıllarından bu yana tarımdan başka madenciliğe de önem vermiştir. Böylece kalkınmasında attığı adımları onun bugünkü düzeyine ulaştırmıştır.

Bu bilgileri içeren »Radoviş Ve Yöresi« kitabını sayfalarken HKS'nda birlikte olan Kosta Todorov ile Nuriş Hüseyin yanımıza gelmiş ti. Kosta Todorov HKSSB'nin Radoviş Belediyesi Savaşçılar Kurulu'nun başkanı görevindedir. Nuriş Hüseyin'se emeklidir. Kendileriyle Radoviş'in parkı diye adlandırılan ve »Radoviş Yöresinden HKS'nda Ölenlerin Anıtı« yanında buluşmayı önceden anlaşmıştık.

Kosta Todorov aslen Kalugeritsa'lı. Kaluge ritsa bir Radoviş köyü. Yıllardan bu yana Türklerle Makedonların kardeşçe yaşadıkları bu küyden olan Kosta Todorov Türkçeyi rahatça konuşuyor. Radoviş ile yöresinin HKS'na katılışını şöyle anlatıyor Kosta Todorov:

»Sosyalist ve halk devriminin yolu basit ve kolayından aşılacak bir yol değildi. Bunu bilen Radoviş ile yöresinin de bu devrimde yer aldıklarına tanığız. Bu yöreden olan savaşçılar YHKO'nun 4., 13., 14., 19., 20., 21. tugayları ile öteki birliklerine katılıp, Makedonyanın özgürlüğü için olduğu gibi, ülkenin her köşe ile bucağında yürütülen savaşlarda, hattâ Srem Cephesinde de yer aldılar. Radoviş ile yöresinden etkin olarak 1.156 savaşçı savaşa katılmıştır. Bunlardan 1.064'ü Makedon, 80'i Türk, 5'i Rom 3'ü Arnavut, 3'ü Sırp, 2'si de Slovendir. Ülkenin kurtuluşu için 54 Radovişli yaşamını kurban, 22'si de faşist zulmünden ölmüştür. Bu bölgede olan savaşlarda, ikisi de Halk Yiğidi olan, Çede Filipovski Dame ile Pançe Peşev ya şamlarını yitirdiler«.

K. Todorov konunun inceliklerine de iner ken bir anda buradan halk arasından partizan çıkışlarını canlandıracak bir olayı da bugün için anlatmasını rica ettik kendisine. Hemen söze başladı:

»Kıyafetimi değiştirmek üzere bir gün Kalugeritsadaki evimize gittim. Bu ağustos ayının sonundaydı. O zaman köye on kadar partizan inmişti. Yanılmazsam komutnları Ustrumcalı Boro Potskovdu. Köyde düşmanın bulunmadığını kesinleştirdikten sonra Veysel Numan'ı aradılar. Onu Gyorgi Traykov aramaya gitti. Gyorgi ancak Vyeselin babası Liman Hoca' ile geri geldi. Biraz sonra Veysel'i de buldular. Boro, köy halkını toplamamızı buyurdu. Halk toplandıktan sonra o, partizanların savaşından, Halk Kurtuluş Ordusunun genel halk özelliğinden sözetti. Bu bir çağrıydı: »Bizler halk ordusuyuz. Dağa çıkıp, zalim faşistleri ülkemizden kovmak için savaşıyoruz. Buna göre, bu devinime bu ködyen de katılma zamnıdır.« Aynı sözleri Veysel Numan Türkçeye çevirdi. O anda ortaya ön gönüllü çıktı. Anımsadığım kadarıyle gönüllüler arasında Gyorgi Kotsev, Insan, Dimitruş, Traykov, Veysel ile Nazım Numan kardeşler, Bekir Veli, Putnik Demir, Malik Kadri, Çete Yusuf, Angel Gyorgiev ile diğerleri vardı. Olay gelişirken partizanlar Muhtarlık dairesine gidip, bütün belgeleri yaktılar. Muhtar ile işbirlikçileri kaçmışlardı. Burada 2-3 avcı, 2 de normal tüfek ele geçirildi«.

Nuriş Hüseyin Radoviş'li savaşçılardan biri. HKS'na bu yöreden katılan Türkler arasında onun da adı yer almakta. Partizan çıkışını savaşta aşından geçenleri, hangi yerlerden geçtiğini sorunca kendi anlatımıyle:

»Arkadaşım Pero babamla haber salmıştı: Nuriş Bel Kamen'e gelsin'diye. Babam bunu anama saklı söylerken ben duydum. Yerimden fırladım. Öteki arkadaşlara da haber saldım. Bunlardan biri Hüseyin Ömer, diğeri de Deli Yovan dediğimiz Hüseyindi. Üçümüz anlaştık. Aramızda yemin ederek, birlikte Bel Kamen yolunu tuttuk. Yolda ben köprüyü geçerken Bulgar devriyesi beni durduttu. Nereye gittiğimi sordular. Ben Yargulitsa'da dedeme gitti ğimi, haftaya döneceğimi söyledim. Bilmem nasıl oldu da beni bıraktılar. Arkadaşlarla Yargulitsada kaldık. Oradan Neviçana geldik. Ora da bir çoban kulübesinde geceledik. Karşıya bir uçak geldi. Kulübede bulunan aracılar bize uçağın indiği yere gitmemizin gerektiğni söylediler. Buradan Kuşkullu'ya, Kuşkullu'dan da Bel Kamene çıktık. Yolları bilmiyorduk. Ama yine de gereken yere vardık. Orada beş-altı gün kaldık. Ondan sonra yeniden emir geldi. Blatsaya. gittik. Gecenin dokuzu muydu, onu muydu Mitraşine gidilmesinin gerektiğini söylediler. Buradan galiba Vladimirovaya geldik. akşam Almanlarla savaş olacak. Onlar azlıktır. O gece komutanımız: Erler hazırlanın, dedi, bu Gerekirse elerimizle gırtlaklarından tutarız. Tek tüfek bile patlatamayacak onlar. İyi ama biz o yana giderken, farketmeden Almam mevzilerine pek fazla yanaşmışız. Almanlar ateş açtılar. »Düşman yakında, beşer metre ara ile ileri« emri geldi. O zaman 13. ve 14. tugay bir araya gelmişti. Baktım yanımda Podareşten Kara Yusuf, Burdan Topolnitsa'dan Rustem Pehlivan vardı. Ben tüfeğimi hâlâ doldurmayı bilmiyordum. Tüfeğimi onlar ilk doldurdular. Ben ufak yaştaydım o zamanlar. 17-18 yaşların da bir çocuktum. Tüfeğin nasıl dolduğunu onlar öğrettiler bana. Almanlary orada yendik. Hareket devam etti. Bezgaşta bulunduk. Şiroki Dol'a gittik. O zamana kadar bölüğü ben idare ediyordum. Daha sonra görevi Demir Yaşar'a verdim. O benden daha okumuştu. Benim okumuşluğum yoktu. Demir Yaşarın bölük komutanı olmasıyla Neviçan'a, oradan da Dobraşine, sonra da Hamzalı'ya yol aldık. Burada Almanların köpekleri bizi sezmiş olacak ki, Almanlar uyandılar. Orada bir çatışma oldu. Onlar bize, biz onlara eteş açа açа, sabaha karşı nerdeyse bizi kuşacaklardı. Yeni bir emir geldi. Geriye, balkana doğru çekilmeye başladık. Ograjden Balkanına çıktık. Oraya çıkarken Akhisardan toplar atılıyordu. O zaman yanımda düşen güllenin patlamasıyla beni toprak örtmüştü. Ben mitralyözcüydüm. Arkadaşlar toprak altından beni kurtardılar. Ama yanımda bulunan Taip vuruldu«.

Nuriş Hüseyin devamında uğradıkları yerleri, yolları mayınlama eylemlerine katılışını, Patinaya aç taksir varışlarını, Ramiz arkadaşının çayını, İzlevaya döşüşünü, İnovadan Peperişteye geçişi, orada bir arkadaşının vurluşunu, bundan sonra da olup bitenleri bir bir diziyor, anılarını canlandırarak.

Yağmur dinmiş, karşısında durduğumuz anıta bir göz daha atıyoruz, Nazımın, Aleksandar'ın, Mümin'in Mite'nin ve daha birçoklarının kardeşçe, ırk, din, ulus ayrımı yapmaksızın öz gürlük için nasıl da savaştıklarını anımsayarak.

Avni ENGÜLLÜ

Savaşçı Cvetko Todorovski:

DELİL YETERSİZLİĞİ BAŞIMI KURTARDI

SKOY GÖREVLİSİ OLARAK TREN ULAŞIMINDA SABOTAJ EYLEMLERİNİ ÖRGÜTLÜYORUM. — GENÇ NESİLLERİ HKS EDİNİMLERİNİN KORUNMASI VE GELENEKLERİNİN SÜRÜDÜRÜLMESİ RUHUNDA, EĞİTTİM. — KARDEŞLİK BİRLİK TEMELLERİNİN YIKILMASINA ASLA MÜSAADE ETMEYECEĞİZ

Cvetko Totodovski: Geçmişim en büyük zenginliğimdir.

11 Ekim Makedonya'da yaşayan ulus ile halkların Ayaklanma günü dolayısıyla, gazetemize savaş anılarını anlatacak iki savaşçı ile önceden söz leştiğimiz yerde buluşmak amacıyla Malüller evine gittik. »Malüller evinde« insan kalabalığına rastladık. Genellikle yaşlılardan oluşan bir kalabalıktı. Evsahiplerden öğrendiğimize göre, savaş çıların en çok sevilen yeri burasıdır. Savaşçılar burada arkadaşlarıyla görüşüp, sohbet eder, eğlenirler, satranç meraklıları rakiplerini yenilgiye uğratmak amacıyla derin düşünceye dalmışken, diğerleri masatenisi oynar, kimileri ise çay ya da kahve içerek dereden tepeden söz eder, dertleşirler.

Malüller evine sürekli olarak aynı insanların geldiğinden olacak ki, Birlik gazetesi ekibinin gelişi burada olanların ilgisini çekti. Evin sekreteri »savaşçılar gazetecileri aralarında görmekten gururlanırlar«, sözleriyle bizleri karşıladı. Kısa bir süre sonra savaşçı Çevetko Todorovski'de aramızda bulundu. Çvetko Todorovski ile şanlı Halk Kurtuluş Savaşına katılışı, savaş süresince kardeşlik-birlik temellerinin kurulması, HKS sonrası çalışmaları, emekli savaşçı olarak etkinlikleri, toplumsal-iktisadi bunalım sıkıntıları, yaşam standardı ve diğer güncel sorular hakkında yaklaşık üç saat sohbet ettik. Altmış yaşını çoktan atlattığı halde yaşından daha genç görünen Çvetko 1 Ağustos 1941 yılında SKOY örgütüne kabul edilmesiyle özgürlüğe dek savaş anılarını tüm incelikleriyle, genişçe anlattı. Hatıralarından hiçbir şey silinmemiş bunca yıl sonra da...

ÜSKÜP'LÜ TODOROVSKİ İŞÇİ AİLESİ DEVRİMCİLER YETİŞTİRDİ

Todorovski Çvetko konuşmasına şöyle başladı: »Halk Kurtuluş Savaşı ve Sosyalist Devrimi'ne etkin katılışımız kardeşim Dragan Todorovski (savaşçı) ile birlikte 1941 yılında Debre mahallesinin SKOY gençlik örgütüne girmemizle başladı. Todorovski'ler yanısıra Gorgi Sazdovski, Strahil Sazdovski, Slavka Bogatinova, ve diğer üyelerden oluşan gençlik örgütümüz, sanitar malzemeleri olduğu gibi silâh ve diğer malzemeler topluyor, propaganda malzemeleri dağıtıyor, çeşitli sabotaj eylemlerini gerçekleştiriyordu. 1942 yılında Tren ulaşımında çalışmağa başladım. SKOY görevlisi olarak diğer arkadaşlarımla birlikte çeşitli sabotaj eyelmlerini örgütlüyorduk. Diğerleri arasında, Alman lokomotiflerini kullanılmaz hale getiriyorduk, Alman trenlerini yakıyorduk, lokomotifleri gelişigüzel kullanmakla düşman lokomotiflerini çarpıştırıyorduk, v. b. sabotaj eylemlerimiz sırasında sigara fabrikası (Monopol) yakınlığında silâh ile yüklü olan bir alman trenini yaktık. Ertesi gün Londra radyosu vasıtasıyla Üsküp'te partizanlar tarafından bir Alman treninin yakıldığı dünyaya bildirildi.

Tren ulaşımında gizli silâh tamiri işhanemiz vardı. İşhanenin yöneticisi halk yiğidi Vlado Tasevski'ydi. Tren ulaşımında Bulgarlar tarafından örgütlenen öğlen yemeğini örgütlü bir şekilde boykot ettik. Tren ulaşımında düşmana karşı gizli etkinliklerimiz 1943 yılının sonuna dek devam etti. 1944 yılında Bulgar polisi tarafından tutuklandık fakat delil yetersizliğinden kardeşimle birlikte 50 bin leva ceza ödeyerek serbest edildik.

1944 yılın yazında Dördüncü Üsküp tümenine katıldım. Sözkonusu tümende Gorgi Sazdovski, Koçe Velkovski, Stavre eGrasimovski, Slavka Bogatinova yanısıra diğer halklar mensuplarından savaşçılar vardı. Yabolçi köyündne Ramadan vardı (soyadını hatırlamıyor), Drajilovo, Çvetovo, Patişka Reka ve diğer köylerden savaşçılar vardı. Tugayımız Proçişte (Makedonya'nın merkez bölgesi) yöresinde kimi eylemlere katıldıktan sonra, Karaorman yoluyla Üsküp'e geldi. Bu sırada tümenimiz balist çeteleri, Bulgar işgalcıları ve kvislinglere karşı savaştı. 6 Ekim 1944 yılında, tümenimiz 12. Makedon Üsküp HKS tugayına katıldı. Tugayımız Zelenikova Draçova, Vodno savaşları yanısıra, Üsküp'ün kurtuluşu için yürütülen savaşlara da katıldı. Matka barajının özgür edilmesi yanısıra, tren istasyonu, »Makedonya« Oteli, Subaylar evi, Halk Bankası, Kız lisesi, Radyo istasyonunun özgür edilmesi için çetin savaş verdik. Üsküp'ün kurtuluşu için 11 Kasım'dan 14 Kasım'a dek savaştık. Matka barajının kurtarmakla, kentimizi feci subaskınından kurtardık.

Halk Kurtuluş Savaşı ve Sosyalist Devrimimiz süresince olduğu gibi savaş sonrası dönemde de yurdumuzun kalkınması için savaştım, çaba harcadım.«

Bugün yasadığımız özgürlüğü getiren savaş yıllarını canlandırdınız. Şimdi de savaş sonrası dönemde çalışmalarınız, etkinlikleriniz hakkında söz eder miydiniz?

—Halk Kurtuluş Savaşından sonra Yugoslavya Halk Ordusunda görev aldım. On yıl askeriyede subay olarak çalıştımı. YHO görevinde bulunduğum sürede (tabii ondan sonra da) genç nesilleri HKS edinimlerinin korunması ve geleneklerinin sürdürülmesi ruhunda eğittim. Savaşta elde ettiğimiz en parlak edinimlerini oluşturan vatanseverlik ve kardeşlik birliğin korunması ve ilerletilmesi için savaştım.«

KARDEŞLİK — BİRLİK TEMELLERİNİN YIKILMASINA ASLA MÜSAADE ETMEYECEĞİZ.

Halk Kurtuluş Savaşında, ulusal mensubiyete dayanarak partizanlar arasında fark yapılmıyordu. Partimiz bizi tüm insanları sevmeyi eğitmişti. Hem iyiyi hem de kötüyü hepimiz beraber paylaşıyorduk. Bir parça ekmeği, sigarayı eşit bir şekilde bölüşüyorduk. Yurdu özgür ettikten sonra, bir arada kardeşçe ve daha iyi yaşayacağımızı düşünüyorduk. YKP doğrusu (YKB) idealleri için savaştığımız gibi ileride de gerçekleştirecektik. Oysa, milliyetler arası ilişkiler alanında bugün mevcut olan bu durumlar beni ve tüm savaşçı arkadaşlarımı gerçekten çok üzüyor. Dış ve iç düşmanlar kardeşlik-birlik temellerini yıkmağa çalışıyorlar. Ulus ile halklarımız arasında kardeşlik-birlik için savaşmayan yurttaşımız, toplumumuzun bir numaralı düşmanıdır, bence. Oysa kardeşlik-birlik temellerinin yıkılmasını asla müsaade etmeyeceğiz.

Yugoslavya Halk Ordusunda on yıl çalıştıktan sonra öğrenimimi sürdürmek amacıyla askeriye görevinden ayrıldım. Hukuk fakültesini tamamlar tamamlamaz emekli-malül esirgemesi birliğinde çalıştım. Ve birkaç yıl önceleri emekliğe ayrıldım, önceleri olduğu gibi şimdi de 12 Makedon Üsküp tugayının geleneklerini sürdüren seksiyon çalışmalarına etkin bir şekilde katılmaktayım. Şu anda seksiyon başkanıyım. Bu seksiyon ilk ve orta okullar yanısıra çalışma örgütleri ve diğer kurumlarla işbirliği yapmaktadır. Okullarla sürdürdüğümüz işbirlik çerçevelerinde okulları ziyaret eder, öğrenciler önünde savaş anılarını canlandırıyoruz. Toplumumuz tarafından hiç denecek kadar hayli mütevazi maddi desteklere rağmen hayli çalışkan seksiyon üyeleri sayesinde, bu seksiyon yurdumuzda en etkin seksiyonlar arasında yer almaktadır.«

KARŞILIK BEKLEMEDEN BU TOPLUMUN İLERLETİLMESİ İÇİN SAVAŞTIM

»Yaşam öykümü anlatırken şunu da ileri sürmek isterdim ki bu toplumun kalkınması için harcadığım emeğim, özgeçmişim, benim en büyük zenginliğimdir. Hiçbir karşılık beklemeden bu toplumun ilerletilmesi için çalıştım. Ne toplumsal konut ,ne yazlık evim ne de lüks arabalarım var. Yaşadığın bahçeli evimi dedemin arsasında kendi emeğimle yarattım. Her zaman bu toplumun rüşvetsz dostu olmağa çalıştım«.

Yoğunlaşmış, toplumsal-iktisadi, sosyal sorunlar döneminde yaşıyoruz. Ekonomi sıkıntıları karşısında yaşam standarı giderek düşüş kaydediyor. Tek sözle bunalımlı bir dönem yaşıyoruz. Bu durumun çıkış yolunu nerede görüyorsunuz?

— »Hemen söylemeliyim ki, toplumumuzu bu duruma iten gerçek komunistler değil, sahte komunistlerdir. Kendi çıkarlarını toplumun önünde tutanlar, kendi emeği dışında zenginleşenler, toplumumuzu bu duruma itenlerdir. Onlar, yine bu durumun ağır yanını en az hissediyorlar. İşte bu haksızlığı kabul edemiyorum. Fakirlik nedir pekalâ bilirim çünkü, yaşamım süresince açlık çektiğim günler de vardı, fakat toplumumuzda boy gösteren haksızlıklara bir türlü dayanamıyorum. Yaşam standarı giderek düşerken sosyal sorunlar kesinleşiyor. Bir kesim yurttaşlarımız kalım sorusuyla savaşırken sosyal farklar artıyor. Savaşçıların da durumu gerektiği gibi değil. Savaş çılara gereken maddi olanaklar sağlanmıyor. Çocukları yıllarca işe alınmayan savaşçılar var. Savaşçıların çocukları babalarına: »Sen bu toplum için savaştın, ben ise bu toplumdan ekmeğimi kazanamıyorum«, şeklinde konuşuyorlar. Bunu dediğim sırada tüm işsizlerin durumunu açıklamağa çalışıyorum.

Toplumumuzda yığınlaşmış olan sorunların çözümünü, her şeyden önce yaşama stilimizin değiştirilmesinde görüyorum. Yaşama stili dediğim sırada, yetkili organlar tarafından alınan sonuçların gerçekleştirilmesinde, yasa kurallarının saygılanması, her alanda daha sert siyasi ve diğer ölçülerin alınması, toplumsal mülkün korunması, sorumlu görevlerde bulunanların yerine daha başarılı. etkili bireylerin, sadık komünistlerin getirilmesi gerekliliğini düşünüyorum. Ben şahsen bu bunalımı atlatacağımıza inanarak iyimserim Kendi gücümüze dayanarak, yaratıcı güçleri seferber etmekle başaracağız. Yeteneksizlerin Komünistler Birliği ideallerinin afirmasyonu için savaşmayanların zamanı çoktan geçti. Gerçek komünistler gerektiği sırada kendi kendilerini elemelidirler. Buna göre, bu toplumu bu duruma itenler adlandırılmalıdır.

S. Osman

EN BÜYÜK CUMHURİYET »11 EKİM« ÖDÜLLERİ BELLİ OLDU

Ödlüm Makedon Sanatının Bir Yansımasıdır

Akademik Slavko Yanevski

Lyubomir Brancoliça

Her yıl olduğu gibi bu yıl da geleneksel »11 Ekim« ödülleri en iyi bilim adamlarına araştırıcılara, yazarlara, sanat çılara v. b. yüksek cumhuriyet ödülü verildi.

Uzun yıllar özel yaratıcılık ve değerli yapıtlar ödülünü bu yıl Dr. Risto Buzalkov ile tanınmış Makedon yazarı Slavko Yanevski aldılar.

Yıl içerisinde ise olağanüstü başarı kaydeden, bilim alanında önemli yapıtlar verenler arasında ise Akademik dr. Nikola Uzunov, Dr. Stevan Gaber, Çvetan Stanoevski, olarak yıl içerisinde sanat alanında özel başarı kaydeden ve önemli edinimler elde edenler arasında rejisör Branko Stavrev MHT sahnesinde Drago Yançar'ın »Büyük« brilyant valseri« oyununun sahneleştirmesi için, Lyubomir Brancoliça »Dubrovnik efsanesi« bale müziğinin yapıldı ile Paspal Gilevski »Makedonska Kniga« yayınevince yayınlanan »Zoya« romanı için kazanmıştır.

Uzun yıllar özel yaratıcılık ve değerli yapıtlar için verilen ödülü bu kez tanınmış Makedon yazar Slavko Yanevski kazandı. Akademik Slavko Yanevski kuşkusuz Makedon yazınında en önemli yazın figürlerinden biridir. Çağdaş Makedon yazının temellerini kuran yazarlardandır. Yazarın çok sayıda ve her yazın alanında kapsıyan otuzdan çok yapıtı vardır. Çocuk yazınından başlıyarak şiir, öykü, seyhatnameler, deneme ile roman ve dramlar yazmıştır. Bu yazın türlerinin çoğunun temellerini atan bir yazardır, 1953 yıllarında Makedon dilinde yayımlanan »Yedi yaseminler ardındak köy« Makedonca yayımlanan ilk romandır.

1968 yılında ülkemizin en büyük AVNOY ödülünden başka »Miroslav Kırleja« v. b. çok sayıda tagdir ile ödüller kazanmıştır. İşte Cumhuriyet çapında en büyük »11 Ekim« ödülüne de sahip oldu.

Slavko Yanevski 11. 1. 1920 yılında Üsküp'te doğmuştur. Orta teknik okulunu doğum kentinde bütünliyerek küçük yaştan yazın ve resimcilikle uğraşmaya başlamıştır. HKS'na katılarak çoğu çocuk öykü ile yapıtlarında bu konu üstüne yazmış, okuyucuları özel bir dil ile anlatım tarzıyla tanıtmıştır.

Özel kendi yoluyla yaratmış olduğu yazını çok sayıda eleştirmen, kuramcı, ülke ile ülke dışından şair ile öykücülerin dikkatini çekmiştir. Kendisi ve yapıtları üstüne ikiyüzden çok yazar yazı yazmıştır. Çok sayıda doktora tezlerinin konusu olan bir yazardır.

Saat kültür alanında yıl içerisinde özel ve olağanüstü başarı kaydeden Makedon müzik yaratıcısı Lyubomir Brancoliça geçen yıl ilk galasını yaşıyan »Dubrovnik efsanesi« bale müziği yapıtı için bu değerli ödüle sahip oldu.

Lyubomir Brancoliça 1932 yılında Herseg Novi'de doğmuştur.

Besteci olarak çok verimli bir sanatçıdır.

Lyubomir Brancoliça'nın Makedon müziğindeki yaratıcılığı yıllarca hissedilmektedir. Yapıtları çok sayıda müzik türlerinde başarı kaydetmiş ve sağlamıştır. Eğlence ile klâsik müziğinde özel eğilimli bir müzik sanatçısı olarak kendini tanıtmıştır. Bilhassa konser ile kamara orkestrelerine adanmış müzik parçaları Brancoliça'yı daha geniş kamuoyuna tanıtmaktadır. Son »Dubrovnik efsanesi« müzik sahne yapıtı olgun yaratıcısıdır. Sahne ve baleyi iyi tanıyan bir sanatçı olduğunu tazdıklamıştır. Bale Dubrovnik yaz oyunlarında ilk premiyörünü yaşıyarak, hemen sonra Ohri Yazı festivali seyircilerinin de ilgisini çekrek özellikle değer lendirilmiştir.

S. KARAHASAN

»11 EKİM« ÖDÜLÜNÜ KAZANMASI DOLAYISİYLE PASKAL GİLEVSKİ İLE GÖRÜŞÜP KARŞILAŞTIK

ÖDÜLLER YAZAR İÇİN BİR DÜRTÜDÜR

»ZOYA« MACARCA'YA (MACARİSTANDA) SLOVENCE'YE, TÜRKÇE'YE VE ARNAVUTÇA'YA ÇEVRİLMEK ÜZEREDİR

Paspal Gilevski çağdaş Makedon yazarlarından. Kendisi hem ressam hem de yazar. Her ikisini uğraş seçmiş kendine. Ressamlığı ile yazarlığı da atbaşı gidiyor. Yazarlığı daha ilerde galiba. Bol ürün veriyor. Devşiriyor ürünlerini. Yazının her türünde verimli. Romanda da »Zoya romanı için üzerine dikkatleri çekti. Ödüller de kazandı. En yeni ödül »11 Ekim« ödülü. Bu nedenle kendisiyle bir konuşma yürüttük. İlk sorumuz: romanın patlak verdiği olumlu tepki oldu.

— Geçen yıl »Makedaonska Kniga« yayınlarınca »Zoya« romanım yayımlandı. İlk romanım olmasına karşın geniş kamuoyunda olduğu gibi eleştrmenlerce de büyük tepki yaptı. Olumlu tepki düşünüyorum. Hayretle kabul ediyorum. İlkin tirajda rekor kırdı ,çabucak sayıları tükendi. Ola ki, yayın yaşamımızda seyrek olgundur bu. Okurlarca ilgiyle karşılandığı belli oldu. Kapış kapış gitti. Okuyanlar da okumayanlar da romanı istiyor. Okumayanlar okuyanlardan duymuş. Şahsen benden kitabı çok istiyenler var. İşin garip tarafı şudur ki, romanı hem okur hem de okur çevreleri aynı ayarda kabul etti, aynı nitelikte demek istiyorum. Şimdiye değin on'dan fazla olumlu eleştiri yazıldı. Romandan çeşitli dillerde bölümler çevrilip yayımlandı. Türkçede. Örneğin Macarca, Slovence v. b. Bundan başka, romanın basılmasiyle ilgili benden yayınevlerce yayımlanma izni istendi. Şimdilik Slovenya cumhuriyetimizin istek var. Çevrilip yayımlanmak üzere. Üsküp'te çıkan Arnavutça gazetesi »Flaka e Vlazirimit« yayınlarınca da çıkması bekleniyor. »Birlik« gazetesi yayınları arasında Türkçe de yayımlanacağını işittim. Kabul ediyorum, bu habere çok sevindim. Özellikle Türk dalinde yayımlanması beni sevindiriyor. Her yönüyle ilgi uyandıracak bir yapıt olacağını sanıyorum. Türk diline de çok yatkın bence. Gerek konu gerek dil bakımından.

Ya ödüller için ne diyeceksiniz? Aynı yıl içinde iki ödül üst üste kazandı.

— Evet, orası öyle. Bu yıl, diğerleri arasında iki büyük ödül kazandı. İlkin »Stale Popov» ve şimdi »11 Ekim« ödülü. Ödül kazanması iyi olgu. Sevinmemek elde değil. Heyecanlı. Belki biraz samimi değil, ama söylemek istiyorum, çünkü bir gerçek bu. Şahsen benim için bu büyük bir heyecanı oluşturmamaktadır. »Zoya« romanı roman olarak teması ve işlevi bakımından bu ödülleri hak etmiştir. Hakkıyla beraber kazanmıştır. Romanda büyük tema işlenmesinin yüzünden kazanmıştır. Ben böyle sanıyorum bari. Bunu daha iyi kanıtlamak için bir düşünceyi ileri sürmek istiyorum. İzin buyurun. Örneğin bununla ilgili Dr. Mirolyub Stoyanoviç diğerleri arasında, şimdiye kadar Makedonya dolayısiyle Yugoslavya yazınında bu konu işlenmemiştir, yalnızca deşilmiştir. Oysa, ki, »Zoya«da yasar bu konuya derinlemesine inmiştir, Balkanlarda Makedon, Makedonya konusunu indirgemiştir. »Zoya« romanında bu sorun ayrıntılariyle konuşmmsanmıştır, demiştir. Nitekim öyle. ödül kazanması raslantı eseri değildir. Zira bu ve bundan önceki ödüller, benim bundan böyleki çalışmalarıma hem de nasıl olumlu etkide bulunacaktır. Benim için tam anlamiyle bir dürtüyü oluşturacaktır.

Paskar Gilevski

O halde yeni çalışmalarınızdan biraz da konuşur musunuz?

— **Yeni çalışmalar dediniz. Yazının her dalında çalışıyorum. Ama aynı değil. Şimdi yeni bir roman üzerinde çalışıyorum.** Yılın sonuna kadar tamamlanır belki. Ayrıca bir edebi denemeler kitabı üstüne çalışmalarımın var olduğunu söylersem, yoğun çalışmalarım var demek tir sanıyorum. Yazara çalışmak düşüyor aslında. Ürünler sonradan gelir. Ne mutlu devşirebilene.

Sonunda bir isteğiniz ya da bir diyeceğiniz?

— En büyük isteğim: gerçekten bir an önce, ödül kazanan romanımın gazetenizde tefrika edilmesi, ya da yayınlarınız arasında »Zoya«nın Türkçe yayınlanmasıdır. Bunu sabırsızlıkla bekliyorum. Nedeni de şudur: »Zoya«nın özet olarak aynı zaman içinde ve aynı biçimde, hem Makedon okuyucusuna, hem de Türk okuyucusuna yakın ve yatkın olmasındadır. Bu böyle kanıksanmıştır sanıyorum.

Bir diyeceğime gelince, diyeceğim şu: bu romanımla Balkanlarda yaşayan uluslararasına sonsuz ve ebedi barış ve sevgi katkımı sundum sanıyorum. Bu barış ve sevgi »Zoya«dan kopmuştur, yüreklerin malıdır.

Nusret D. ülkü

Karşılaşmalar

Halk Kahramanı Şain Sadiku'nun Savaş Anıları

KARDEŞLİK BİRLİK EN BÜYÜK SİLAHIMIZDI

SAVAŞMAMIZIN AMACI FAŞİSTLERİ YENİLGİYE UĞRATMAK VE KARDEŞCE YAŞANILACAK BİR ÜLKE KURMAKTI

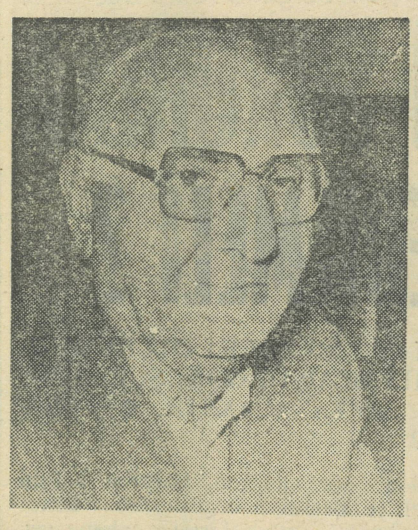

Şain Sadiku: Partizanlar arası-nda kardeşlik birlik olmasaydı özgürlüğe kavuşamazdık.

Makedon ulusu ile Türk ve Arnavut halkları yarın 46 kez »11 EKİM« Bayramını kutlayacaklardır. Makedon ulusu ile halklarının böyle bir bayramının kutlanması sırasında özgür ya şamamızı sağlayan savaşçılarla konuşmak, sohbet etmek ve onların savaş süresince geçirmiş oldukları anılarını dinlemek herkez için bir gurur ve şerfetir.

Gerçekten özgür yaşamamızı sa ğlayan savaşçıların çoğu hayatlarını yitirmişlerdir. Nitekim, özgürlüğümüz için hayatlarını kaybeden savaşçılarla omuz omuza savaşanların ve şu anda yaşamda bulunan savaşçıların sayısı da az değildir. Hayatta bulunan savaşçılar arasın da Şahin Sadiku de bulunmaktadır. Devrimci ve Halk Kahramanı Şahin Sadiku, 1941 yılında Halk Kurtuluş Savaşına katılmış ve aynı yılda SKOY üyesi olmuştur. 42 yıllık özgür yaşamamıza payı, geçen ve kardeşlik-birlik, beraberliğin ve hakeşitliği temellerinin kurulmasına hayatını feda eden Sadi kuden savaş amlarını anlatmasını rica ettiğimizde, konuşmasını çocukluk yıllarına geçirmiş olduğu günleriyle başladı.

Fakir bir ailenin çocuğu olarak küçük yaşlarımdan çalışmak zorun da kalmışımdır. Öyleki, çocukluk günlerimi kunduracı çıraklığı ile sürdürdüm. O zamanlar sabahtan akşama kadar çalışıdık. İyi bir çırak ve işçi olarak kendimi göster diğimden her çalıştığım yerde usta lar tarafınca sevilen bir kişiydim. Gerçekten ben de kunduracı zanaatını çok sevdim. Bugün bile bu zanatla utraşmaktayım. Benimle birlikte kitap okumayı çok seven Mişko Bojinovski de çıraklık yapı yordu. Birkaç yıl geçtikten sonra Mişko beni Skoy üyesi olan Tome ile tanıştırdı. Öyleki, 1940 yılında Mişko ile Tome benim SKOY sıra larına girmemi teklif etmiştiler. Bu teklifi memnuniyetle kabul ede rek SKOY'un ilk toplantısına katıl dığım anı edediyen unutamam. Çünkü, bu toplantıda Mişo arkadaşlara benim SKOY sıralarına girdiğimi ve Yugoslavya Komünist Partisi Gençlik örgütüne kabul edil diğimi bildirdi. Toplantıları sık sık yapardık. Toplantıları ise, kent dı şında, badem bağlarında, Alman mezarlığında ve benim, Toşe'nin ile Nead Şekerciya'nın evinde yapardık. O zamanlar hatırladığım ka dar, çünkü aradan yaklaşık 50 yıl geçti, toplantıyı Çane Tabakot yürütüyordu. Her toplantıda ise, Alman ile Bulgar işgalcilere karşı yü rüteceğimiz savaş hakkında konuşup anlaşmalar yapardık. Tabi ki her düzenlediğimiz toplantılarda hepimize birer görev düşerdi. O za manlar bana düşen görevler arasında Manastır'ın sokoklarında Halk Kurtuluş Savaşı içerikliği olan afişlerini dağıtmak, düşman işgalcilerinden silah temin etmek, gibi görevlerim vardı.

BULGARLARIN SAVAŞ KAMPINDA

Benim evimde düzenlenen SKOY'un bir oturumunda (oturumun sekreteri Manastır KP Kent Komitsei başkanı İliya Topalovski idi.) Topalovski sonbaharda partizan birliklerine katılmamız gerekti ğini söyleyerek Pelister dağı eteklerinde kış öncesinde silahları, giy silerin ve yemeklerin gizlenmesi gerektiğini söyledi. Bu görev bana ve arkadaşım Nead Şekerciya'ya verildi. Fakat, biz bu görevi gerçek leştiremedik. Çünkü, o günlerde Bulgar işgalcileri tarafınca Manastır, Resne, Ohri gibi kentlerde baskılar yapıldı ve bizim tugayımız parçalandı. Birkaç gün sonra Bulgar işgalcileri tüm gençlerin askere alınması için ilân açmışlardı. Biz oldukça korkmuştuk. Çünkü, Bulgarlar bizi Partizanlara kar şı savaşmamız için topladıklarını zannetmiştik, Fakat, onlar bizi savaş kampında çalışmamız için top lamışlardı. Beni Ustrumca-Serez-Kavala yolunda çalışmam için almış lardı. Öyleki beni ve arkadşlarımı Bulgarlar bir kampa yerleştirerek, çadırlarda uyurduk. Kamplarımız Ustrumca'da bulunuyordu. Yemeklerimizi dışarda yiyorduk. Öyle an lar guyordu ki, yemeklerimizi yağ murun altında yani yağmur yağdığı halde biz yemeklerimizi açık alanlarda yerdik. Yemeklerimzi ise, Bulgar polisi üç sayana kadar yemek zorundaydık. Çalıştığımız 16 saat süresince sadece bir saatlık molamız vardı. Benim çalıştığım grupta çoğu mülümandı. Hatırladığım kadar Prilepe'den Nazmi, Zekir Salih, Üsküp'lü Nead Şekerciya benim çalıştığım grupta bulunu yorlardı. O zaman Novo Selo'dan Kavala'ya kadar yol yapıyorduk. Üç kişiilik gruplarla ayrı ayrı çalışmaları sürdürüyorduk. Çalışırken üstümüzde bir atlet, kısa pantalon lar ve lâstkli çizmemiz vardı. Silahımız ise, kazma ve kürekti. Günde normamız 400 arabayı doldurmak için toprak kazmamız gerekiyordu. Her grupun başında bir Bulgar polisi bulunuyordu. Norma yı doldurmayanlar her zaman ceza landırılıyordu. Cezalardan söz edil diğinde cezayı sık sık yiyen Manastırlı Demiher zaman aklıma gelir. Doğrusu bir ara benim grupumda da çalışan Demir, ömründe hep hamallık yapmıştır. Aramızda en büyük ve oldukça iri yarı olduğu hal de çok tembeldi. Gerçekten tembel değil de şakacının biriydi. Çalışırken küreyi yere koyduğu zaman kaldırması için 10 dakkika geçerdi. Tabi ki, bunu farkeden. Bulgar polisi her zaman elinde bulunan sopayla döverdi. Demir de her zaman dayak yediği anda ben hayvan mı yım? Beni niçin döviyorsun? Beni cezalandırabilirsinir, fakat dayak yalnız hayvanlara mahsustur, derdi. Demir'in bu hareketlerinden bir gün öğle yemeğinden sonra kamp ta çalışan tüm esirleri toplayarak, Bulgar işgalcileri Demir'in cezalandırması için karar aldılar. Alınan karara göre, Demir en sıcak bir günde güneşin altında hazır ol durumumda durarak, sırtında iki tarafında 30 kiloluk ağırlığında 60 kiloluk keseyi üzerinde tutacak. Cezayı yiyen Demir'e bir gün cezayı nasıl buldun, 60 kiloluk keseyi iki saat tutmak nasıldı? sorduğumda Demir şu yanıtı verdi: Şu aptal Bulgarlar benim hamalcı olduğumu bilmiyorlar.

Bulgarların savaş kamplarında çalışırken benim grupun başında bulunan polis değişerek, hatırladığım kadar Yordan adında bir Bulgar polisi geldi. Düşünceme göre, Yordan tanıdığım Bulgar işgalcilerden en iyisiydi. Bu nedenle onu nla az çok bir yakınlık kurdum. Kendisinin bana güveni olduğu için Bulgar partizanların »Dupeni« denilen bir yerde bulunduklarını söylerdi. Fakat ben bizim partizanlat hakkında hiçbir şey söylemedim. Çünkü, o zamanlarda herkeze güvenilmezdi. Benim en büyük korkum Yordan iyi bir insan göründüğü halde bir Bulgar casusu olmasın diye düşünüyordum.

SINIR DIŞINA KAÇMAK ZORUNDAYDIM

Bulgar savaş kampında çalışmaktan bıkmıştım artık Aklımda hep kaçmak ve devrimci arkadaşlarım yanında bulunmaktı. Fakat, kaçmaktan beni Yordan kurtardı. Çünkü, kaçmak meselesini plânlaştırdığım anlarda Bulgar işgalcileri en iyi işçileri 20 gün eve gitmeleri için izin vermeğe başlamışlardı. Bir gün Kampın komutanı Yüzbaşı Piskov hepimizi toplayarak 20 günlük izniyle eve gönderecek kişilerin adlarını okudu. Listeden okuduğu kişiler arasında benim adım bulunmuyordu. Fakat, benim şansım Yordandı. Çünkü, Yordan eve gitmem için bana yardım edeceğine emindim. İzinde bulunan Yordan kampa geldiğinde, kendisine durumu anlatarak eve gitmek için Piskov'un listesinde olmadığımı anlatınca« »Senin eve gitmene ben yardım edeceğim merak etme« dedi. Gerçekten ertesi gün Yordan'ın sayesinde 20 günlük izinli olarak serbest edildim. Serbest olduğum zamanda Ustrumca savaş kampını görmek istemiyordum artık. Her an aklımda Ustrumca'dan kaçmak tı Ama nereye gitmeliydim. Manastıra gidemezdim. Çünkü oradaki SKOY örgütü parçalanmıştı. Partizan arkadaşlarla bağlantı kurmak ve onlarla görüşmek için plânlar kurmak zorundaydım. Gerçekten o zamanlarda herkeze güvenilmiyordu. Kimin casus olup olmadığını anlamak oldukça zordu. Zaman geçtikça arkadaşlarımın çoğu Arnavutluğa kaçtıklarını »ğrendim. Ben de arkadaşlarımın yanında bulunmak için Arnavutluğa kaçmak kararını verdim.

»DAME GRUYEV« TUGAY SAVAŞÇILARIYLA BİRLİKTE

Arnavutluğa kaçmak plânlarını hazırlarken KB üyesi olan Taşko adında biriyle tanıştım. Onun ve arkadaşları sayesinde Arnavutluğa gitmeyi ve SKOY örgütümün arkadaşlarıyla bir bağı kurmayı başara bildim. Arkadaşlarımla birlikte olduğum sıralarda hatırladığım kadar Eylül ayındaydık. Yıl 1943. Dupeni köyü yakınlığında bulunan »Dame Gruyev« tugayına katılarak burada ilk partizan yemeğini yedim. Bu tugayda olmanın sevincini anlatamam. Çünkü, tugay tüm ulus ile halklardan oluştuğu halde hepimiz bir aile gibi geçiniyorduk. Tugaya ise, günden yeni savaşçılar geliyordu.

»Dame Gruyev« tugayına katıldığım andan özgürlüğe kavuşana kadar, partizan arkadaşlarıyla sürekli olarak harekette bulunduk. Savaşlar yürütük. En çetin savaşlar ise, Karaorman Beyler çetesi yerinde yürüttügümüz savştı. Hatırladığım kadar bu savaşta iki partizan arkadaşım hayatını kaybetmişti Bulgarlardan ise, 20'den çok kişi öldü. aHngi ayda olduğunu hatırlayamıyorum ama bizim »STIV NAUMOV« tümenimiz tarafınca alınan karara göre, tümenimizde bulunan birkaç savaşçımız Ege Makedonya'nın Zborsko köyünden Kumanova'ya doğru hareket edecek ve 3. Makedon tugayının kurulmasına katılacaktı. Bu harekete bende katıldım. Hareketimiz ise, en şiddetli soğuklarda 24 gün sürdü. 3. Makedon tugayı kurulduktan sonra Karaorman Beyler çeşmesi yerinde 28 Ağustos 1944 yılında Video Smilevski-Bato, IV. Arnavut tugayın kurulmasıyla ilgili kararını okumuştu. Şunu da belirtmeliyim ki, Karaormanın Jeglani köyünde 26 Şubat 1946 yılında 3. Makedon Darbeci tugayın kurulmasıyla ilgili karar da alındı.

Savaş anılarımdan anlatılacak olayarın bir bölümüdür bu. Nitekim, bir sonuç verilmesi gerekirse, Faşist bulgarlara karşı beslediğimiz kin korkmazlığımızı daha da arttırıyordu. Özgürlüğümüzü ise, savaşa katılan tüm ulus ile halklarımız arasında kardeşçe geçinmemizin sonucudur, Çünkü, amacımız

Ramiz CERLEK

YÇHSB FEDERAL KONFERANSI BAŞKANLIĞI OTURUMUNDAN

KOSOVA'DA Kİ SORUNLAR NASIL HALLEDİLMELİ ?

YÇHSB FEDERAL KONFERANSININ ÖNÜMÜZDEKİ OTURUMUNDA KOSOVA'DA Kİ DURUM AYRINTILI OLARAK GÖRÜŞÜLEREK, BU YÖNDE YÇHSB'nın ÖDEVLERİ SAPTANACAKTIR. ● ZORA TOMİÇ FADİL HOCA İÇİN NE DEDİ?

Belgrad, 9 Ekim (Tanyug) — YÇHSB Federal Konferansının dün düzenlenen oturumunda ileri sürüldüğüne göre Kosova'daki durum sadece »devlet ve parti çizgisindeki« eylemlere sınırlandırıldığımızda normale dönüştürülemez. Bu nedenden Sosyalist Birliği YKB MK Dokuzuncu oturumu tutumlarına dayanan geniş siyasi etkinlik başlatmalıdır. Oturum YÇHSB Federal Konfransının önümüzdeki oturum hazırlıkları çerçevelerinde düzenmiştir. YÇHSB FK'nın önümüzdeki oturumunda Kosova'daki durum ayrıntılı olarak görüşülerek bu yönde YÇHSB-nın ödevleri saptanacaktır.

Milliyetlerarası İlişkiler Heyeti Başkanı **Miroslav Markoviç** sunduğu kısa önsöz açıklamasından sonra, Kosova'da olagelen olayların küçümsenmemelerinin gerektiğini vurguladı. Onun sözlerine göre bu olaylar düşmanın örgütü etkinliğini oluşturarak insanların bilincinde Kosova SÖB-de yapılması gereken tüm olumlu şeyleri yoketmişlerdir.

Zora Tomiç Sosyalist Birliğinin toplumsal örgütler rolüne yeterli önem vermediğini uyararak, okul ve okul öncesi kurumlar rolünün de ard plan da kaldığını belirtti. Bu kurumlarda ise genç nesiller eğitilmektedirler. Arnavut milliyetçileri ile bölücülerin etkisi tam bu ortamlarda kestirilmeli ve genç nesiller bilincinin kurulmasına olumlu etki yapılmalıdır.

Fadily Hoca'nın yedek erbüyükler toplantısında bir açıklamasında Kosova'daki privat kahvehanelerde Sırp ile diğer ulus ile halklara mensup kadınların garson olarak angaje edilmeleri ve böylelikle Bölgede zaman zaman tecavüz eylemlerinde bulunanlara »hislerini gerçekleştirmeleri« için olanak sağlanması gerektiğini önerdiğini vurgulayarak, Zora Tomiç onun sorumluluğunun saptanması sırasında bu tutumun gözönüne alınması gerektiğini belirtti.

— YKB MK Başkanlığı üyesi Franç **Şetinç buna** yanıt olarak Fadily Hoca'nın sorumluluğunu inceleyen grupun bu açıklamayla haberdar olduğunu belirterek, Merkez Komitenin Kasım ayında düzenlenecek olan ilk oturumunda sözkonusu sorumlulukla bağlı incelemeyle tanıtılması beklendiğini vurguladı.

Kosova Sosyalist Birliği etkinliklerinden söz ederken, **Bayram Selimi** yerel ve belediye örgütlerinin kendi görevlerini saptadıkları ve eyleme geçtiklerine işaret etti. Nitekim milliyetçi olaylara giderek hızlı tepki verilmesine rağmen alınan sonuçlardan memnun kalamayız şeklinde konuşan Selimi devamla şöyle dedi: »Amacımız önleyici önlemlere daha büyük önem vermektir. Doğrusu bu gibi belirtilere neden olanların ortadan kaldırılması amaçlamaktayız«.

Sırp ile Karadağlıların göç etmeleri bundan böyle de Kosova'da en önemli sorunu oluşturmaktadır. Bunun önlenmesi ve Bölgeden göçedenlerin geri dönebilmeleri için Kosova'ya geri dönenlere işbulma, konut ile arsalar verme, burs verme sırasında öncüllük tanınmakta ve özelikle milliyetlerarası sorunların ifade edildikleri ortamlarda iktisadi yapıların inşa edilmelerine önem verilmektedir — dedi Selimi.

Kosova'ya ait yürütülen dört saatlik tartışmalardan sonra YÇHSB FK oturumunda YSFC Anayasası değiştirgelerine değgin tasarının aleni tartışmasına bağlı Sosyalist Birliğindeki siyasi etkinlik üstüne tartışmalar programı görüşüldü. Tartışmanın Kasım ayı sonlarına doğru YSFC Meclisi Federal Şurasında tasarının onaylanmasından sonra başlaması planlaştırılmaktadır. Başkanlık üyeleri YSFC Meclisi iş organları ile Federal Şurasında öntasarının uyumlaştırma ve ek ile değişmeler süresinin bu müddete dek sona ermesi için çaba harcadılar.

— **Yoje Smole'nin** değerlendirmesine göre, Kosova sorununun çözümü sadece Parti ile Devletin değil de, Yugoslavya'nın bütünlükle strateji çıkarını oluşturmaktadır. Bundandır ki, bu sorun Sosyalist Birliği temamen angaje edilmemeksizin, çözümlenemez. Smole'nin sözlerine göre bu bekimda Kosova işçi insan ile yurttaşların sorumluluğu en büyüktür ve onlar sözkonusu soruna babalık yapma biçiminde davranmış olurlarsa hata yapmış oluralr. Bu yönde Bölgedeki güçler en büyük savaşım vermelidirler-dedi Yoje Smole.

YUGOSLAVYA HKSSBB TÖRENLİ OTURUMUNDAN

SAVAŞÇILAR İKİ BÜYÜK JÜBİLE KUTLADILAR

TÖRENLİ OTURUMDA TİTO'NUN PARTİ BAŞINA GELİŞİNİN 50. VE YUGOSLAVYA SAVAŞÇILAR BİRLİĞİNİN 40. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ BELİRTİLDİ

BELGRAD, 9 Kasım (Tanyug) — Yugoslavya HKSSBB Federal kurulunun dün düzenlediği törenli oturumunda, iki önemli jübile, doğrusu Yosip Broz Tito'nun Yugoslavya KP başına gelişimin 50. ve ülkemizde Savaşçılar Birliğinin kuruluşunun 40. yıldönümü jübileleri belirtildi.

Belgrad'ın YHO evinde düzenlenen törende, HKS-na katılanlar yanısıra **Lazar Moysov, Boşko Kruniç Maryan Rojiç, Zvonimir Hrabar, Stevan Mirkoviç,** ve öteki toplumsal — siyasi ile kamu görevlileri hazır bulundu.

Törenli oturumunda bu iki önemli jübile konusunda Yugoslavya HKSSBB Başkanlık başkanı **Bogdan Peçotiç** konuştu.

Peçotiç konuşmasından diğerleri arasında »Tito'nun Devlet adamı ve devrimcilik kaliteleri, savaş sonrası dönemde Yugoslavya çapında olduğu gibi, geniş uluslararası planda da galiyana gelmiştir. Tito'nun işaret ettiği Bağlantısızlık siyaseti Yugoslavya'nın uluslararası ilişkilerde durumunu uzun süre saptayarak çağdaş uluslararası siyasi ilişkilerin kurulması doğrultusunda dolaysız etkide bulunmuştur, dedi.

Yugoslavya HKSBB'nin kuruluşu ve etkinliğinden söz edildiğinde Tito hakkından konuşmanın kaçınılmaz olduğuna işaret eden Peçotiç, bu arada Tito'nun HKS Savaşçıları Birliği kurucu kurultayında söylediği sözlerini hatırlatmıştır. O günler de Yugoslavya Mareşalı silahı teslim ederek şimdi yaşlanmalarını beklemeleri gereken eski savaşçılar örgütünün sözkonusu olmadığını hatırlatmıştır. Örgüt üyelerinin her zaman ön saflarda yer alıp, gelenekleriniz sürdürerek, Halk Kurtuluş Savaşı edinimlerini korumaları gerekmektedir, demiştir

Peçotiç'in düşüncesine göre, toplumsal ile ekonomik bunalımı hüküm sürdüğü dönemde her zamandan çok Tito'nun kişiliğinde bulunan devrimcilik kalitelerine gereksinim duyurmaktadır.

HKS Savaşçıları özgürlük savaşı ve devrim edinimleri ile birlikte kardeşlik — birliğimiz ilkelerine sadık kalmalıdırlar, çünkü ortada bulunan güçlükler ancak bunların uygulanmasıyla ortada kaldırılabilir« dedi Peçotiç.

MAKEDONYA SC'DA STANDARTIN DÜŞÜŞÜ ÖNLENMESİ YÖNÜNDE ÇABALAR

EN UYGUN ÖNLEYİCİ ÖNLEMLER GEREKLİLİĞİ

YAŞAM STANDARININ KORUNMASINA BAĞLI SORUNLARIN DAHA YAKINDAN İNCELENMESİ İÇİN BELEDİYELERDE ÇALIŞMA TOPLANTILARI DÜZENLENECEK ● BU TOPLANTILARDA VAROLAN SORUNLAR GÖRÜŞÜLMÜŞ VE AKIMLI İLE GELECEK YILKİ GELİŞME SİYASETİNİN AYRILMAZ BÖLÜMÜNÜ OLUŞTURACAK ÇÖZÜMLER ÖNERİLMİŞTİR

MSC'da bileşik ekonomik durmdan hareket ederek, MSC Meclisi Yürütme Konseyi bulunduumuz yılın Temmuz ayında cumhuriyetimizde düşük geliri işçiler ve ahalinin belirli kategorileri yaşam standardının korunması için Program çıkardı. Çünkü, sözkonusu bileşik ekonomik durum yaşam standardının düşüne neden olmaktadır.

Yaşam standardının korunmasıyla bağlı etkinliklerin yoğunlaştırılmaları ve MSC Meclisi Yürütme Konseyinin bu gibi programların tüm belediyeler hazırlanmalarına bağlı tavsiyesine uygun olarak MSC bilddiyelerinde Ekim ayının başlangıcında bu sorunların da ha yakından görüşülmeleri için çalışma toplantıları düzenlendi.

Sözkonusu toplantılarda yaşam standardının birleşik emek örgütleri, yerel birlikler ile belediye çepinda korunması için gerçekleştirilen etkinlik ile çıkarılan önlemlerden söz edildi. Bunun yanısıra sosyal siyasetin gerçekleştirilmesini engelleyen sorunlar görüşülmüş ve akımlı ile gelecek yıldaki gelişme siyasetinin ayrılmaz bölümünü oluşturacak olan önlem ve çözümler önerilmiştir.

Yaşam standarının korunması için sözkonusu önlem ile çözümler herşeyden önce şu amaçlara yönelik olacaklardır:

● **Düşük gelirli işçi ile emekliler yaşam standarının korunması. Bu amaçla sosyal kartların hazırlanması ve bu işçiler azgari yaşam standarının sağlanması için fonlar kurulmalıdır.**

● **Düşük gelirli konut sahibi olan kişilerin yaşan standarının korunması amacıyla kira ödemede imtiyaz tanınmalı, sosyal yardım alanlar ise kira ödememelidirler.**

İş ilişkisinde bulunmayanların yaşam standarının korunması için onlara İş İlişkiler Yasası uyarınca belirli para miktarı ödenmelidir. Bunun yanısıra sanasyon yasası ve BEÖ-lerin dağıtılması Yasası esaslarına dayanarak işsiz kalan kişilere para miktarı sağlanmalı ve diğer önlemler çıkarılmalıdır.

● **Öğrenci ve üniversite öğrenci standardının korunması iiçn onların yerleşme, beslenme, kredi, burs, sağlık korunma ve diğer alanlarda gereken koşulların sağlanması için önlemler çıkarılmalıdır.**

● Çocuk yaşam standardının korunması için okul önces ive okul kurumlarında günlük kalım ile beslenme harcanlarının kapatılması çocuk zamının uyumlaştırılması v.b. önlemler çıkarılmalıdır.

● Esas sosyal yardımdan yararlananların yaşam standarının korunması için gereken önlemler çıkarılmalıdır.

● Komünel hizmetler, besin ürünleri ve ahalinin yaşam standardı, için hayati önemden olan diğer üretimler fiyatları sürekli olarak izlenmeli ve BEÖ, yerel birlikler ile belediyelerde mevcut olan durmlara uygun olarak gereken önlemler çıkarılmılıdır.

Yapılan ilk incelemelere göre, Cumhuriyetimizin sayısı çok belediyelerinde yaşam standarının korunması için gereken programlar hazırlanmış, geri kalan belediyelerde ise bu tür programlar hazırlanmak üzeredir.

BUNALIMLI DURUMDAN ÇIKMAK İÇİN SOMUT ÖNLEMLER

(Başsayfadan devam)

deki ve sosyalist özyönetimine ait ide savaşımdaki durumun daha çabuk değişmesi için sayısı çok somut etkinliklerin geliştirilmesi istiyor. Bu aynı zamanda YKB Başkanlığı ve Merkez Komitenin olduğu gibi, KB Merkez ve Bölge Komiteleri ve sistemin diğer enstitüleri çalışmalarının çabuk değişmesini ve durumun ağırlığına göre yeteneklendirilmesini istiyor.

Tartışmaların da bu çerçevelerde yürütülmesi ve YKB MK Başkanlığının çalışma yöntemleri ve içerik lerinin ve YKB MK üyelerinin tutumlar ile kararların hazırlanmasında ve bunların pratikte gerçekleşmesi yönündeki çalışmaları ve etkinliklerinin ilerletilmesi için çabaların harcanması gerek. Oturumda KB esas örgütlerinde seçim hazırlıkları sarhasında, YKB 13. Kurultay kararlarının uygulanması ilgi merkezinde bulunması ve buna uygun olarak sekreter ve sekreterlik üyeleri kim seçimlerin yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Konferans hazırlıkları 13. Kurultay tutumlarının gerçekleştirilmesinde Komünistler Birliğin çok daha yüksek olan ide yekvücutluğu ve eylemsel yetenekliğini pratikte göstermesi gerek.

YKB MK Başkanlığın oturumuyla ilgili sunulan bildirinin sonunda, Başkanlık ilerideki oturumunda, Merkez Komiteye, YKB konferansına ait hazırlıklar planını ve bununla ilgili karar önerisini görüşülmesi ve kabul edilmesi için önerecektir, denilmektedir.

İYİNİYET OLUNCA ÜSTESİNDEN GELİNMEYECEK SORUN YOKTUR

BU TOPLANTININ GELECEK YILIN BAŞINDA YUGOSLAVYA'DA YAPILMASI BEKLENİYOR. ARNAVUTLUK DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TOPLANTIYLA İLGİLİ HENÜZ BİR CEVAP VERMEDİ

Zaman geleceğin yumağından çıkıp yaşamının örgüsünü dokuyan bitmez bir akıştır. Bu akış içinde insanlar bir an dursa da »Ne yaptık, ne yapabiliriz« daha iyi bir akıştır. Bu akış içinde insanlar bir an dursa da »Ne yaptık, ne yapabiliriz« daha iyi bir gelecek, daha mutlu bir hayat için, deseler. Ancak bu zaman akışı içinde şöyle durup parmağını kafasına dayatarak bu soruyu kendine soranların sayısı çok az. Hiç de içaçıcı bir ortam da yaşamıyoruz. Yaşadığımız dünyada umutsuzluk, en keskin bıçağıyla kol gezmektedir. Bir yandan terör ve şiddet, öte yandan amansız ve yıpratıcı savaşlar, insanların en doğal parçası olan yaşam hakkını ezip geçmektedir. Üstüste yığılan sorunların alttaki dokuyu nasırlaştırma tehlikesi boy gösteriyor.

Ya umut? Durum böyleyken, umudun sözü mü olur diyen olacak. Dünyamız çıkmazlar içinde yuvarlanan görüntüsüne karşın umudun da büyüdüğü gözden kaçmamaktadır. Bu umutlar, uluslararası siyasi sahnesinde olagelen bazı olumlu gelişmeler sayesinde artmakta, bir iyimserliğin belirmesine yol açmaktadır. Ve uluslararası siyasi sahnesinde böyle umutlar ve iyimserlik yolunu açan gelişmelerden söz ederken, son zamanlarda ABD ile SSCCB başta olmak üzere süper güçler arasında orta menzilli nükleer silahların ortadan kaldırılması konusun da bir anlaşmanın imzalanması için zemin hazırlanmış olduğu bugünlerde, dünya kaderiyle oynayan bu büyük güçler arasında bugün çok daha ılımlı ve hatta olumlu denebilecek bir havanın estiğini önemle belirtmek gerekir. Ancak büyük güçlerin böyle bir olumlu havanın sağlanması için yaptıkları gayretleri, karşısında, genelde *dünya barışını ve ülkeler arasında dostluk*, anlayış ve işbirliğini tehdit eden bazı bölgesel olaylar, sorunlar, gelişmeler henüz çözüm aramaktadır. Bu gibi anlaşmazlık ve sorunlarla yüklü olan bölgelerin sayısı oldukça kabarık tır. Ne var ki, bazı bölgeler ilk bakışta böyle bir görüntü vermekteyse de, meselenin özüne inildiğinde o bölgenin ülkeleri arasında temelde bir anlaşmazlığın olmadığı kolayca görülebilir. İşte bu özelliklere sahip olan bir bölge de Balkanlardır.

Balkanların tarihine bakılacaksa, dünyanın bu bölgesi öteden beri kendi jeopolitik ve strateji özellikleriyle birçok ülke ve ulusların da dikaktlerini üzerine çekmiştir. Nitekim Balkanlar bugün de Avrupa'da çok duyarlı bir bölge olarak nitelendirilmektedir. Bu yüzden de Balkanlardaki siyasi olayların gelişimi bir başka ilgi ve önemle izlenmektedir. Bugün Balkan ülkeleri arasındaki ilişkilere bakılacaksa, farklı iç düzene sahip olmalarına rağmen, bu ülkeler arasında zaman zaman pürüz yaratan, bazı açık sorunlar dışında çözümü kolay bulunamayacak nitelikte olan bazı temelli anlaşmazlıkların bulunmadığına herkes inanmaktadır. Yeter ki, iyiniyet olsun da üstesinden gelinemeyecek herhangi bir açık sorun yoktur.

İşte bu iyiniyetten hareket ederek bu yılın başında daha Federal Dışişleri Sekreterimiz Raif Dizdareviç, Balkan ülkeleri Dışişleri Bakanlarının bir toplantısının yapılmasını önermiştir. Bu önerinin ortaya atılmasından bu yana ülkemizin yürüttüğü diplomasi etkinliği sayesinde, böyle bir toplantının yapılması için gerekli olanaklar ve zemin sağlanmış bulunmaktadır. Çünkü Dizdareviç'in bu önerisine Arnavutluk Dışişleri Bakanı dışında bütün meslekdaşları olumlu yanıt vermişlerdir. Arnavutluktan henüz kesin bir yanıt alınamadığı için bu ülkenin bu toplantıya katılıp katılmaması kesinleşmemiştir.

Önümüzdeki yılın ocak veya şubat ayında Yugoslavya'da yapılması beklenen bu toplantının konsepti, toplantıya katılacak olan ülkeler arasında sağlanan konsensuzla (razı) kabul edilmiş tir. Bu toplantının gündemine ise Balkan ülkeleri arasında heryanlı ilişkiler ve işbirliği sorunları getirtilecektir. Başka bir deyimle toplantıda yapıcı bir diyalog içinde Balkan ülkelerinin ortak çıkarından olan ve bunları ilgilendiren konular üzerine görüş alışverişi yapılması öngörülmektedir. Aslında bu toplantıya katılacak olan Dizdareviç ile meslekdaşları, Balkan ülkelerinin iyikomşuluk ve dostluk ilişkileri geliştirebilecek durumda olduklarını kanıtlamaya çalışacaklardır. Ve toplantıda estirecekleri samimiye, açıklık ve anlayış havasıyla kanıtlayacaklarına kuşkulanmamak gerekir. Ancak yukarda da belirttiğimiz gibi, yeter ki iyiniyet olsun.

Remzi CANOVA

YORUM

İSRAİL HÜKÜMETİ BUNALIM MI GEÇİRİYOR?

İsrail hükümeti bunalım mı geçiriyor, yoksa koalisyon hükümeti oluşturan İşçi Partisi ile Likun Partisinin kimi bakanları, daha doğru su Başbakan Yiçak Şamir ile Dışişleri Bakanı Şimon Peres arasında pek ciddi olmayan sadece bir »tartışma« mı sözkonusudur?

İsrail siyasi olaylarını yakından izleyen yorumcular konuya ilişkin görüşleri biribirinden farklıdır. Kimi yorumcular, İsrail koalisyon hükümeti çok ciddi bunalım içinde olduğunu ve çok yakın bir gelecekte hükümetin düşeceği görüşünü savunurken, diğerleri ise bunalımın o denli ciddi olmadığını, ancak Başbakan Yiçak Şamir hükümetini oluşturan İşçi Partisi ile Likud Partisi bakanları arasında olagelen bir »geçici anlaşmazlığın« söz konu su olduğunu iddia ediyorlar.

Bilindiği gibi, Yiçak Şamir Likud Partisi'nin Şimon Peres ile İşçi Partisi'nin liderleridir. 1984 genel seçimlerde ikisi de mutlak çoğunluğu kazanamayınca, bir koalisyon hükümet kurmak zorunda kalmışlardır. Büylece ilk iki yıl Şimon Peres Başbakan, Yiçak Şamir ise Dışişleri Bakanı, olacak, ikinci iki yıl ise, Şamir Başbakanlık, Peres ise Dışişleri Bakanlığı görevini üslenecektir. Ve her iki yılda Başbakan ile Dışişleri bakanı görevlerini değiştireceklerdi.

Gerçi Anayasa ile saptanan bu de ğişme sürüp gidiyor, ama yeni hükümet kurulunca hemen ardından Başbakan ile Dışişleri Bakanı arasında birçok konular da ciddi anlaşmazlıklar ortaya çıkmaktadır. Bu anlaşmazlıklar kimi zaman koalisyon hükümetini iyice sarsmıştır. Şimon Peres'in Başbakanlık döneminde olduğu, gibi, şimdi Yiçak Şamir'in döneminde de Likud — İşçi Partisi ortaklığı devamlı anlaşmazlıklar içinde sürüp gidiyor. Ne var ki, bu anlaşmazlıklar şimdiye kadar olduğu gibi bu kez de tatlıya bağlanacak gibimize geliyor.

İsrail'de şimdiye kadar Başbakan lık koltuğuna oturanlar halkına çok şeyler vaatetmişlerdir. Ancak, bu vaatler daha sonra unutulmuş ya da başbakanın güçsüzlüğü yüzün den yerine getirilmemiştir .Şimon Peres iki yıl önce koalisyon hükümetinin başında bulunduğu zaman ülkeyi ekonomik bunalımından kur taracağını, Lübnan'daki İsrail asker lerini geri çekeceğini ve Yakındoğu barış sürecini hızlandıracağını vaat ediyordu. Şimon Peres bu sorunlara öteki tüm İsrail başbakanlarından daha esnek bir biçimde yak laşmış olduğuna da hiç şüphe yok. Bir yandan kendisiyle konuşmaya yanaşan kimi ılımlı Arap ülkeleri liderleriyle görüşüp ortak çözüm ararken, öte yandan Arapların Filistin sorununun uluslararası konferansın ele alınması önerisini benimseyecek kadar da ileri gitmiştir. Öte yandan şimdi İsrail koalisyon hükümeti başında bulunan Yiçak Şamir ise özellikle Lübnan'dan İsrail güçlerini geri çekmek ve Yakındoğu barış süreci konusunda bambaşka bir siyaset yürütmektedir. Başbakan Yiçak hem Arap liderleriyle yapılan doğrudan görüşmeleri, hem de uluslararası bir konferansın düzenlenmesine kuşkuyla bakmakta, karşı gelmektedir. Oysa Başbakan Şamir ile Dışişleri Bakanı Peres arasındaki anlaşmazlıklar İsrail'in iç ve dış politikasında bir değişiklik getirip getirmeyeceğini biraz değil daha çok b gerekecek. Çünkü bu anlar bir taktik de olabil dünya ülkelerinin çoğu galci politikasını eleştirmektedir.

Ce

HAFTANIN ARDINDAN: FİLİPİNLER SİYASİ SAHNESİNDEN

BAYAN AKİNO DEVLET DARBESİ TEHDİTLERİNDEN BAŞ KALDIRAMIYOR

Ardımızda kalan hafta uluslararası siyasi sahnede Çin'in Tibet özerk bölgesinde, din adama Dalay Lama yanlı dindarların milliyetçi ve bölücü gösterileri, El Salvador le Nkaragua'da resmi yönetim ve isyancılar arasında ulusal uzlaşma girişimleri ve hatta ABD devlet sekreteri Corc Şulç'un İsrail ile SSCB ziyaretleri öncesi, yabancı ülkelerden tısiyayi gözlemcilerin yine de en çok ilgisini çeken olaylardan biri Filipinler'de bayan başkan Korason Akino'yu iktidardan etmek amacıyla hazırlanan altıncı devlet darbesi olmuştur. Olay yeri Manila'dan değil de Cakarka'dan gelen haberlerden öğrenildiğine göre, çarşamba günü Markos yanlı 20 er ve bir grup siviller tutuklanmıştır. Bu tutuklamalarla ilgili Başkanlık Sarayından yapılan resmi açıklamada, sezilen ve önlenen en yeni (altıncı) devlet darbesinin önümüzdeki hafta için planlaştırıldığı vurgulanmakta, Korason Akino'nun iki günden bu yana yönetim üyeleri ile devamlı olarak toplantı düzenlediği, Ordunun ise bilhassa Manila'da hazır durumda olduğu öne sürülmektedir.

Olay yerinden gelen haberlerde, Filipinler başkenti Manila'da 2.000 erlik kordonun Başkanlık sarasyını savunduğunu, başkent sokaklarında ise piyade birlikleri erleri yanısıra uçaksavar ve zırhlı birlikler erleri de göründüğü duruyor. Böyle bir durum, başka olaylarda olduğu gibi, basının olaya yeni boyutlar vermesine neden olmuştur. Bazı yayın basın araçlarında komplocuların geçici yönetim kurdukları, hatta bayan başkan Akino'nun kaçırıldığı haberleri de görünen olmuştur. Fakat Korason Akino gece gazeteciler ile yaptiği son konuşmasında tüm bu haberleri yalanlamış ve Filipin'ler Ordusunun bu kez de Resmi yönetim yanlı olduğunu ve komplonun sezilip daha çabuk önlenmesine büyük pay sunduğunu açıklamıştır

Bir önceki akşam Manila sokakların *da, yeni devlet darbesi sezildi diye ko* mploya katılacak erlerin ve sivillerin tutuklanması eylemi sona erdirildikten sonra, Manila silahlı kuvvetleri komutanı *general Agutra'nın* yaptığı açıklamasına göre, bu en yeni devlet darbesini, Ocak ayında aynı böyle devlet darbesi hazırladığı dönemde başarısız olduğu için Filipinler'de gizlenen *albay Kabautan* örgütlemiştir. Albay Kabautan zaten iki gün önce, Agustos ayı başarısız devlet darbesi hazırlayan *albay Honasan'ın* eşliğinde yeni devlet darbesi hazırladığıyla bayan başkan Korason Akino'ya tehdit etmiştir. Zaten Honasan da geçen hafta (ikametgahı tam bildirilmedigine göre de) gazetecilerle yaptığı konuşmasında, Filipinler'de yen bir devlet darbesi yapabilmek için onunla beraber savaşacak çok sayıda savaşçıların varolduğunu bildirmişti.

SALI AKŞAMI MANİLA'DA YENİ (SIRASIYLA ALTINCI) DEVLET DARBESİ HAZIRLADIKLARI GEREKÇESİYLE 20 ER VE BİR GRUP SİVİLLER TUTUKLANDI ● BU EN YENİ DEVLET DARBESİNİ ALBAY KABAUTAN'IN HAZIRLADIĞI VURGULANIYOR

Hernasılsa, Filipinler son zamanlarda dünya kamuoyunda devlet darbesi rıthımında gezen bir ülke etiketini kazandı. Başkan Korason Akino ise diktatör Markos'u »tahttan indirdiği« günlerde ki gibi tüm bu tehditler karşısında güçlü kalmış ve hiç olmazsa ülke yönetimi ve Ordu arasında varolan işbirliği korumaya başarmıştır. Filipinler'de seçilen yönetim, gerçekte halkın seçtiği yönetimdir. Ama bazı dış etkenler ve Markos yanlı kimi generallerin bu durumla uzlaşmadıkları gerçeği de ortada var. Bu nedenden bu en yeni devlet darbesinin de sezilip önlenmesinden sonra«, Filipinler'de artık devlet darbesi olmaz« demek, azıcık güç oluyor.

E. Hayrettin

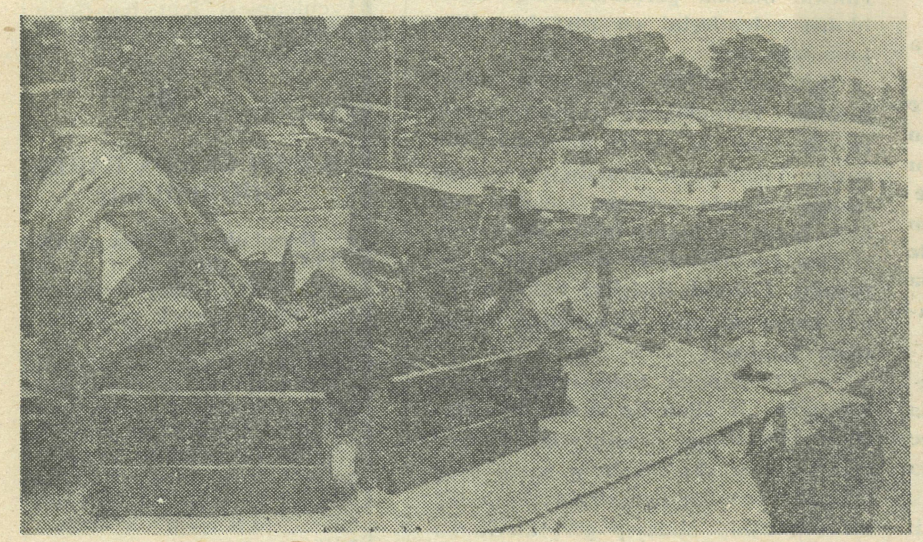

Manila sokaklarında zırhlı araçlar da var

IRAK — İRAN SAVAŞI

Havadan Saldırılar Yoğunlaştı

IRAK, İRAN'IN PETROL TESİSLERİNE BOMBA YAĞDIRDI. — İRAN HAVA KUVVETLERİNİN KARŞI SALDIRIYA GEÇMESİ BEKLENİYOR

Bagdat, 9 Ekim (TANJUG) — Önceki gün Irak sa vaş hava güçlerinin gerçekleştirdikleri saldırıların, merkezi cephelerdeki İran savaş kara güçlerine yönel tildiği bildirilmiştir. Irak'a ait 50 uçağın İran mevzilerinden savaş kurmayları ile cephane depolarını bom baladıkları gelen haberlerden öğrenilmektedir.

Sözkonusu saldırı ve yayımlanan savaş bildirisi Irak askeri komutanlığının, İran güçlerinin sözkonusu savaş bölgesinde en kısa sürede harekete geçeceği ka nısına vardığı konuşunda kesin bir delili oluşturmak tadır.

Irak ordusu ikinci kolordusu tarafından savunulan bu bölge Bağdat'ın 130 kilometre dışında bulunmaktadır.

Aynı açıklamada, İrak hava güçlerinin körfezdeki hedeflere yönelik saldırılarını sürdürdükleri bildirilmiştir. Askeri komutalığınca yayımlanan bildiride diğerleri arasında, Harg adası yakınlığında bir geminin daha saldırıya uğradığı ileri sürülmüştür. Gerçi Irak, İran petrol tesisleriyle terminalerine yönelik bu saldırılarıyla bu ülkenin gerçekleştiridiği petrol sefkiyatı nı durdurtmak istiyor. Burada yayımlanan verilerde, Irak'ın bu konuda başarıya ulaştığı belirtilerek, Iran'ın dünya ülkelerine gerçekleştirdiği petrol dışsatımının öncekilerine kıyasla yüzde 25-30 cıvarında azaldığı açıklanmıştır.

ŞİLİ'DE

Genel Grev Kanlı Çatışmalara Dönüştü

PİNOÇE'NİN REJİMİNİ PROTESTO ETMEK AMACIYLA DÜZENLENEN GENEL GREVDE POLİS İLE HALK ÇATIŞTI, İKİ KİŞİ ÖLDÜ 11 KİŞİ YARALANDI

Santyago, 9 Ekim — Diktatör, General Augusto Pinoçe düzeninin uyguladığı politikasını protesto amacıyla ön ceki gün düzenlenen genel grevlerde iki kişi ölmüş, 11 kişi yaralanmış, yüzlerce kişi ise tutuklanarak cezaevle rine gönderilmiştir.

Royter ajansınca aktarılan İçişleri Bakanlığının bildirisinde, önceki akşam aSntyago kentinde güvenlik güçleri ile göstericiler arasında çıkan çatışmalar sırasında açılan ateş sonucu bir kurşunun evinin bahçesinde oturan küçük bir çocuğa isabet ederek onun ölümüne neden olduğu bildirilmiştir. Düzen güçleri aleyhine düzenlenen göterile re katılan bir gencin daha bu sahaba karşı polisle çıkan çatışma sırasında hayatından olduğu haberi verilmiştir.

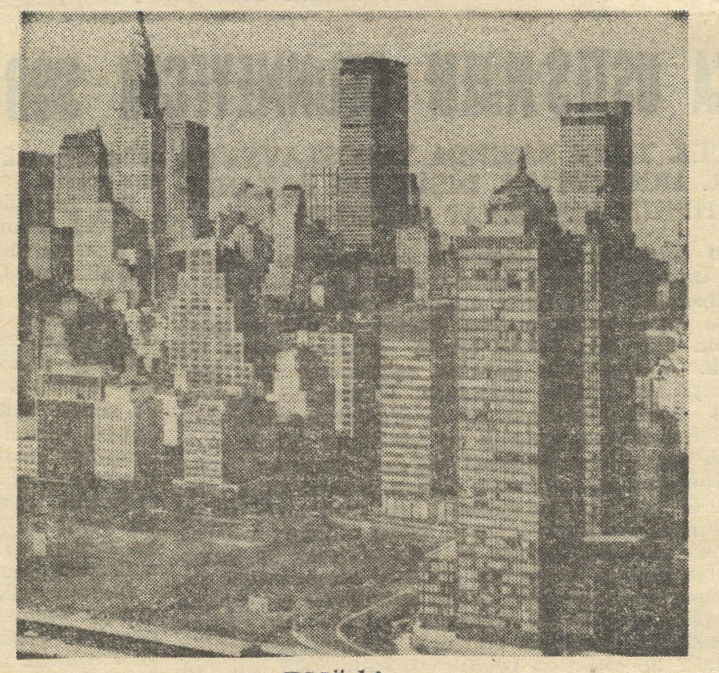

BMÖ binası

BAĞLANTISIZ ÜLKELER YAKINDOĞU VE FİLİSTİNLİLERE BAĞLI OTURUM DÜZENLEDİLER

Yakındoğu'ya Bağlı Uluslararası Konferansın Düzenlenmesi Desteklendi

DOKUZ BAĞLANTISIZ ÜLKENİN DIŞ İŞLERİ BAKANLARIN KATILDIKLARI TOPLANTIDA, YAKINDOĞU'DAKİ EN YENİ DURUM VE HARARE DORUK KONFERANSI SONRASI BAĞLANTISIZLARIN ETKİNLİKLERİ ÜZERİNE DURULDU

Birleşmiş Milletler, 9 Ekim (TANJUG) — Yakındoğuya ait dokuz bağlantısız ülke komitesinin Nevyork'ta düzenlenen oturumunda, Harare ile Pyongyag oturumlarından sonraki etkinlikler görüşülmüştür.

Sayısı çok ülke Dışleri Bakanlarının katıldıkları tartışmalar sırasında, Yakındoğuya bağlı Uluslararası düzeydeki barış konferansının en kısa sürede düzenlenmesi gerekliliğine işaret edilmiştir. Oturum tartışmalarına katılanların değerlendirmelerine göre, sözüedilen bu konferansın gerekliliği konusunda uluslararası kamuoyundaki bilinç her geçen gün bir kat daha artmaktadır.

Zimbabve Dışişleri Bakanı Magvende, toplantıda yaptığı konuşmada Bağlantısız ülkelerden gelen diğer meslekdaşlarını, bu nedenle Dünya Örgütü Genel Sekreteri Perez De Kuelyar ve Güvenlik Konseyi yetkilileriyle yapılan dalmışmalar hakkında tanıtarak, buarada, uluslararası birliğinde böyle bir konferansın düzenlenmesi girişimlerinin giderek daha geniş bir desteğe sahip olduğunu belirtildiğini ileri sürmüştür.

Toplantıya katılan Federal Dışişleri Sekreteri Raif Dizdareviç'te oturum çalışmalarına ilişkin görüşlerini açıklarken, bunların olumlu ve her övgüye lâik olduğunu ifade etmiştir.

FEDERAL DIŞİŞLERİ SEKRETERLİĞİ BASIN SÖZCÜSÜNÜN AÇIKLAMASI:

Yugoslavya, Yakındoğu'da Çatışan Taraflara Silah Göndermiyor

BASIN SÖZCÜSÜ ALEKSANDAR STANİÇ YERLİ VE YABANCI GAZETECİLERİN SORULARINI YANITLARKEN, YUGOSLAVYA, YAKINDOĞU'DA ÇATIŞAN TARAFLARA SİLAH GÖNDERDİĞİNE BAĞLI HABERLERİ KESİNLİKLE YALANLADI

Belgrad, 8 Ekim (TANJUG) — Federal Yürütme Konseyi Başkanı Branko Mikuliç'in çağrısı üzerine, Avustralya Başbakanı Robert Hok bu ayın ikinci yarımında ülkemizi resmen ziyaret ecektir.

Bunu Federal Dışişleri Sekreterliğinin basın şözcüsü Aleksandar Staniç Belgrad'ta düzenlediği olağan basın konferansında gazetecilerle olan görüşmesinde açıklamıştır.

Geçenlerde düzenlenen Uluslararası Para Fonu ile Dünya Bankası oturu konusundaki değerlendirmelerinin ne olduğu yolundaki bir soruyu cevaplandırırken Aleksandar Staniç, oturuma katılan Yugoslavya kurulunun henüz Vaşington'dan döndüğü ve bu konudaki incelemelerin ileride yapılacağını bildirmiştir.

FKÖ önderi Yaser Arafat'ın ziyareti konusundaki soruyu da yanıtlayan FDİS temsilcisi Staniç, bu ziyaretin YSFC Başkanlığının daveti üzerine gerçekleştirildiğini ve Yugoslavya'nın devamlı olarak FKÖ yıetmenliği ile gerçekleştirdiği olağan görüşme ve danışmalar dahilinde olduğunu açıklamıştır.

Staniç buarada yapılan görüşmelerde, Yakındoğu'ya adanacak uluslararsı basın konferansının düzenlenmesinin Filistin sorusuna kalıcı ve adaletli bir çözümün bulunmasını biricik yolunu oluşturduğunu da sözlerine eklemiştir.

Güney Afrika güçlerinin Angola'nın güneyi ne olan saldırıları ve buradaki şiddet eylemlerinin yaygınlaşması belirtileri konusundaki düşüncelerini açıklamasını isteyen bir gazetecinin sorusuna şöyle yanıtladı:

— »Yugoslavya, şimdiyedek olagelen benzeri olaylar sırasında olduğu gibi bu fırsatta da Güney Afrika ırkçı güçlerinin, komşu bağımsız ve Egemen Angola devleti topraklarına girmekle burada gerçekleştirdiği insanlıkdışı eylemlerini en sert bir dille kınamaktadır.

Buarada KUNA haler ajansı muhabirinin: Yakındoğuda çatışan taraflara ait silah ile deniz mayınlarının sözde Yugoslavya aracılığıyla gönderildiği yolunda yabancı basında yer alan haberler konusundaki düşünceni zi rica edebilirmiyim biçimindeki sorusunu, Federal Dışişleri Sekreterliği'nin basın sözcüsü Aleksandar tSaniç şöyle konuştu:

— »Yakındoğu bölgesinde çatışan taraflara ait silah ile deniz mayınlarının Yugoslavya aracılığıyla gönderildiği yolunda dış ülkelerin basın araçlarında yer alan heberlerin tümü hiç bir öze sahip olmayıp gerçeklerle bağdaşmamaktadır«.

kısa...kısa...

400 KİŞİ BOĞULARAK ÖLDÜ

Yohnezburg, 9 Ekim (ROYTER) — Güney Afrika Radyosunca yayımlanan haberlerde, geçen haftа Natal bölgesinde olagelen su baskınlarında en az 400 kişinin hayatını kaybetti bildirilmiştir. Polisçe yapılan açıklamada ise 251 cesedin bulunduğu 154 kişinin de kaybolduğu bildirilmiştir.

ÇE GEVARA ANILDI

Lima, 9 Ekim (TANYUG) — Latin Amerikalılar, evsanevi devrimci ÇE GEVARA'yı ölümünün 20. yıldönümünde anmışlardır. Bilindiği gibi, Çe Gevara, La Paz'ın 565 kilometre uzaklığında bulunan İgera köyünde Boliviya'lı askerler tarafından öldürülmüştür. Öldürüldüğü köyde düzenlenen Gevara'yı anma törenlerine, Latin Amerika bölgelerinden gelen sol eğilimli siyasi yetkililer, işçi ile üniversite öğrencileri katılmıştır.

İNGİLTERE KRALİÇESİNİN SERT DAVRANIŞI

Londra, 9 Ekim — İngiltere Kraliçesi II. Elizabet Fici eski Başbakanı Ratu Sero Kamisese Maro ile, Londra'ya yapacağı ziyareti sırasında görüşmeyecektir.

Bankingem sarayından yayımlanan açıklamaya da yanarak Royter'in bildirdiğine göre, Fici'nin eski Başbakı ile Kraliçe ikinci Elizabet yerine onun özel sekreteri Ser Maykıl Hezeltayn görüşüp konuşacaktır.

ORTEGA'NIN ÖNERİSİ

Birleşmiş Milletler, 9 Ekim (TANYUG) — Nikaragua Başkanı Daniel Ortega, hiç bir önkoşul ileri sürmeksizin ABD ile Diyaloga geçme önerisinde bulunmuştur. En çok ilgi uyandıran basın konferanslarından birinde konuşan Daniel Ortega, toplantı düzeyinden ziyade, onun düzenlenmesi için hazırlığın önemli olduğunu ifade etmiştir.

KAMPUÇYA'DA BARIŞ GİRİŞİMLERİ

Bangkok, 9 Ekim (TANYUG) — Pnom Pen rejimi, BMÖ Genel Kurulunda düzenlenecek genel tartışmalar öncesinde Kampuçya sorunun çözümü konusundaki ayrıntılı planı sunmuştur. Doğrusu Dünya Örgütü ve Baylantısızlar günümüze dek bu düzenin tanınması için yapılan girişimlerin tümünü redederek kabul etmemiştir.

PARTİ KARNELERİ İÇİN İLGİ GİDEREK AZALIYOR

PARTİ SAFLARINDA HEP DAHA AZ İŞÇİLER VAR!

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ YILIN İLK ALTI AYINDA YKB ÜYELİĞİ 8.000 KİŞİ İÇİN AZALMIŞTIR ● GÜNÜMÜZDE YUGOSLAVYA KOMÜNİSTLER BİRLİĞİNDE 2.099.613 ÜYE VAR

Belgrad, 9 Ekim (Tanyug) — Yugoslavya Komünistler Birliğine üye olma ilgisi giderek azalmaktadır. Bu eğilim daha dört yıl önceleri başlamıştır. O zamandan işçi sınıfının öncüsü yeni üyeler ve özellikle işçi ile gençler için ilgisini kaybetmektedir. Bu eğilimler kaygı yaratıcı eğilimler olarak nitelendirilebilirler. Bulunduğumuz yılın ilk altı ayında da YKB üyeliği 8000 üyeden çok bir sayı için azalmıştır. Öyleki günümüzde varolan verilere göre Yugoslavya Komünistler Birliğinin 2.099.613 üyesi vardır.

YKB MK-nin Komünist ler Birliği ile kadro siyaseti Komisyonunun oturumunda ileri sürüldüğüne göre, Parti kantitesi — onun sınıfsal eğilimi ile eylemi için hiçbir zaman kararlaştırıcı olmamıştır. Oysa, şu soru ortaya çıkmaktadır: Öncüsü olduğu sınıfın öyle sayısı azaldığı, doğrusu KB esas örgütlerinin yüzde 70-şinden çoğunun bir yıl için hiçbir yeni üye kabul etmedikleri koşullarda Komünistler Birliği bu tarihsel ile pratik ilkesini nasıl gerçekleştirebilir?

Komünistler Birliğinde işçi çoğunluğunun azalmasına bağlı sözkonusu otorumda ileri sürülenlerin çoğu, önceleri de bilinmek teydi. Bilakis, bu veya bu na benzer değerlendirmeler yıllardır tekrarlanmaktadır. Nitekim kimi yeni durumlar yeni yanıtlar aramaktadır. Örneğin tüm ülkede KB üyeleri sayısının azaldığı koşullarda neden Kosova ile Makedon'ya'da KB üyelerinin sayısı artmakta, doğrusu neden en gelişmemiş bölgelerde en çok işçi — komünistler vardır? sorusu ortaya atılabilir.

Oysa KB-nde işçilerin orantı sayısı (yüzde 26,5) memnun edici değildir. Varolan verilere göre ise komünist işçilerden yüzde 44-ü parti toplantılarına katılmamakta ve bu toplantılardaki tartışmalara katılanların, yüzde 70-i yöneticilerdir.

MSC BAŞKANLIĞI OTURUM YAPTI

Komşu ülkelerle ilişkilerimiz Değerlendirildi

OTURUMDA, ÜLKEMİZ SÜRDÜRDÜĞÜ BAĞLANTISIZ SİYASETİ İLE ULUSLARARASI TOPLUMDA VE ÖZELLİKLE BALKANLARDA KENDİNE ÖNEMLİ YER SAĞLADI, DENİLDİ

MSC Başkanlığı Dragolyub Stavrev'in başkanlığında düzenlediği oturumunda YSFC-nın uluslararası ilişkiler ile işbirliği soruları ve ülkemizin komşu ülkelerle olan ilişkiler ve işbirliğinin kimi güncel soruları üstüne tartıştı.

MSC Başkanlığı ülkemizin biricik dış siyasetinin gerçekleştirilmesinde ve uluslararası işbirliğin ilerletilmesinde belirgin sonuçların kaydedildiğini kanıtladı. Bu belirgin sonuçlar sayesinde Yugoslavya bağlantısız siyasetiyle uluslararası toplumda ve özellikle komşu ülkeler ile genellikle Balkanlarda kendine önemli yer ve rol sağladı.

MSC Başkanlığının değerlendirmesine göre, Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti komşu ülkelerleki ilişki ile işbirliğin ilerletilmesi için devamlı olarak ilgilenmekte ve bu yönde yapıcı katkı sunmuş ve sunmaktadır. Bu sırada belirgin sonuçların kaydedildiklerini de apaçıktır. Nitekim bu bölgede yaşıyan ulus ile halkların gereksinmelerine sözkonusu sonuçlar halen uygun değildir.

Doğrusu daha da belirgin sonuçların kaydedilmesi için olanaklar vardır. Nitekim daha belirgin sonuçların kaydedilmesini öyledenilen açık soruların varoluşu engellemektedir. Yugoslavya'nın amaçladığı iyikomşuluk ilişkileri ise komşu ülkelerde milli azınlıklar olarak yaşıyan Yugoslavya halkaları bölümleri ve Makedon milli azınlığı haklarının gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir.

MKB MK BAŞKANLIĞI BAŞKANI

YAKOV LAZAROSKİ MALYÇEV'İ KABUL ETTİ

SSCB'nın BELGRAD BÜYÜKELÇİSİ MALYÇEV MANASTIR İLE OHRİ'Yİ DE ZİYARET ETTİ

MKB MK Başkanlığı Başkanı Yakov Lazarovski Makedonya SC ziyaretinde bulunan SSCB'nin Yugoslavya büyükelçisi Viktor Malyçev'i kabul etti.

Yapılan konuşmalarda Yugoslavya SSCB arasında başarılı işbirliği, bunun çerçevesinde de YKB ve SSCB KP arasında ki işbirliğin karşılıklı memnuniyeti ifade edilmiştir. Bun- Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti arasında ki işbirliği konusunda memnuniyet ifade edilmiştir.

MSC'yı ziyareti çerçevesinde Viktor Malyçev perşembe günü »Bitola« maden enerji kombinatı, Manastır'ın »Pelagoniya« tarım — endüstri kombinası ve Ohri'yi ziyaret etti.

YUGOSLAVYA ANAYASA MAHKEMESİ MAKEDONYA SC EMEKLİLİK YASASI HAKKINDA

EMEKLİLİK YASASINDA YENİ İHTİLAFLI HÜKÜMLER VAR?

ŞİMDİ, YUGOSLAVYA ANAYASA MAHKEMESİNİN NASIL KARAR ALACAĞINI BEKLEMEK GEREKİYOR

Belgrad, 9 Ekim (Tanyug) — Yugoslavya Anayasa mahkemesinde Makedonya Emeklilik Yasası yeniden ihtilaflı göründü. Bu kez Cumhuriyetimazdeki emeklilierin dış ülkelerde çalıştırkları halde emekli maaşları alamıyacaklarına ait sözkonusu Yasa hükümü ihtalaflı görünmektedir. Ülkemizdeki diğer emeklilik Yasaları uyarınca, emekliler yeniden iş ilişkisi kurdukları ve ülkede profesyonel işle uğraşmaya başladıklarında, emeklilere emekli maaşı verilmez.

Oturumda yapılan değerlendirmeye göre Makedonya emeklilik Yasasına karşı işlem başlatmazdan önce, Yugoslavya Anayasa mahkemesi Üsküp'lü D-r Lyubomir Sukarov'un ortaya ettiği girişi minden ileri gelen birkaç önemli soruyu inceleyecektir.

D-r Şukarov'un düşüncesi re göre, sözkonusu hüküm ihtilaflı görünmesiyle yurttaşların eşitlik ilkesi zedelenmistir. Çünkü, dış ülelerde çalıştıkları halde sadece Makedonya emeklileri emekli maaşı alma hakkını yitirmektedirler. Voyvodina'da da benzer kuralin yürürlükte olmasına rağmen Yugoslavya Anayasa mahkemesi emekli maaşını yitirmeğe ait bu gibi önemli sorunun YSFC-da farklı düzenlenip, düzenleneme yeceği sorusunu haklı olarak ortaya attı.

Kimi yargıçlar ise bu bakımda daha ileriye giderek emekli maşının ne olduğunu ve emeklilik maaşının yitirilip, yitinilemiyeceği sorusunu da ortaya attılar. Oysa onların değerlendirmelerine göre, emekli maaşı hakkının yitirilmesi değil de, emekli maaşının ödenmemesi sözkonusudur. Bu açıdan bakılırsa, emekli kişilerin dış ülkelerde çalıştıkları sürece emekli maaşının ödenmesindeki duraksama sonucu ard plan da bulunmaktadır.

Nitekim, Yugoslavya Anayasa Mahkemesi danışmanı Gorca Curkoviç'in sözlerine göre son 14 yılda varolan pratiğe göre sadece emekli kişinin çalışmağa başladığı, doğrusu şahsi araçlarla emekli maaşı hakkı yitirilebilir. çalışmağa başladığında eme

Makedonya Emeklilik Yasasının ihtilaflı görünmesiyle bağlı Yugoslavya Anayasa giştirip, değiştiremeyeceğini Mahkemesinin tutumunu de zaman gösterecektir.

YSFC MECLİSİNİN »AGROKOMERÇ« OLAYINA BAĞLI KARARLARI

Federal Orgnalardan Sorumluluk Aranmalı

BAZI OLAYLARDA BİREYSEL VE KOLEKTİF SORUMLULUĞU YENİDEN İNCELENMELİ

Belgrad, 8 Ekim (Tanyug) — Anayasa değişmeleri üstüne yapılan çalışmalar süresince, daha büyük sorumluluk derecesinin sağlanması ve »Agrokomerç« gibi olayların önlenmesi için Cumhuriyet ile Bölgeler halk bankaları sisteminin, Yugoslavya toplumsal muhasebe hizmetinin ve finansi sisteminin diğer enstitülerinin daha etkili işleyişini sağlayacak yönelimlerin eklenmesi gerekliliğinin gözden geçirilmesi gerek. Bu YSFC Meclisi iki şurasının geçenlerde düzenlenen ve Veliko Kladuşa'da karşılıksız setlerin yayınlanması olayı üstüne söz edilen oturumların da alınan ve önceki gün yayımlanan kararlarından biridir.

Cumhuriyet ve özerk Bölgeler şurasının aldığı kararlarına göre, Federal Yürütme Konseyinin ödevi, para — kredi siyasetinin uygulanmasıyla yetkili olan Federal organların sorumluluğunu saptamak ve kuralların uygulanmasında denetimi sağlanıyarak kuralların saygılanmasını olanaklı kılanların kişisel sorumluluğa alınması için girişimi başlatmaktır.

Federal şurası aldığı kararlarla, Yugoslavya TMH ve Yugoslavya Halk Bankası yanısıra, Federal Maliye Sekreterliği ve yetkili olan diğer Federal organ ile örgütleri muhtemel boşluklar için birey sel ve kolektif sorumluluğu yeniden incelemelerini buyurmuş, Yugoslavya bankalar birliği ve Yugoslavya'nın para piyasasına ise sorumluluğu incelemelerini önermiştir. Cumhuriyet ile Bölgeler şurası gibi Federal şurası da, Federal Yürütme Konseyini, Yugoslavya Toplumsal Muhasebe hizmetindeki soruları tespit etmek ve kuralların değişmesini önermekle görevlendirmiştir. Bu iş 15 Kasım gününe dek yapılmalıdır.

NİBORG'TA DÜZENLENEN TOPLANTIDA

AET'E ÜYE SÜLKELER BAKANLARI BÜTÇE KONUSUNDA ANLAŞMADI

Niborg, Ekim: Danimarka'nın Niborg kentinde AET'ye üye ülkeleri Dışişleri bakanlarının iki günlük formal olmayan toplantısı sona erdi. Bakanlar AET-nin 1988 yılına ait bütçe önerisi konusunda anlaşmaya varamamışlardır.

Yabancı ajansların bildirdiklerine göre, Danimarka Dışişleri Bakanı Ufe Elemancensen şimdiye dek Büyük Britanya, Yunanistan ile İspanya'nın karşı gelmelerinden ötürü bütçe konusunda anlaşmaya varılmayışına rağmen bu yönde »ılımlı iyimserlik« ifade etti. AETye üye ülke hükumetlerine Danimarkanın en yeni uzlaşma lı anlaşmayı görüşmeleri için şimdi iki günlük süre tanınmıştır.

AET bütçesinin arttırılması ihtilaflıdır. Çünkü, Büyük Britanya'nın tutumuna göre AET tüketimini kendi kontrölü altına alıncaya kadar fazla para harcıyamaz ve AET bütçesi 40 milyar dolarlık miktarı aşamaz.

YUGOSLAVYA İKTİSAT ODASI MECLİSİ OTURUM YAPTI

Doviz Sisteminde Ki Yeniliklerle Ne Olacak?

YENİ ANTİENFLASYON PROGRAMI UZUNVADELİ EKONOMİK İSTİKRAR PROGRAMININ BÜTÜNLÜ GERÇEKLEŞTİRİLMESİNE DAYANMAKTADIR

Belgrad, 9 Ekim (Tanyug) — İktisadi güçlükler derinleşiyor, sayısı çok belgeler ve YKB kurultayının rezolusyonunda piyasa çalışmaları planını seçmemize karşın, bu plandan uzakız. Anlaşmaya bağlanan siyasetten böylesine vazgeçmeler için kimin sorumlu olduğunu görmek gerek. Yugoslavya İktisat Odası Mecilsi delegelerinin bu gibi değerlendirmelerini, Federal Yürütme Konseyi asbaşkanı Miloş Milosavlyeviç, hükümetin de ekonomik ve piyasa yasallıklarının sona dek çalışmalarından yana olduğunu, oysa şimdilik bu yasallıkların sonuna dek işlenselliği için maddi öntahminlerin olmadığını öne sürerek, yanıtlamıştır. Milosavlyeviç devamla pazar ilişkileri zedelenmiş olduğu koşullarda daha serbest fiyatlar, ithalatın serbestleşmesi ve uygun dinar kuru beklenemez, demiştir. Yukarıda belirtilenlerin gerçekleşmesi için sayısı çok öntahminlerin, herşeyden önce iktisadimizin dünya piyasası etkilerine göre açılma programı ve bunun için maddi öntahminlerin sağlanması gerek. İktisadimiz şu anda dünya pazarına katılırsa eğer tüm endüstri kollarını kestirebiliriz. Çünkü iktisadi bünyemiz çok değişik koşullarda yaratılmıştır.

Yugoslavya İktisat Odası Meclisi delgeleri, dünkü otorumda, gelecek yıldaki gelişme siyasetimizin planından çok, döviz sistemindeki yeniliklerle ne olacak sorusuna, ilgi göstermişlerdir.

Yeni antienflasyon programı duyurarak, Milosavlyeviç, bu program uzunvadeli ekonomik istikrar programının bütünlü gerçekleşmesine dayandığını söylemiştir.

ÜSKÜP'ÜN „11 OKTOMVRİ" OTOBÜS FABRİKASIN

DİSİPLİN VE KALİTE BAŞARILI ÇALIŞMALARIN ÖN

Cumhuriyetimizin çok sayıda çalışma örgütleri, yarın kutlayacağımız »11 Ekim« Makedonya Sosyalist Cumhuriyetinin ayaklanma günü bayramını, yıllar yılı gün cül olan açıklarını kapatacak çalışma örgütlerini bulmak, stoklar sorununu çözmek ve böylelikle (kapıları kapatmak) tehlikeden kurtulmak, çalışan işçilere yeni iş yerleri temin etmek te-

Şumenski Aleksandar

laşında kutlayacaklardır. Öte yandan ise, iflas etme tehlikesinden uzak olan çalışma örgütleri, »11 Ekim« ayaklanma günü bayramını yeni başarılar kaydetmekle, kalitelli mallarla yerli ve dış piyasayı kazanmak, dışsatımda da ha başarılı olmak uğraşısıyla, işçilerin yaşam standardının daha yüksek düzeyde olması girişimleriyle kutlayacaklardır.

mak için çalışmalarımızda yenilik yapmak zorunda da kaldık.

Ülkenin döviz yetersizliği, ekonomi istikrar programıyla saptanan ödevler, özellikle fabrika üretimlerinin dışsatınıa yönelik olmasını aramaktadır. Öyle ki, ortak istem, bu alanda başarılı olmak, işçileri daha kaliteli otobüslerin hazırlanmasında teşvik etmek ve en önemlisi kaliteye sağlamaktır.

Şu anda, var olan kapasiteler, özellikle Avrupa piyasasında rekabete katılacak otobüslerin üretimi için uygun değil. Önümüzdeki dönemde, olanaklar sağlanırsa, buna da önem verilecek kanısındayız.

STOKLAR BİR NUMARALI SORUN

Maynov Kole

● „11 EKİM" OTOBÜS FABRİKASINDA ÇALIŞAN 2.980 İŞÇİDEN 1. 770—İ OTOBÜS ÜRETİMİ BEEO—DE ÇALIŞIYOR. ● HER DÖRDÜNCÜ İŞÇİ KB ÜYESİDİR. ● „11 EKİM" OTOBÜSLER FABRİKASINDA ÇALIŞANLARIN ORTALAMA KİŞİSEL GELİRİ 130.000 DİNARDIR. ● ÇALIŞMA DİSİPLİNLİĞİ YÜKSEK DÜZEYDE. ● ETKİNLİKLER EKONOMİ İSTİKRAP PROGRAMIYLA ÖNGÖRÜLEN ÖDEVLERİN GERÇEKLEŞMESİNE YÖNELİKTİR.

Gerek yerli gerekse yabancı piyasaları kazanmak savaşımında ve kalite peşinde olan örgütler arasında, Üsküp'ün »11 Oktomvri« fabrikası da bulunuyor.

KALİTE BAŞTA GELEN ÖDEV

44.000 metre karede yayılan »11 Oktomvri« otobüs fabrikasında, tüm öz yönetimli organların, üretim süreçlerindeki işçilerin etkinlikleri, kaliteli otobüslerin ve tüketicileri memnun edecek otobüslerin hazırlanmasına yöneliktir. Bunu en iyi bir şekilde geçen çarşamba günü, söz konusu fabrikayı ziyaret ettiğimizde gördük. Fabrikanın üretim bölümü müdürü **Lazevski Miroslav'ın** sözlerine göre, ekonomi koşullar, parti yönelgeleri, kurultaylarda saptanan tutumlar, bizi, »11 Oktomvri« fabrikasında çalışan işçileri, daha etkin hale sokmuştur. Bu yönde başarılı olmak için çalışmalarımızda yenilik yapmak zorunda da kaldık.

Edindiğimiz bilgilere göre, diğer çalışma örgütlerinde olduğu gibi »11 Oktomvri« otobüsler fabrikasında da stoklar sorunu güncel. Bu sorunun çözümünde her nekadar çalışınmışsa sorunun güncelliği süredurmaktadır. Şu anda, fabrikada 400 milyar dinar değerinde stoklar var.

Son günlerde, yeni anlaşmaların imzalanmasına gidiliyor. Fiyat sorunu, bu sorunun çözümünü önlüyor. Döner araçlar yetersizliği, sorunun güncelleşmesine daha da katkı sunuyor. Yani 2980 işçinin kaderi, plâsman sorusunun çözümüne bağlıdır.

Üretime gelince, burada plânlar gerçekleşiyor. Öyle ki, 1987 yılının ilk altı ayında, 160 kadar otobüs satılmıştır.

SEFERBERLİK

Özellikle otobüsler üretimi birleşik emek esas örgütünde çalışan 1770 işçi seferber edilmiştir. Çalışanların hemen hepsi Suudi Arabistan, Polonya, Büyük Britanya, Polonya, Çin, Sovyetler Birliği ve diğer piyasaları kazanmak istemlerinde bulunuyorlar.

Bunu en iyi bir şekilde işçilerin disiplinli çalışmaları iş zamanının saygılanması kanıtlamaktadır. Bu yönde kaydedilen başarı, bir yandan kişisel gelirlerin artmasına öte yandan ise, yaşam standradının korunmasına etkide bulunmuştur.

Otobüs üretimi birleşik emek esas örgütünü ziyaret ettiğimizde üretim bölümü yöneticisi **Şumantevski Aleksandar** bölümün süreçleriyle ilgili bilgi veriyor. Çalışma sürecine daha ilk girişimizde insan ilişkilerin yüksek düzeyde olduğu gözümüze çarptı. Gazeteciler gelmiş diye işi bir ara bırakmak, olup bitenlerle ilgilenenler yoktu. Süreçlerde her kez iş başındaydı.

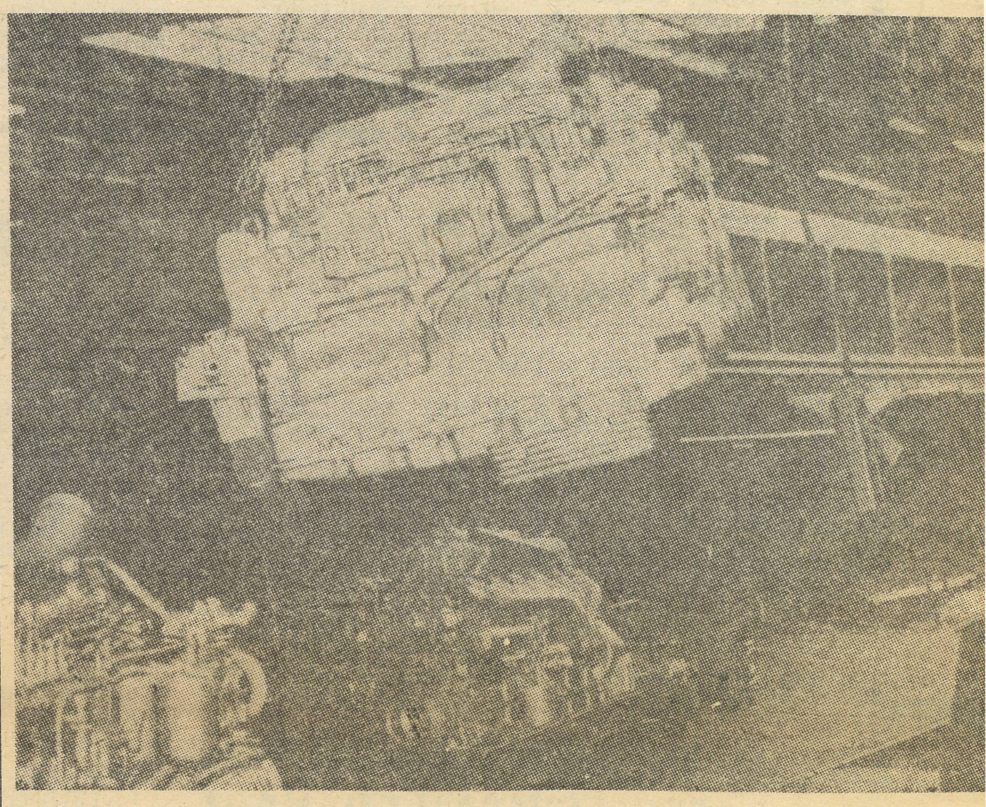

Sanos 315 otobüsler piyasayı bekliyor

ÜRETİM BÖLÜMÜNDEN İZLENİMLERİMİZ

Lazevski Miroslav

● OTOBÜSLER ÜRETEN İKİ BÖLÜMÜN KAPASİTESİ YILDA 15000 OTOBÜS ÜRETEBİLİR. ● 1987 YILININ İLK ALTI AYINDA YALNIZ 160 TANE OTOBÜS SATILMIŞTIR. ● YERLİ PİYASAYA SANOS 315 VE SANOS 415 TİP OTOBÜSLER ÜRETİLİYOR. ● OTOBÜSLER PİYASA KOŞULLARINA GÖRE YAPILIYOR

Burada 10—15 işçi çalışıyor gibimize geliyordu. Oysa Spor sahasına benzeyen üretim bölümünde birinci devriya işçilerin sayısı 100-ün üstündeydi. Hepsi normalarını gerçekleştirmek peşindeydiler.

Yabancı piyasalar için hazırlanan otobüslerde çalışan işçilerde, kaliteli iş yapmak seferberliği ortamı sarmıştı. **Şumantevski Aleksandar** diyor: İşçiler iyi biliyor ki, kişisel gelirleri, her şeyden önce, yerli ve dış piyasaya plâsman edeceğimiz otobüslerin kalitesine bağlı oluyor. Böyle bir gereksinim işçilerimizde sorumluluğun artmasını zorluyor, daha fazla şuurlu olmalarına katkı sunuyor.

İşçilerin harıl harıl çalışmaları, kişisel gelirlerinden memnun oldukları

AN NOTLAR

KOŞULU

KİM" FABRİKASININ OTOB-
İÇİN POLONYA,
LER BİRLİĞİ, ÇİN,
RKA, ÜRDÜN, SUUDİ
AN, ÇEKOSLOVAKYA,
STAN, MISIR, VE
BİK İLGİLENİYOR. ● BU
ARI „11 EKİM" FABRİKASI
OTOBÜSLERİYLE
OR. ● 2.980 İŞÇİNİN
ÜRETİLEN OTOBÜSLERİN
İNE BAĞLIDIR.

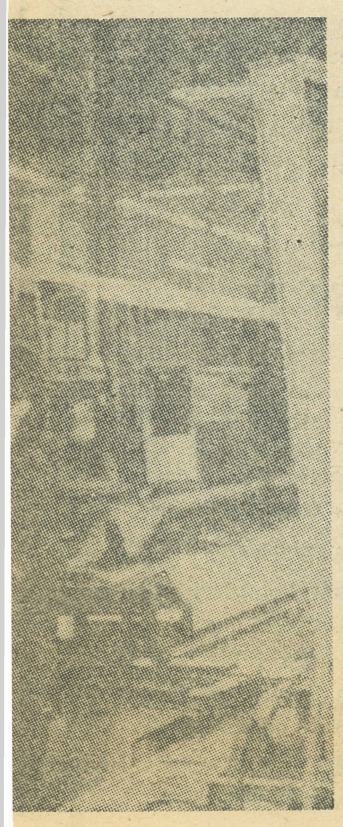

veriyor. Bu konuda yönetici
r diyor: Otobüs üretim bölü
nde hatta genel müdürden
naaaş alanlar oluyor. Böyle
ık, işçilerin daha fazla ça-
çin koşullar yaratıyor.

arasında insan ilişkilerin ge
eyde olmasına, türlü türlü
kırı işlemlerin zamanında
ine, etkin KB esas örgütle-
unmuştur. Eylemsel konfe-
anı **Maynov Kole** diyor: ye-
s örgütünde 600 KB üyesi
çalışanların her dördü KB
Aynı öyle, özyönetim organ-
gelerin yaklaşık yüzde 50-si
idir. Son zamanlarda KB
etkinliği, Komünistler Bir-
inin ve parti kurultayların-
n tutumların tutarlı gerçek
dönüktür. Genel bir değer-
şöyle olabilir: Şimdiye ka-
dilen başarılar, tüm işçile-
ğinin neticesi oluyor ve ola-

V. AHMET

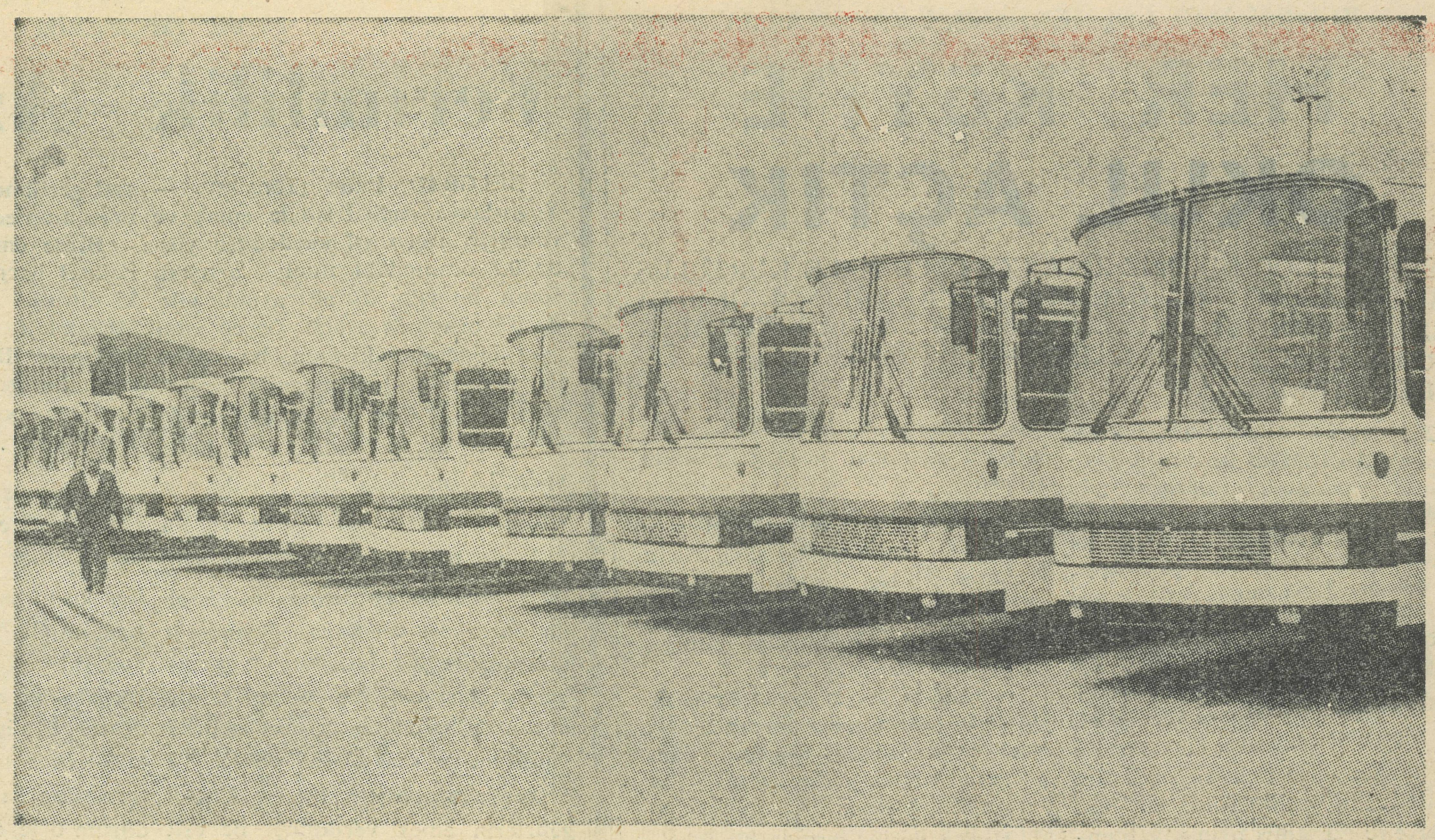

»11 EKİM« CUMHURİYET BAYRAMI NEDENİYLE »11 OKTOMVRİ« OTOBÜSLER FABRİKASININ MSGB ÖRGÜTÜ BAŞKANI YANEZ ÇERNUTA İLE KONUŞTUK

GENÇLERİN ÖVGÜYE DEĞER EYLEMLERİ VAR

»11 OKTOMVRİ« OTOBÜSLER FABRİKASININ MSGB ÖRGÜTÜNDE YÜZDEN ÇOK GENÇ ETKİNLİĞİNİ SÜRDÜRMEKTEDİR. — GENÇLER HER ALANDA ETKİNDİR

Üsküp gençleri kendi etkinlikleri ni birçok ortamlarda sürdürmektedir ler. Öyleki gençlerimiz ister yaşadıkları, isterse de çalıştıkları ortamlarda etkinlik göstermekteler. Çalışma ortamları deyince akla gençlerimizin iş yerleri gelmektedir. Genç işçiler gerçekten de çalıştıkları yerlerde çalışma disipliniyle ve işe karşı iyi davranışlarıyla övgüye değerdir. Bu kez 11 Ekim cumhuriyet bayramı nedeniyle Üsküp'ün »11 Oktomvri« otobüsler fabrikasında çalışmalarını sürdüren gençleri ziyaretşetik. Üsküp'ün en başarılı çalışma örgütlerinden biri olan »11 Oktomvri« otobüler barikasında bugün ikibinden çok işçi çalışmaktadır. Bunların arasında ise dörtyüzden çok genç işçi de bulunmaktadır. Bu işçilerin sayısından 1200 işçi tam üretimde diğerleri ise teknik personeli oluşturmaktadır. Bunlardan 70 yüksek kalifiyeli 1120 ise kalifiyeli diğerleri işçi oluştur maktadır. Yeni alınan işçilerden 34 yüksek eğitimli işçilerdir. Bundan başka kapatılan »Koçe Metaleç« örgütünden de 57 işçi alınmıştır. İşe alınanların çoğu gençleri oluşturmaktadır. Örgütü ziyaretimiz sırasında »11 Oktomvri« çalışma örgütünün MSGB »11 Oktomvri« çalışma Çernuta ile görüşüp bu örgütteki gençlerin etkinliği üzerine konuştuk.

— »11 Oktomvri« çalışma örgütünde dört MSGB temel örgütü var. Bu dört temel örgütten gençler birliği konferansı başkanlığı da kurulmuştur. Gençlik örgütümüzde 900'den çok genç etkinliğini başarıyla sürdürmektedir. Şimdiye dek düzenlediğimiz toplantılarda gençler en çok üretimden söz etmektedirler. Bundan başka örgütümüzdeki gençleri ilgilendiren ev sorunu gibi daha birçok sorunlar kapsanmaktadır.

Örgütümüzdeki MSGB temel örgütleri geçen dönem içerisinde planlaştırdığı tüm ödevleri başarıyla yerine getirdiler. Bu ödevlerden de gençlik örgütümüzün genişletilmesi, gönüllü gençlik iş eylemlerin tanıtılması, toplumsal-siyasi ve toplumsal örgütleri arasında dostluk ilişkilerinin genişletilmesiydi. Şunu diyebilirim ki fabrikamızdaki gençlerin angajeliği en çok gönüllü gençlik iş eylemlerine yönelikti. Bu angajelik gençlerimizin Tuzla '87 ve Zvornik '87 Federal eylemine katılmakla belirtildi. Bundan başka fabrika etrafında düzenlenen lokal eylemlerde de gençlerimiz kitlevi bir biçimde katıldılar. Büyük Zatonda varolan dinlenme yerimizin onarılması ve temizlenmesi de yapılmıştır.

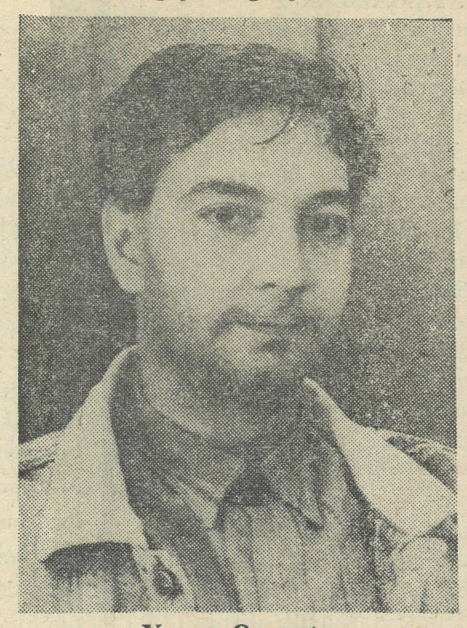

Yanez Çernuta

Fabrikamızdaki gençlerimizin kültür yaşamına gelince şunu diyebilirim ki birçok eğlence gezileri düzenlemişizdir. Aynı zamanda birkaç tiyatro oyunlarını da izledik. Üsküp »25 Mayıs« gençlik evinin işbirliğiyle film projeleri ve »Tito, devrim, barış« ile »HKS'da gençler« adlı sergiler de açıldı. Şu anda fabrikamızın günü ve bilhassa »11 Ekim« cumhuriyet bayramı nedeniyle gençlerimiz kısa bir kültür sanat programı düzenleyecektir. Bu program yanısınra »Tito, devrim, barış« sergisi de açıklacaktır.

Fabrikamızda yeni gelen gençler için çeşitli kurslar ve gece okulları da gerçekleşmektedir. Bu kursların yardımıyla gençlerimiz daha yüksek bir kalifiyeye sahip olmaktadırlar. Şunu da söyleyeyim ki bu kurslar sadece kalifiye kazanmak için değil hemen burada dil kursları da düzenlenmektedir. Dil kursları Eylül ayının 14'de başladı 20 işçimiz bu kursları dinlemektedir Yabancı dil kurslarını sadece öyle işyerlerinde bulunan işçiler ki yabancı dili bilmeleri gereklidir. İşçilerin çoğu yüksek kalifiyeli ve kalifiyeli sahip olmak için en çok ilgi göstermektedirler. Bu kursları bu yıl 20-30 genç işçi, izlemektedir. Şu anda eğitim merkezinde »Özyönetim karar almasında işçi konseyinin çalışmasıç adında seminer de düzenlemektedir.

Sonunda da şunu belirtelim ki, fabrikamızdaki SGB'nın komisyon çalışmaları memnun edici değildir. Etkinlikleri biraz geride kalmıştır. Çünkü »Genç özyönetimci-işçi« eylemi yokmuş gibidir. Kimi taraftan ise yöneticilerle anlaşmamazlıklar da olmaktadır. Fakat yine de gençlik örgütünün etkinlikleri yeni biçimler getirmektedir. Bu yeni biçimler de daha başarılı çalışmakla tüm gençlerin ilgisini gerçekleştirecek çalışmalardır.

E. İsmail

BİR SAVAŞÇI GÖÇMENİMİZLE KARŞILAŞMA

HER KÖYDE OKUL AÇTIK

DEBRE'Lİ GÖÇMENİMİZ ZİYA GÖNÜLCÜ HALK KURTULUŞ SAVAŞINA KATILMIŞ, ÖZELLİKLE TÜRK DİLİNDE OKULLARIN AÇILMASI VE OKUMA YAZMA — YAZMA KURSLARIN ÖRGÜTLENMESİNE KATILMIŞ. — YUGOSLAVYA NAKLİYECİLERE YARDIMLAR.

2 Ağustos — İlinden ayaklanmasının ve ASNOM'un birinci oturumunun yıldönümleri olduğu gibi yoldaş Tito'nun Yugoslavya Komünist Partisinin başına gelişinin 50. yıldönümü dolayısıyle bu yıl Debre'nin Yukarı Jupa bölgesinde bulunan Evla köyünde yapılan törende, bu bölgenin Türk köyü Pralenik'ten Türkiye'ye göçetmiş olan bir savaşçımız da katıldı. Doğanın verdiği büyük nimeti temiz hava, dört tarafta yeşilliklerle sarılı Evla köyünde İlinden bayramı şenliklerinde bu kez Türkiye'ye göçetmiş olan savaşçımız **Ziya Gönülcü**'yle görüşüyoruz. Köyünün, yöresinin gelişmesine olduğu kadar, bu bayramın kutlanmasına da çok sevinmişti. Bu sevinci hem yüzünden hem konuşmasından hissediliyordu. Ziya hem doğum yeri hem kardeş hasreti gideriyordu...

1944 SAVAŞÇISI

Debre'nin Yukarın Jupa Bölgesindeki Türk köylerinde yaşayanların da Halk Kurtuluş Savaşına ve sosyalisat devrimimize büyük katkı sunduklarını hem tarih, hem hayatta olan savaşçılar hem edinimler gösteriyor. 1944 yılı savaşçısı Ziya Gönüllcü de bu bölgeden savaşçısı. Görüşünce, kimi savaşarkadaşlarını, bunların arasında İdris Emin'i sordu.

— 1944 yılında savaşa katıldım. Düşmandan kurtulmak, hür yaşamak için savaştım. Kurtuluştan sonra kardeşlik ve birliğin kuvvetlendirilmesi, hak eşitliğinin gerçekleşmesi için çok büyük mücadele verdim. Burada yaşayan Makedon ve Arnavutlarla birlikte yurdun kalkınmasına da katıldık, diyor.

TÜRKÇE EĞİTİM PEŞİNDE

Savaşçı göçmenimiz, devrim hedeflerinin gerçekleştirilmesi uğruna, özellikle Türkçe okulların açılması, okuma yazma kursların örgütlenmesi için çalışmaları hatırlarken şöyle diyor:

— Henüz savaştan çıkmıştık. Kurtuluştan sonra hem yurdu geliştirmek, hem kalkınmak, hem okuma yazmayı öğretmek için gece gündüz çalıştık. Debre'nin Aşağı ve Yukarı Jupa bölgesindeki köylerde okulların açılması ve okuma yazma kursların örgütlenmesi gerekliydi. Bu öylesine kolay bir iş değildi. Bir Türk köyünden olduğum için özellikle Türk dilinde okulların açılması ve kursların örgütlenmesi için, o zaman en çok kadroların olduğu Üsküp'e kadar gelip gerekli öğretmenlerin bulunmasına ilgi gösteriyordum. Bunun sayesinde her köyde okul açtık. Bu bölgede yaşayanlar kendi ana dillerinde — Makedonlar Makedonca, Türkler Türkçe ve Arnavutlar da Arnavutça öğrenim görmeye başladılar. Bugün görüldüğü gibi burada okullar okadar çok gelişmiş ki, buna çok çok seviniyorum. Çünkü kurtuluşun ilk yıllarında attığımız temellerin sağlam olduğu ortaya çıkıyor. İleride de bu bölgenin özellikle iktisadi bakımdan fazla gelişmesini isterdim.

GELİŞMEYİ NASIL GÖRDÜ?

Göçmenimiz Ziya Gönülcü kurtuluştan sonra Derbe belediyede oniki yıl sekreterlik, kooperatif başkanlığı da yapmış. Bugün burasını nasıl görüyor sorunca şöyle diyor:

— Doğum yerim olan Pralenik köyünde hasret gideriyorum. Aşağı Jupa'yı çok gelişmiş gördüm. Fakat Yukarı Jupa pek ilerleyememiş. Yollar yapılmış. Buna memnun olduk. Muhakkak ileride burada bir fabrika da kurulur, hem bölgenin gelişmesi sağlanır hem işsizlik hafifletilir.

Ziya Pralenik ve diğer köylerde olan akrabaları, yakınları ve arkadaşlarıyla geçirdiği günlerin mutlulu

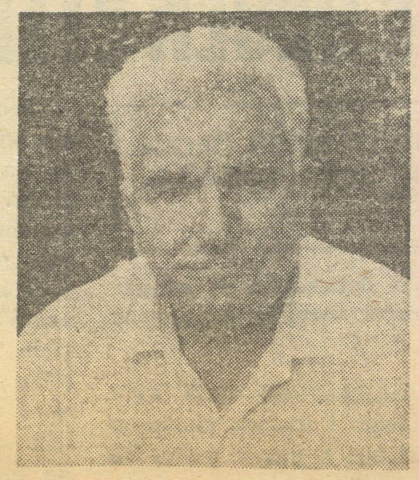

Savaşçı göçmenimiz Ziya Gönülcü: Kurtuluştan sonra Aşağı ve Yukarı Jupa'nın her köyünde okul açtık.

ğunu yaşarken, Türkiye'deki çalışmaları hakkında da konuştu. Özetle şöyle dedi:

YUGOSLAVYALI NAKLİYECİLERE YARDIMLAR

— Türkiye'de petrol ofisi çalıştırıyorum. Bundandır ki Yugoslavya'lı nakliyecilerle devamlı temaslarım, devamlı işim oluyor. Türkiye'ye gelen veya Türkiye üzerinden Yakın Doğu memleketlerine yük götüren Yugoslavya'lı nakliyecilerin hizmetindeyim. Bunlara yakıt temin ediyorum. Çoğu kez tercümanlık da yaptım, her türlü yardımlarında bulundum. Bunun sayesinde doğum memleketim Yugoslavya'da çok dostlar kazandım.

Kuşkusuz, savaşımız Ziya Gönülcü, savaştan önce ve kurtuluştan sonra yaşadığı Debre bölgesinde Makedon, Türk ve Arnavutların kardeşçe yaşadığını, bugün de bu yaşamın sürdürülmesinden yana olduğunu vurguluyor. Hedefimiz birlik ve beraberlik içinde yaşamak, diyor.

1960 yılında Türkiye'ye göç eden savaşçı göçmenimiz Ziya Gönülcü Yugoslavya'daki yakınlarını selâmlarken, doğum yeri Pralenik köyü ve genelde Yukarı Jupa bölgesinin daha çabuk ilerlenmesini diledi.

Şerif KERİM

BU YILIN İLK YARISINDA YUGOSLAVYA ENDÜSTRİSİNDE VERİM AZALDI

Verimlilik Azalıyor

BELGRAD, Ekim (Tanyug) — Yugoslavya endüstrisinde emek verimliliği, geçen yıl kaydedilen yüzde 0,7 oranındaki ılımlı artıştan sonra, bu yılın ilk altı ayında yüzde 0,6 oranında azaldı. Geçen yılın aynı dönemine kıyasen, bu yılın ilk yarısında Hırvatistanda emek verimliliği yüzde 3,2, Makedonyada yüzde 3, Voyvodinada 1,4 ve Koso vada 2,6 oranında artış kaydetmiştir. Buna karşın Slovenyada 0,8, Karadağda 6,8 Bosna Hersek'te yüzde 2, ve Bölgeler dışında Sırbistan da yüzde 3,8 oranında düşmüştür (azalmıştır) Bir kıyaslama yapmak için şunları hatırlatmak gerek: İlk altı ayda ortalama kişisel gelirler yurdumuzda real olarak yüzde 1,1 oranında azalmıştır. Bu ise Kişisel gelirlerin emek verimliliği ile eşit leşmesi olarak yorumlanabilir. Amaç kişisel gelirler ile emek verimliliğinin eşitleştirilmesiydi. Oysa bununla emek verimliliği ile kişisel gerillmesin düşmesi değil, artması arzu edilmekteydi.

Bizde emek verimliliği üretimin fiziksel hacmı ve işçilerin arasında ki duruma göre ölçülmektedir. Bu Metodoloji dünyada da uygulanmaktadır. Buna göre endüstri bakımından gelişmiş ülkeler emek verimliliğini yılda yüzde 3-4 oranında arttırıyorlar.

Emek verimliliği arttığında da, endüstri üretimi artışının sırf yüz de 25 emek verimliliği ile geri kalan kısmı ise işçiler sayısının arttırılmasıyla kapatıldığını şimdiyekadarki görgüler ispatlanmıştır. İlk altı ay emek verimliliğinin endüstri üretiminin artışına yaptığı etkisinin ortadan kaldırıldığını göstermesine karşı mutlaka bu yıl da durum öyle olacaktır. Hareketlerin, üretim artışının daha büyük kısmı na emek verimliliğin artışı etki yapmasına bağlı yönelime ters düştüğü, apaçıktır.

„SREM CEPHESİ" ANITI NİSAN'DA AÇILACAK

Belgrad, 9 Ekim (Tanyug) — YÇHSB Federal Konferansın başkanlığı, YSFC Başkanlığın ve Voyvodina ÇHSB bölge konferansı başkanlığının girişimiyle »Srem Cephesi« anıtının 1981 yılın 12 Nisan gününde açılmasını kararlaştırdı. Bu günde 1945 yılında Srem cephesinde birliklerimiz saldırıya geçmişlerdir. Arazamanda anıt bakıcısı ve öyle denilen ikinci safha çalışmalar ile ilgili sorular çözümlenecektir. Srem cephesinin sözkonusu tarihi yerinde her yıl 12 Nisan gününde gaziler ve ölen savaşçılarımızın en yakınları geleneksel olarak toplanmaktadırlar.

Başkanlık, gönüllü para verme eyleminden alınan neticeleri olumlu değerlendirdi. Öyleki bu yıl gerçekleştirilen eyleme 4 bin iş ve diğer kalektifler katıldı. Gerçekleştirilen eylemle 430 milyon toplandı. Eylem anıtın temamiyle inşaat edilmesine dek sürdürülecektir.

VOYVODİNA'DA BUĞDAY EKİMİ BAŞLADI

320 BİN HEKTAR BUĞDAY EKİLİYOR

PLANLAŞTIRILAN EKİMİN TAMAMLANMASI İÇİN VOYVODİNA'DA GEREKLİ MAKİNELER SAĞLANMIŞTIR

NOVİ SAD, Ekim (Tanyug) — Voyvodina'da buğday ekimi başladı. Öyleki bu sonbaharda 320.000 hektarda buğday ekilecektir.

Tarımcıların ekim için gösterdikleri ilgiye bakılırsa, özel sektör de bu yıl daha az buğday ekilecektir. Bunun nedeni parasızlık ve belirsizlikte görülmektedir. Ekmek buğdayı ekilmeye başladığı halde, üretimcilere buğdayın fiyatını halen tanıtılmamıştır. Buğday ekimin artırılması için ise en önemli koşullardan biri fiyatın önceden saptanılmasıdır.

Aynı öyle buğday üretimine ait yeniden eskonto edilmiş kredilerin artırılması ile ilgili sunulan öneriye halen kesin bir yanıt verilmemiştir. Bu yıl olagelen doğal afetlerdeki zararlar 232 milyard dinar olduğuna göre, Voyvodina orantının yüzde 70 oranında artırılmasını önerdi. Sayısı çok tarımcılar ise parasızlık nedeninden ekim çalışmalarına halen başlayamadılar. Diğer yandan tahılcılık — değirmencilik endüstrisinde un yedekleri günden güne artığından, Voyvodina da 10 değirmen çalışmalarını kestirmek zorunda kaldı. Ülkemizin diğer bölgelerindeki satın alıcılar Voyvodina'dan unalmayarak, ithalat yaptıkları »kendi« buğdaylarını öğütüyorlar.

Değirlendirmelere göre, Voyvodina sonbahar ekimini tam vaktin de tamamlayabilmek için tüm teknik koşullara sahiptir. Geri kalan sorunlar ise büyük soru işareti altındadır.

11 EKİM BAYRAMI GÜNLERİNDE ŞÖFÖRLERİN DAHA DİKKATLI OLMASI GEREK

Bayram Günlerinde Dikkatlı Olun!

Cumhuriyet içişleri sekreterliği Makedon halkının gü nü 11 Ekim bayramı nedeniyle, Cumhuriyetimizin trafik ulaşımı güvenli ve sorumsuz sürdürülmesi için, trafik ulaşımına katılanların tümüne 11 Ekim bayramını tebrik ederek, yollarda dikkatlı ve disiplinli olmalarını tafsiye etmektedir.

11 Ekim bayramı nedeniyle trafik ulaşımı daha kala balık olacağına göre, yaya yolcuların, at arabası, traktör ile tarım mekanizasyonu sürücülerin daha dikkatlı olmaları ve trafik işaretlerini saygılamaları tafsiye edilmektedir. Aynı öyle otobanlarda ve açık yollarda süratın uygun koşullara göre uygulanması ve alkolün tesiri altında dire ksiyonun ele alınmaması uyarılmaktadır.

Yaya yolcuları ile bisiklet sürücülerin yaya geçitlerde ve yollarda daha dikkatlı olmaları tafsiye edilmektedir. Güvenlik hizmeti bu günlerde trafik ulaşımında kon trolü sıkıştırarak, disiplinsiz sürücülere karşı gereken ön lemleri alacaktır.

RESNE MEKTUBU

Kozyaklı Gurbetçimiz Çeşme Yaptı

DANİMARKA'DA GEÇİCİ BİR SÜRE ÇALIŞAN HAŞİM ŞERİF KÖYÜNE ÇEŞİTLİ BAĞIŞLARDA BULUNUYOR. — YOLUN YAPILMASI DÜŞÜNÜYOR

Kozyak Köyün ziyaret sırasında Danimarka'nın Kopenhagen kentinde geçici bin süre çalışma vatandaşlarımızdan Haşim Şerif ile görüştük.

Kendisini, üç haftada bir Kopenhagen — Resne hattın da çalışan otobüsü beklerken, doğrusu döneceği günü evinin yakınlığında bulunan çeşmenin onarılmasıyla meşgul olurken bulduk. Danimarka'da 17 yıl çalışan 55 yaşındaki Haşim, bir kaç yıl dan bu yana Pelister eteklerinde ve Prespa bölgesinde bulunan bu güzelim köye hediyesini hazırlıyordu. Doğrusu, 30 metre uzunluğunda olan köy yoluna özel araçlarla taş ve 60 kamyon çakıl getirmiştir. Böylece, çamurlu olan bu yoldan köylülerini kurtarmıştır.

Nitekim, bu yıl ki ziyaretinde köy çeşmesinin onarılmasıyla da meşgul olmuştur. Çeşmeden akan su teknesinde çeşitli pislikler, toplandığı için bu tekneyi çimentoyla yapmayı kararlaştırmıştır. Bunun için Hasim 15 milyon eski dinar harcamıştır.

Bu insancıl girişimlerin nedenlerini sordutumuz an, Haşim herzaman gibi güler yüzle köyünü estetik ve temiz olmak istediğini söyledi. »17 yıldan bu yana dış ülkelerde yaşadığım ve şu an maddi durumum iyi olduğu için köyümün temiz ve güzel olmasını istiyorum« diyor. Devamında Haşim otobös durağına asfalt döşemeyi ve köprü yapmayı düsündüğünü söyledi.

Sonunda teşekkür edip Haşim'e iyi yolculuklar ileride de bu tip girişimlerin alınmasını diledik.

F. ABDULLAH

STRUGA KRONİĞİ

BİNALTIYÜZ METRE YOLA ASFALT DÖŞENDİ

STRUGA'DA SONBAHAR EKİMİ BAŞLADI. — ÇALIŞMA ÖRGÜTLERİNDE MALİ DURUMLARI DÜZELTME ÖNLEMLERİ ALINIYOR

— Struga'nın Alt Belica, köyü Struga'nın 7 kilometre uzaklığında bulunan bir köy gür, Köy içinde yollara asfalt döküldü. Bu işler bugün lerde sona erdi. Öğrendiğimize göre 1,6 kilometre yola aşvaltla döşendi.

O asfalt işlerini Struga'nın »İlinden« inşaat çalışma örgütü üçüncü santiyesi tamamladı. Inşaat için 20 milyon dinar gerekliydi. Bu parayı bu köyde yaşayan halk özatkı yoluyla topladı ve inşaatı tamamladılar .

— Bugünlerde Struga'nın »İlinden« inşaat çalışma örgütün santiyesi Frangovo köyünden Fyerişte köyüne dek öngörülen yolun asfalt döşemeye başlayacaktır. Burada 850 metre yol için 18 milyon dinar gereklidir. Bu parayı, bu köyde yaşayan 24 aile sağladı. Bu yolun yapımına »Yablaniça« Birleşik emek esas örgütü yani »Karaorman« odun endüstri kombinası da yardım edecektir. Çünkü, bu yıl bu örgüte çok gerekli olacaktır. Buradan yakıt odunu taşınacaktır.

2.300 HEKTARDA SONBAHAR EKİNLERI EKILECEK

Bu yıl belediyemizde 2.300 hektar sonbahar ekinleri ile kapsanacak 170 hektarı topkumsal kesime aittir. Öyle ki »Struşko Pole« tarım endüstri kombinası 110 hektarda bugday, 40 hektarda hayvan yemi ekecektir. Bozani köyünün »Napredok« tarımcılık birliği 10 hektarda beyaz bugday, 7 hektar da ise arpa ekecektir.

özel kesimde, plana göre 2.200 hektar ekilecektir 1.900 hektarda buğday, 200 hektarda arpa, 50 hektarda ise hayvan yemi yetiştirilecektir.

Tohumluk malzemesine gelince bu malzeme sağlanmıştır. Makinelerin de durumu memnun edicidir. Şimdi yag murlu havalr bekleniyor. Yagmur yagmasıyla sonbahar işleri de başlamış olacaktır.

ÇALIŞMA ÖRGÜTLERINDE ÖNLEMLER

Struga belediyesinde, Cumhuriyet ekonomi ve mali bakımdan düzelme proğramına göre iki örgüt kapsanmıştır. Biri »Boris Kidriç« emaye kab fabrikası diğeri »Poliplast« fabrikasıdır. Bu program göre bu çalışma örgütlerinde birçok önlem ve etkinliklerin alınması öngörülmektedir.

Bu önlemler üretimin artırılması aynı zamanda kendi başına gelişmelerin hızlatılmasına yönelik olacaktır. Bu iki çalışma örgütünde artık öngörülen önlemler uygulanıyor. Çünkü Üsküp birleşik iktisat bankası, aynı zamanda Ohri'deki esas banka bunların gereksinmeleri için 508 milyon dinar ayırdı. Bu parayı durumların iyileşmesi için ayırdı. Belediyemizin birçok birleşik emek örgütlerine bankalar kısa ve uzun vadeli olmak üzere 71.204.000 dinar krediler sagladı.

Nurşen Kabakçı

11 EKİM OHRİ'DE TÖRENLERLE KUTLANACAK

11 Ekim — Makedonya usul ile halkların ayaklanma günü Ohri'de birçok törenlerle kutlanacaktır. MÇHSB Ohri Belediye Konferansı eşgüdüm kutlama heyetinin hazırladığı programa göre, çalışma örgütlerinde, okullarda ve diğer örgütlerde birçok törenler yapılacaktır. Kosel ve Slatino köylerinde daha büyük törenler olacaktır. Kosel köyünde İlinden ve Halk Kurtuluş Savaşı anıtı törenle açılacaktır. Törende »Goçe Delçev« ilkokulu öğrencileri de zengin müsamere sergileyecektir.

Slatino köyündeki Halk Kurtuluş Savaşı anıtına taze çiçek koyulacaktır. Burada halk şenliği de düzenlenecektir. »Gerdan« kültür güzel sanatlar topluluğun folklor ekibi özel program sunacaktır.

Avni SALİH

GOSTİVAR BELEDİYESİNDE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİNE BAYTAR HİZMETİ DE ÖNEMLİ KATKI SUNABİLİR

Hayvancılık ve Tarımcılık En önemli iktisat Kolu

BAYTAR MERKEZİNDE ÇALIŞANLARIN DAHA BÜYÜK SORUMLULUK HİSSETMELERİ GEREK

Hayli zamandan beri Gostivar belediyesinde birçok hayvancılar ve özellikle özel kesimdeki hayvancılar çeşitli sorunlarla karşılaşmaktaydılar. En büyük güçlükler, hayvan yemlerinin temin edilmesinden çıkıyor. Hayvanların satımı her zaman örgütlü değil, alım fiyatları düşük, hayvancılıkta çalışmağa devam edecek genç kadroların yetersizliği çok hissediliyor.

Gostivar belediyesinde baytar merkezi var, görevi de her zaman gerekli baytar yardımı sunmaktır. Halbuki, hayvancıların gereksinimlerini karşılayabilmesi yönünde burada çalışan kadrolar, organizasyon ve kadro açısından hazırlıklı değil.

Bu hususta, Gostivar belediyesinde biricik olan batar merkezi, çeşitli ödevlerini yerine getirmek doğrultusunda, her zaman hazır durmda değildir. Hayvancılar da bunu devamlı ileri sürüyorlar. Yalnız şimdi değil, kurtuluştan bu yana bu güçlükler mevcuttu. Bunun en önemli nedenlerin biri uzmansal kadro yetersizliğidir. Şimdilik bu kurumda yalnız iki diplomalı baytar çalışıyor, altı kişi ise teknisyendir. 160 bin koyunun, 25 bin sığırın ve 65 bin kümes hayvanının barındığı bu bölgede 2 baytar ile 6 teknisyenin çalışması yetersizdir. Bundan başka, baytar merkezi gerekli donatıma ve araçlara da sahip değildir. Elindeki donatım ise eskidir ve yararlı olacak yerde, zararlıdır.

Memnuniyetsizliği açığa koyan bu olgular yetmiyormuş gibi, bu merkez çerçevesinde bir de işçiler arasındaki ilişkiler ve disiplin de hayli bozuktur. Bu nedenlerden ötürü, geçen yıl burada geçici önlemler uygulanmıştır. Bir yıllık önlemler kimi sonuçlar verdi. Buna karşın, disiplin halâ gereken düzeyde değil, insanlar arası ilişkiler de hâlâ bozuk. Öğlenci çalışanlar çok kez öğleden sonra hiç çalışmıyorlar. Bu nedenle, hayvanlarını buraya getiren hayvancılar kapıları kapalı buluyorlar. Baytarın ya da teknisyenin çalışması da kendi isteğine bağlı. İsterse hayvana bakar, istemezse hiç bakmaz. Acele bir iş varsa, ister gider, ister gitmez. Hayvanlarını kurtarmak için en uzak köylerden bile buralara gelenler bu güçlükleri kendi sırtlarında hissetmişlerdir.

Durum budur, uzun yıllardan bu yana, hayvan sahiplerinde huzursuzluk yaratıyor, fakat hiçbir önlem alınmıyor. Acı ama gerçek bir olgu! Halbuki Hayvancılık ve tarım çalışmaları Gostivar belediyesinde en önemli iktisat kollarını oluşturmaktadır. Bir yandan tarımla hayvancılığın gelişmesi isteniliyor, öte yandan ilerlemenin Baytarlık yardımları konusunda şu anda kimi şeyler temelden değişmelidir. Her şeyden önce, çalışma görevlerine karşı daha fazla dikkatın sunulması ve daha büyük sorumluluğun hissedilmesi gereği kaçınılmazdır.

Sabit YU

Öykü

YÜZBAŞI YUNUS İSKENDER

SLAVKO YANEVSAi

Nikodim, Vasko Gaber ve Rane Jupan gibi üç kişi olmak üzere, buraya Dino Zerzavili de dahil ederek, biraz sonra sözünü edeceğimiz olaylarla ilgili her üçüncü kendi yaşantıları ve kendi buluşmalara vardır.

Fakat kesin gerçek olarak her üç ya da dört söylentiden inanılacak her hangi bir bütün ve mutluk hikâye çıkartılacaktır? En sonunda, olay nasıl anlatılmışsa anlatılsın, daha geçlerde, insan heyecanının parçasından hiç kimse, hiçbir vakit büsbütün bir mozaik oluşturmuş değildir.

Her şey Yüzbaşı Yunus İskender'in elindeydi. Yunus İskender, genç ve cılız bir insandı, kuru kuruydu, ufak tefekti, dikkatleri üzerine çekmezdi. Gözleri yaşlı, etrafı mor halkalıydı, sakalı sarı sarıydı. Kimi yaşlı Türklerin anlattıklarına göre, Türkleştirilmiş ve Radika ırmağının yukarı akıntısının yanındaki köydendi. Yunuk İskender zamanında soruşturma yargıcıymış (muhakeme kararlarının yargıcı da ola bilirmiş), şimdiyse verilen bilgilerin sıralamasının buyurduğu trajedik epilogun komedisidir hem de... Belge olarak: suçlu Dino Zerzavil elleri bombos, çıplak, silahsız falan beraberinde alıp götürdüğü onüç yaşlarındaki kızıyla birlikte Kaçanik nalbantı ve tüfekçisi Dursun Ekrem'in yolunu kesmiş, bu arada rencide ederek kötü hareketler etmiş ve kötü sözler söylemiştir ki bu yüzden gökyüzü bile kararmıştır. Soruşturma yeri: havasız geniş oda olmuştur, her iki yandan birer nöbetçi olmak üzere iki nöbetçinin önünde hapanık odada soruşturma yapılmıştır ve tutanakçı bulunmamıştır. Tanıklar (soruşturma yargıcı onları suç ortağı olarak yargılamıştır): Nikodim, Vasko Gaber, Rane Jupan — elli yıl, elli üç ve altmış. Soruşturma biçimi: dördünden herbiri ayrı ayrı mahküm edilmiştir.

Aralarında birbirini atlayıp yükümlü kılarak suçlunun sözleri suç lamalarla geçmiştir ve genelde hiç bir sıralama falan olmadan olayları anlatmışlardır. İlkönce: o Dino Zerzavil denen adam, gerçekten beraberinde alıp götürdüğü kızı ile birlikte nalbant ve tüfekçi Dursun Ekremle karşılaşmışmıştır, çıplak, şöyle dursun, yalvarıpyakarmayle onun koruyucusu Varlamoir'e doğru yollanmıştır. O ki, şıyle buyurmuştur. »Şefkatli yüzbaşı, çıplak olan hiç kimse yalvarılmaz,« deyip sözlerine eklemiştir. »Ne sen, ne de ben. Fakat çıplak olmama rağmen, hep bunları Varlamoir ödeyebilir, sense ödemeyebilirsin.« Sonra: Dursun Ekrem onun konuştuğu dili bilmiyormuş, bundan hareket ederek Dino Zerzavil'in kötü sözlerle onu incittiğini bir türlü kanıtlayamazmış. »Şefkatli yüzbaşı, benim için Cumalar, sonsuz olarak yalvarışlıdır. O günlerde ben oruçluyum ve susup konuşmam. Bu yüzden, o Cuma günü hiçbir şey kutlamadığım için hiç kimse sesimi bile duyamazdı«. En sonunda: Dursun Ekrem'in kasaturası ve kılıcı varmış. O Dino Zerzavil herifin kendisini küçük düşürüp incittiğini düşünerek isteseydi, yerinde bile cezasını verebilirdi. »Şefkatli yüzbaşı, beni gözlerinle tart bakalım. Bir karış adamım. Şu ellerle mi ondan kendimi koruyacaktım?«

Daha uzun uzadıyave artık soru filan komadan, Dino Zerzavil hiç kimsenin suçlamadığını kanıksadı. Önünde masa üzerine her iki yumruğunu yaslayarak beş adım uzağında bulunan pencereye doğru boşluğa gözlerini dikti, yüzbaşıyı dinlemiyordu bile. Dışardan satıcıların çıkardıkları kasaba gürültüsü geliyordu, uzaktan gelen davul sesleri duyuluyordu.

»Suçlu Dino Zerzavil senin evinde yaşıyormuş. Birbirinden ayrılmaz iki dostmuşsunuz. Onun nalbant Ekrem Dursun'un ve kızının önüne çıplak çıktığı olayın tanığı olduğun duygusu var bende. Onun bundan sonraki davranış ve hareketleri nasıldı?«

Akşamüstü kızı ile birlikte Dursun Ekrem sözde Kukulino'dan geçerken, Dino Zerzavil Nikita Aya Manastırında İguman Klimentey ziyaterinde bulunuyormuş. Bu yüzden, en azından çıplak olarak o Dursun Ekrem zatın yolunda bulunamazmış, işte bu olanaksızmış. Nikodim kızı Tamarayı düşünüyormuş. Tamara zaman içinde ve onun içinde uçan kelebek gibiymiş. Başı derteymiş, kızın hasretini çekiyormuş.

»İgumana giderek kendi köpeksi ermişler adına, yabancı dini rencide ettiği için övünmeğe gitmiş. Bu kötü hareket için hatta armağan beklemiş. Hatırında olsun — onu muhakeme edeceğim, ve hatırla ki, kanunu temsil eden sen de onun kadar kabahatlısın.«

Suskunluk. Oysa oğlu Peyo'yu da düşünmüş. Kaygısız.

»Dindar Ekrem Dursun ile karşılaşınca, suçlu olan kişi onu öldürmeğe çalışmış mı, yanında silah filân varmıy miş? Kama yoksa balta mı taşımış beraberinde, kaftanı altında?

Katiyen, Zerzavil ile Dursun Ekrem diye şu iki kişi birbirine raslamamışlar. Eninde sonunda, yok eğer raslamışlarsa ve eğer suçlu kişi çıplak önüne çıktıysa, o zaman nasıl beraberinde kama ya da baltayı kaftanında gizleyip taşıyabilirdi. Mutlaka üzerinde yalnızca hafif eşyalar varmış, gömlek gibi filân şeyler ve onları da o Nikodim bahşiş vermiş olacak. Tamara — katil! Ona karşı mutlaka daha yumuşak davranmıştır.

»Hesaplarımızı düze çıkartalım. Sen bana olduğu gibi olayı kabul et, ben de sana serbestliği vereyim. Eğer ona öldürmekte yardımcı olursan nalbantın atını o sana vereceğini ve zina için onun kızını alacağını söyleyip söz verdi mi? Anlıyor musun, o Zerzavil zot hakkında sana soruyorum?«

Nikodim haç yapmak için sağ elini kaldırdı. Sonra vazgeçti. Bununla yüzbaşının gönlünü kırabilirdi, üzebilirdi kendisini. Suçlamayı reddetti. Olayın düşünüldüğü günde, Dino Zerzavil ve o asla buluşmamışlar bile. Tamara — güneş tomruğu! Nerdeyse dönecek, kocaya verip evlendirecek. Şartsız şurtsuz bunu yapacak, başka çaresi yok bunun.

»Değil mi, biraz önce, tam o gün, onu tâ manastıra kadar uğurlayıp gönderdiğini söyleyip duruyordu, suç üstü yakalandığı ve cezalandığı için o olayı kastediyorum?«

Hayır, öyle bir şey Nikodim demiş değildir. Tamara bezgindir, rengi uçuktur. Tamara incedir. Fakat elleri çalışmaktan vuruklarla, eziklerle doludur, ellerinde vuruk izleri vardır demek istiyorum. Esnaf insanlar böylelerini isterler, kızların böylesini tercih ederler.

Meğerse o gün bir ikindi zamanıymış, sözde Dursun Ekrem Kukulino'dan geçiyormuş, var ya o sözü edilen Cuma gününde Dino Zerzavil terkedilen samanlığın tepesine çıkıp oturuyormuş, oysa ki, çok tan yolunu şaşıran Rako Çekov biri, şarkı söylüyormuş, şarki söyleyken onun koruyucusu Varlamoire yalvarış yakarıyormuş. İşte Vasko Gaber hep bunları işitmişmiş, hep bunlara kulak misafiri olmuşmuş. Karanlık basmadan bir yerden üç beyaz kuş uçuvermiş, gerçekte üç melekmiş bunlar ve bu melaikeler şu sofu adamın huzuruna invermişler, yabancı ve başka kötülüklerden dokunulmaz olduklarını söylemişler, bunu böyle buyurup duyurmuşlar, ona kalkan o el onmaz demişler, vay o ele demişler. O anda, samanlık üzerindeki o herif de, meselâ Dino Zerzavil, kuşa dönüşebilirmiş, her güzellik gibi beyaz, bembeyaz olabilirmiş ve yine olmamış, boyun eğip kendi dinine karşı sadık kalmış, beyaz ve kuru, tıpkı saydam gibi, tıpkı yalnızbaşına kalan akıl ve can ile gövde gibi. Ve iki büklüm kalmış, susuz ve ekmeksiz ve yine dindarlığına karşı gururluymuş, tâ sekiz suvarinin gelip beraberlerinde Nikodimi hem de Rane Jupanı alıp önlerine sürdükleri güne kadar, bu böyle devam etmiştir. Aralarında o Vasko Gaber de varmış, ne suçlu ne de borçlu.

»Gökyüzünde bir tek Allah var, beyefendi«, dedim. »O hepimizin hem şahidi hem de kadısıdır. Bizim yalnız şahidimizdir, suçsuzuz çünkü.«

Rane Jupan denen şu adam, yeri ölü gözleriyle isteksiz horozu andıran şu bitli yaşlı herifle başa çıkmak daha zordu nedense. Sıcaktan yorgun düşen ve omuzlarına bir ağırlık çöken Yunus İskender, artık sorulan soruları anlayacak durumda değildi, bu yüzden yanıtları bir bütün hale getiremiyordu.

»O herif çıplaktı, anadan doğma çıplak. O gün üzerinde hiçbir şey yoktu. Kuçeşko Raspetiye patika yolu başında durup ellerini açmıştı, sanki uçacak gibiydi.«

Yunus İskender belki bilmek istemiyordu ama yalnız sormaktan kendini alamamış — niye kollarını açmış diye, yoksa nalbantın ve kızının yolunu kapatmak mı istiyormuş.

»Hayır. Avuçlarından kan damladığını göstermek istemiş«

Ne kanı, insan kanı mı? Peki, madem ki insan kanıymış ve kendi kanıymış, o halde niye çıplak soyunmuş? Rane Jupan'ın mutlaka bir açıklaması vardır.

»Açıklaması çok basit. Bundan önce Dino Zerzavil Davidiça ırmağın deriyi yıkıyordu ve bir dal üzerine astığı derinin kurumasını bekliyordu. Yol boyunca bizler Dino Zerzavil'i tansık zannettik.«

Her dört ihtiyarın dırdırı, sanki yavaş yavaş dünyayı ele geçiren yakın bir geçmişe kadar yüzbaşı'ya, fazlaca ona karşı, bir kuvvete karşı koyan anlaşmaydı.

Eylül gününün gürültüsü kulaklarında gümbürdüyordu, bundan büsbütün ürperiyordu, ağırlık kendinde hissediyordu. Çocukluğunun en hızlı ırmağını anımsadı, yazların sona erdiği yağmurları aklından geçirdi. Taş yapılı evini düşündü, ayan beyan olmayan düşleri düşledi, iki kanlı yüzü anımsadı. Anababasını eşkiyaların öldürdüğünü söylemişler. Askerleriyle birlikte binbaşı Ramadan Yürüklü kovalamış. Daha sonra babası olmuş o. »El alleme inanma«, demiş. »Seni o lânet haçtan kurtardım ve şimdi bizimsin. Bura köpekleri seni her zaman yadırgayacak, seni kine alacak. Bunu her zaman için hatırla. »Ve o gün bu gün hep ona kin besleyen lere karşı kin beslemeye başlamış.«

Koca adam — horozun karşısında duruyormuş ve bunu yapacağının farkında olmadan, derinlemesine bütün hıncıyla var gücüyle bir el salmış. Hatırında kala kala yalnız bir kırmızı göz, bir de hiç çığlık falan çıkarmadan vurulan bir bedenin çabucak düşmesi kalmış, vurmasiyle düşmesi bir olmuş. Başaşağı, kafasiyle yere düşmüş, hareketsiz kalmış, ölü yere serilmiş

Zaten mahkeme de bununla bitmiş. Ardta kalan her üçü, Nikodim, Vasko Gaber ve suçlu Dino Zerzavil, yarınki bir öldürmenin olası suçluları, o zamanın karanlığında kara kaybolmuşlar, çok eski zamanlarda olduğu gibi bundan önceleri gibi adsızlar arasına karışmışlar.

»11 Ekim Yaşam Yapıtı« ödülünü kazanan yazarın »Korubinlerin Dokuz Yüzyılı« yapıtından bu bölümü dilimize Nusret D. Ülkü çevirmiştir.

ŞAIRLERiMiZiN ŞiiR KAYNAGI 11 EKIM

Yugoslavya Türk halkı şairleri, şairleriide devrim konusunu ihmal etmedi. Bu konuda nice değerli dizeler yarattı. Halk Kurtuluş Savaşını konu etti. Sosyalist devrimimizi, özgürlük savaşımızı dize dize nesilden nesile şiir sesiyle yaşattı.

»11 Ekim'de Pirlepe'de
Koca tepede
İlk tüfek patlattık«
(11 Ekim — N. D. Ü.)

Makedonya ulus ile halklarının ayaklanma günü arifesindeyiz. 11 Ekimi yine anıyoruz. Nice yıllar andığımız gibi, anacağız durmadan. Özgürlük sesimizi yaydı 11 Ekim. Halk Kurtuluş Savaşının başladığını, halkımızın özgürlük savaşına katıldığını yansıttı. Simge değil 11 Ekim. Bir gerçek. Tarihi bir gerçek. Bu olgu yazarlarımızı, şairlerimizi de celbetti. Şiirlerine bu konulara da önem verdi. Şairlerimiz gerçek devrim sesimizi dizeleriyye dile getirmekte kendini gösterdi. Yıllarca bu konuya bağlı şiirler yazdı. Aralarında değerli şiirlerin sayısı az değl. Ama kimi şairlerimiz, zoruna devrim şiiri yazma peşinde bulundu. Bunun başlıca nedeni de dergilerimizin sayfalarında bu konulara değgin şiirlerin yer alması yüzünden oldu. »Ismarlama şiir« gibisinden yani. Buna değinirken, simi şairlerimiz şiirlerinde özellikle slogancılıkla yetindi. Sloganları dize dize şiire dökenler oldu. Oysa yine de, devrim konusunu içeren hele 11 Ekim konusunu içeren az da olsa dahi şiirlerimiz, devrim ile daima yaşayan, devrimi yaşatan dizelerimiz çoktur yine de.

BüYüK DEVRiM 11 EKıM

11 Ekim'de Pirlepe'de
Koca tepede
İlk tüfek patlattık.
Şimdi 11 Ekim'de Pirlepe'de
Anma yerinde
Havai fişekler atıyoruz
11 Ekim'de 11 Ekim'i anıyoruz.

11 Ekim'de Pirlepe'de koca tepede
11 Ekim'de Kumanova'da koca ovada
Askeri bandodan marşlar çalıyoruz
Küçük büyük kız erkek elele
Tören ve şölenlerle
11 Ekim'i anıyoruz
11 Ekim'de 11 Ekim'i yaşatıyoruz.

11 Ekim'de Kumanova'da
Koca ovada
ilk top attık.
Şimdi 11 Ekim'de Kumanova'da
Gene orada
21 parelik top atıyoruz
11 Ekim'de 11 Ekimi anıyoruz.

Nusret Dişo Ülkü

11 EKiM

Makedonya yerlerine
Kara düşman girmişti,
Şmayzer, tüfek, toplarını
Esirlere dikmişti.

Masum millet kan ağlarken
Titredi cin kuvveti
Murtatlar yan kaçarlarken
Kom. Partisi kalkıştı

11 Ekim gecesinde
Bomba, tüfek patladı,
Harbın ilân edişinde
Millet silâha sarıldı.

Pirlepe'den çıkan ateş
Her tarafa yayıldı,
Makedonya harpçıları
Genel harba karıştı.

Makedon, Sırp, Hırvat, Sloven...
Kardeş gibi bağlandı,
Kom. Partisi. Tito harpçıları
Yurdu ölümden kurtardı

11 Ekim gecesinde
Savaş yolu çizildi,
Yüzbinlerce kurbanlarla
Bu hürriyet kuruldu.

İlhami Emin

ŞAİRLERİMİZİN ŞİİR KAYNAĞI 11 EKİM

11 EKiM

Esiyordu serin rüzgâr
Gelmiş idi o sonbahar,
Sararmıştı hep yapraklar
Beklıyorduk düşsün ilk kar.

Çiğniyordu yurdu Alman
Fakat yoktu diyen aman,
Müsavat yok, hürriyet yok,
Harabeler dört yanda çok.

— Böyle olmaz, çıktı bir ses
— Hür olmalı, dedi herkes,
Bu, partinin sadasıydı,
Halkın ise dileğiydi.

Hızlı patladı silâhlar
Şaşırdı buna düşmanlar.
On bir Ekim tarihlerde
Yazıldı kanla bizlerde

Şükrü Ramo

DEVRiM iLE VAROLAN

bugün bir ses gelir uzaklardan
ilk silâh sesiyle
atılan bombalardan

11 Ekim
40 yıl devrim

bugün bir gerçek yaşıyor ...
savaş erlerin
akan kanı ile

bugün özgürlüğün sesi yayılır
ülkelerin mutluluğuyla
her zaman varolan

11 Ekim
40 yıl devrim

bugün bir güneş parıldar durmadan
sevinç ile dertsizliğiyle
evren içinde varolan.

Fahri Ali

»11 Ekim'de 11 Ekim'i anıyoruz«

N. D. Ülkü'nün »11 Ekim« adlı şiirinden algıladığımız bu dize, 11 Ekim ayaklanma günü bugünumüzü getirmektedir.

Bugün bir devrimi yaşamak, devrimselliğimizin sesiyle varlığımızı gösterdiğimizdendir. Şair de buna bağlı kalmış, kendi varlığının yansıtmıştır. »11 Ekimde EE Ekimi yaşatıyoruz« diyor ozan. Gerçek bir yaşantı bu. Yarınlara seslendiğini yaşamak duygusunu dile getirmektedir.

1 Ekim tarihinin şanlı ve yüce bir bayram olduğunu dile getiren dizeler de yazdık. Bu konuya bağlı şiirlerimizde değerli dizeler de okumak fırsatını bulduk. Tabii, her şiir kendi benliğiyle kaldı. Kendi değeriyle, değersizliğiyle okurlar karşısında bulundu.

»bu güneş
bu ekmek
sensin
Yiğitlerin kanından
doğan
özgürlük güneşimiz
kardeşlik birlikte doğan
sımsıcak ekmeğimiz«
(»11 Ekime övgü« — İ. Emin)

Devrimin sesi gerçek yaşantı ola bu dizelerde. Kardeşlik birliğimizin içduydusunu yaşatmaktadır. Özgürlük güneşimizin ekmek kadar gerekli olduğunu dile getirmektedir. Devrimi varlığımızın her sesini, devrimselilğimize iye kılmaktadır. Mutlu yarınları yaşamak için, devrim ile iç içe olmamızı buyurmaktadır. Çünkü devrim, bir güneşimizdir. Bu güneşin yarınlarda da aynı mutluluğu sermesinde, varlığımızı bilmeliyiz.

Gerçekten şiirimizde 11 Ekim konusu önemli yer almış bulunmaktadır. Nesillerimize Ayaklanma günü tarihini, yaşatmaktadır. Buysa devrim ile varolan her şeyi yaşatmış demektir.

Fahri Ali

BU SAYFAMIZDA SUREKLI OLARAK DÜNYA TANINMIŞ YAZARLARIN YAŞAMI VE EN SEÇKİN YAPITLARIYLA İLGİLİ YAZILAR, BAŞYAPITLARINDAN SEÇMELER BULACAKSINIZ, BUNU YÖNELİMLİ ORTAOKULLARIMIZDAKİ VE ÜNİVERSİTELERİMİZDEKİ YARDIMCI DERS KİTAPLARIN BOŞLUĞUNU GİDERMEK EREĞİYLE YAPIYORUZ, YARARLİ BULACAĞINIZA İNANIYORUZ

ASİM BEZİRCİ: Orhan Kemal'in Hayatı Ve Eserleri

Orhan Kemal Ve Hikayeleri

ORHAN KEMALİN HİKAYECİLİĞİ

Tipleri hayal mahsülü olmadığını ilk bakışta farkediyorsunuz. Der hal anlıyoruz ki bu insanlar, o acıları, dertleri, sevinçleri ve özlemleriyle yaşamışlar... Şevket Sanak 1950.)

İyice hatırlamıyorum ama, galiba VV. Vhitman eserlerin izin değerlerini ölçmek için onları tabiata çıkarın; gökyüzünün, dalgalı denizin, ormanın önünde ayakta kalabiliyorlarsa iyi, yoksa nafile, dermiş. Halis bir güzele erişeceğiz diye tabiata sırt çevirmekle işe başlayan yüce sanatçıların mıymıntı eserleriyle her fırsatta karşılaşıyoruz. Bünlar — değil dağ başının, dalgalı denizin — alyantüs ağacının önünde bile neşesiz, tatsız, yavan kalmaya mahkumdurlar.

Bu başlangıcı Orhan Kemal'in Ekmek Kavgası adındaki yeni hikâye kitabından söz açmak için yaptım. Ekmek Kavgası tabiatla güreşecek takatte. Nereden ileri geliyor bu güç diye düşündüm kendi kendime Dilinden mi? Orhan Kemal' in dili elbette ki sudan bir dil değil Sağlam, canlı bir anlatışı var. Ama bence kusurları da var. Bazı bazı keşke şunu şöyle söyleseydi diyeceği geliyor insanın. Demek bu hikâyelerdeki kuvvetin asıl sebebi tek başına dil değil. Eee, usta hikâyeci Orhan Kemal diyeceksiniz. Nice usta hikâyeciler var ki sümük lübocek gibi kalır bu arslan hikâyecinin yanında. Orhan Kemal'i üstün bir sanatçı yapan sırrı, bence, seçtiği konularda aramalı. Orhan Kemal tabiat ve toplum dediğimiz kör bir çevrenin içinde önce bir lokma ekmek, sonra haklı bir saadet için, bilerek bilmeyerek, paralanırcasına çalışan, çırpınan insanların hikâyesini anlatır. Jack London'un buz çöllerinde tortop olmuş bir kirpiyi haklayabilmek için kırk sekiz saat pusu kurup bekleyen aç hayvanlar gibi, meselâ o eşsiz »Uyku« hikâyesinde on ikişer, on üçer yaşında cılız çocuklar, bakıyorsunuz karın doyurmak için iki iş gününü yirmi dört saate sığdıracağız diye ecel terleri döküyorlar. O hikâye yalnız bunu mu anlatıyor? Hayır. O hikâye belirli bir zamanda yaşayan belirli insanların ruhlarını da inceliyor, İnsan ruhunun içinde bulunduğu madde çevresine göre nasıl kalıptan kalıba girebileceğini sezdiriyor. Bir ustabaşının, bir Celâl Usta'nın, bir çocuk Sami' nin duyuş, davranış farklarını tam bir gerçeklik içinde görüyor, artık Orhan Kemal'in bizi kandırmadığına inanıyoruz. Böylelikle hikâyeci tabiat manzaralarının tesirinden daha da gerçek bir tesir bırakıyor üstümüzde. Evet, Orhan Kemal'in hikâyeleri bir orman yangını kadar haşmetli ve tesirlidir. Sanatı, sadece bir deyiş, bir uslüp işin olarak ele alanlara ne güzel ders. İncircekrdeği doldurmayan, çoğu zaman vehimlerin önümüze sürdüğü birtakım cılız meseleleri, şöyle mi söylesem, böyle mi söylesem diye dokusan dokuz günde ısıtıp önümüze süren şairlere, romancılara ne müthiş cevap. Oktay Rıfat.

Orhan Kemal hikâyeciliğimizin en çok anılan bir adı oldu. Daha ilk kitabını yayımladığı zaman bu genç yazarın değeri açıkça belli olmuştu. Baba Evi, Avare Yıllar adlı romanlarını Ekmek Kavgası takip etti. Bu eserleriyle Orhan Kemal ye ni edebiyatımızın gururla gösterece ği bir şahsiye haline geldi. Burada bahsetmek istediğimiz Sarhoşlar adlı yeni hikâye kitabıdır. On yedi küçük hikâyeyi bir araya getiren bu kitapta Orhan Kemal'in ne kadar

Orhan Kemal

kuvvetli bir hicivci ve humoriste ol duğunu bir kere daha görebiliyoruz. Acılığı okudukça içimize sinen, hayatın her göze görünmeyen, yalnız onların üstüne eğilmesini bilen gerçek sanatçılarca anlaşabilen tarafları hikâyeler halinde bize sunul muştur. Orhan Kemal'in ele aldığı konular gerçekten kuvvetli. Fakat bu konuları başka bir yazar yazmak istese öyle sanıyorum ki bu başarıya erişemez. Kuvvetli konularla daima güzel sanat eseri yaratılmaz. Bu, konuları işleyen sanatçının gücüne bağlı bir şeydir. Orhan Kemal bir uslûbu, bir kişiliği olan yazarlarımızdan.. Bu hal ilkin pek belli olmuyor, ama bu hikâyeleri ondan başka birinin yazamayacağını da çok geçmeden teslim etmeye mecbur kalıyoruz. Yazarın başarısı ben ce buradadır. Sarhoşlar'da okumak la doyulmayan hikâyeler arasında »Balık«, »Parkta« »Sarhoşlar«, »İnci'nin maceraları«, »Streptomycine« ve hele o unutulmaz »Ayşe Hoca« yı anmak isterim. (Oktay Akbal)

Sarhoşlar kitabında (Altan Balık), yenecek bir yemeğin muştusu içinde mutludur; büyükannesini kış kırtır insafsızca. »Kamyonda«ki Selvi, »Ben gidersem anama kim bakar, kim su verir, altından kim alır« diye nice vaade omuz silker; on liraya satılmaz. »Ayşe Hoca«, beş yaşında Kur'an kursundadır; oy una dalınca »Baba, babamsın, beni götüyme oyya« diye yalvarır. »Küçükler ve Büyükler«, Orhan Kemal' in daha sonra işleyeceği zengin — fakir çocuklar çelişmesinin ilk örneğidir:, o, ona: beriki öbürüne imrenir; mutluluk elde olmayandadır. »İnci'nin Maceraları« tamamen oto biyografik işaretler taşır; Orhan Kemal, yaşantısının sıkı dönemeçle rinde küçük kızının duyabileceği bütün sarsıntıları bu dizinin hikâyelerinde işler: »İnci'nin Maceraları II. Düşman. İnci'nin Babası« (Rauf Mutluay).

ÇAMAŞIRCININ KIZI

Murtaza'yı henüz okuyamadım. Yalnız Çamaşırcının Kızı'ndan söz açacağım. On bir hikâyenin yedisin de yaşanan mahal, yazarın avucunun içi gibi bildiği Çukurova'dır. Orhan Kemal'e kadar Çukurova'yı yazan bir Reşat Enis'i hatırlıyorum. Toprak Kokusu orada dört beş yıl kalınarak yazılmıştır. Romanın ger çek ve sert bünyesine rağmen ikna etmeyen ntarafların bulunduğunu saklamamalı... Sonra Çukurova öyle bir hayat dinamizmi içindedir ki, dört beş yıl kalmak orayı tanımaya belki yeter ama, o atmosferi yaşamaya yetmez. Reşat Enis orada gazetecilik etmiştir. O havaliyi iyi etüt ettiğinden şüphe etmem, ama dediğim gibi görmüş ve tanımıştır o kadar.. Orhan Kemal ise yazdıkları ile kendi hayatını içinde yaşadığı cemiyetleri anlatıyor. Yani Cırcır Fabrikasında bizzat çalışmış tır, yıllarca oradan kazandığı ile günlük ekmeğini almıştır. Hadiseyi yaşayan sanatkâr, gören'e karşı da ha avantajlıdır. Bu itibarla yazdıklarında ikna edici kudreti bol bol bulursunuz. İşte Çamaşırcının Kızı' ndaki hikâyeler tıpkı Gorki gibi ya şanan hayatı anlatıyor. Gorki gibi derken, pek tepeden konuştuğum zannedilmesin. Şu anda Gorki'nin bir hikâyesini hatırladım. Starasti Mordarti yanılmıyorsam kötürüm bir çocuğun bodrum katındaki haya tını anlatıyor. Bana bu hikâye kadar insan sevgisini yaşatarak, aşıla yan eser az olmuştur. Aynı duyguyu Orhan Kemal'in »Sevinç« adlı hikâyesinde de duyar gibi oldum. Kaldı ki, kitapta bu »Sevinç«ten başka birbirinden güzel hikâyeler var. »Kötü Kadın«, »Duvarcı Celâl«, »İki Kız«, »Ayşe ile Fatma« sayfalarla öyle unutulacak cinsten değil, onlar yaprakları sert bir rüzgâr gibi hızla çevirten kudrete sahip. (Ömer Faruk Toprak)

Murtaza, Orhan Kemal'in üçüncü romanıydı. Çamaşırcının Kızı da üçüncü hikâye kitabı. İçinde on bir hikâye var. Bunların bir kısmını Vatan sütunlarında okuduğumuz için bizlere yabancı değil. Orhan Kemal'in hikâyelerine has konular, tipler ve olayları Çamaşırcının Kızı' nda bol bol buluyoruz. »Çöpçü«, »Duvarcı Celâl«, »Recep«, »Ayşe ile Fatma« gibi hikâyeler yazarın en başarılı eserleri arasında sayılabilir. Bu hikâyeler herhangi bir yabancı dile çevrildiği takdirde değerlerini hiç kaybetmeyeceklerdir. Bu bakım dan da Orhan Kemal'i dünya ölçüsünde bir hikâye yazarı olarak ileri sürebiliriz. Çamaşırcının Kızı'nda insanı iliklerine kadar ürperten beşerî bir dramın korkunçluğu var. Çamaşırcının Kızı'nın film artisti olmak hülyası, Duvarcı Celâl'in macerası, Haliç vapurunda canbazlık numaraları ile parsa toplayan küçük kız, işinden atılmış çöpçü, eski gardiyan, küçük mahkûm Recep, hikâye çerçevesi içinde kalamayacak kadar canlı, hayatta var olduklarını belli eden kişiler. Yazarın, hepsini tanıdığı, onlarla dostluk ettiği, maceralarına karıştığı muhakkak gibi geliyor bize... Orhan Kemal'in kahramanları bu derece sağlam... Bu sağlamlık hikâyelerinde sağlam ve başarılı olmasına sebep oluyor. (Oktay Akbal)

Çamaşırcının Kızı'nı okuyunca Orhan Kemal'in sanatında başarısını sağlayan sebepleri bir kez daha düşündüm. Bence bu sebeplerin başında Orhan Kemal'in kişilerini yakından tanıması, tanıdığı ölçüde de sevmesi geliyor. (...) Şüphesiz, Orhan Kemal sadece kişilerini yakından tanıyan, seven bir yazar olmakla kalmıyor. Anlatış ustalığı, dilinin açıklığı, zenginliği gibi değerleri bir yana, kişilerinin kim olduklarını, gidişatlarının nereye varacağını, doğru yanlış hareketlerindeki sorumluluk derecelerini iyi biliyor, iyi açıklıyor, böyle olunca da hikâyeleri düşündürücü bir anlam kazanıyor. (...)

Bu söylediklerimizi yazarın son kitabı Çamaşırcının Kızı'nda topladığı hikâyelerine uygulayalım. Kitaptaki 11 hikâyenin yazarın bütün hikâyelerinde olduğu gibi okuyucuda bırakacağı ilk etki inandırıcı olmalarıdır. Bir hikâyeci anlattıklarına okuyucusunu hangi yollardan inandırabilir? Anlattıkları ne olursa olsun, hatta en olmaz, düş ürünü olayları, okuyucusunun her türlü kontrolünü hiçe indirerek, gerçekmiş gibi yansıtan hikâye ustaları vardır. Orhan Kemal'in inandırıcılığı ise daha başka bir lezzet taşıyor. Onun bütün kişileri tek kelime ile canlıdır. O kişiler arasında, hikâyecinin anlattığı olayların geçmiş, ya da geçmemiş olmasından çok, önemli olan nokta, hikâyecinin anlattığına benzer sayısız olayların her an geçebileceğidir. (Sürecek)

"Birlik"in GENÇLİK SESİ

Yıl VII
Cumartesi
10
Ekim
1987
Sayı 336

Cumhuriyetimizde SGB'nın Seçim Etkinlikleri

Yonetici Görevlerine Bunu Hak Etmiş Olanlar Gelmeli

● MAKEDONYA SGB'NIN SEÇİM ETKİNLİKLERİ 15 EYLÜL TARİHİNDE BAŞLADI VE 15 OCAK 1988 YILINA DEK SÜRECEKTİR.
● ŞİMDİKİ DEĞERLENDİRLEMELERE GÖRE SEÇİMLER BEKLENİLEN SONUÇLARI VERMEKTEDİR.
● SEÇİMLERLE İLGİLİ TANITMALARIN ZAMANINDA YAPILDIĞINI GENÇLER SÖYLEMEKTEDİRLER

Cumhuriyetimizde 15 eylül tarihinde başlayan SGB'nin seçim etkinlikleri, gelecek yılın 15 ocak tarihine dek devam edecektir. Öyleki seçimlerle ilgili yapılan toplumsal — siyasi etkinliklerinde de büyük bir canlılık hissedilmektedir. Seçimlerin yapılacağı ortamlarda gençlerin derli toplu tanıtılması, zayıflıkların tekrarlanmaması, yönetici yerlere seçilecek olan adaylar üstüne ayrı ayrı konuşma eylemleri yoğununluk kazanmaktadır.

Seçimler ilkin, ilk ve orta okul SGB eses örgütlerinde başladı ve 15 kasım tarihine dek sürecektir. İlk değerlendirmelere göre, çalışmalar planlaştırıldığı gibi gerçekleşmektedir. Üsküp ve Manastır SGB Üniversite Konferanslarında seçimlere bu aynı 15'de başlayacak ve 1 Aralık tarihine dek devam edecektir. Fakültelerde seçimler le ilgili yapılan yoğun hazırlıklar şimdiden beklenilen sonuçları vermektedir. Başkanlık ve diğer organlara seçilecek olanlar örneksel kişi ve etkin olmalıdırlar. Çünkü iyi bir gençlik örgütüne sahip olmak istersek o zaman sorumlu görevlerde bulunan lara yardımcı olmamız gerekecektir. Bundan önceki seçimlerde kimi zayıflıkların tekrarlanmaması için üniversite öğrenicilerinin seçim etkinlikleriyle ilgili daha önce leri iyice tanıtılmışlardır. Bu alanda iyi başarıların elde edildiğini de söyleyebiliriz. Çünkü öğrenci standarının iyileştirilmesinde SGB esas örgütüne en büyük yük düşmektedir. Pek doğal ki, böyle, bir sorumlu ve yönetici kişilerin seçilmesi için iyice düşünmek gerekecektir.

Gençlik örgütlerinde yönetici görevleri için seçim etkinlikleri hazırlıkları birleşik emek esas örgütlerinde ve özyönetimli çalışma birliklerinde de yapılmaktadır. Sözünü ettiğimiz SGB esas örgütlerinde seçim etkinlikleri 1 Ekimden başlayarak 15 ocak 1988 yılına deka sürecektir. Sürdürülen etkinlikler le ligili yapılan ilk değerlendirmelerin ümit verici olduğunu söyleyebiliriz. Bilhassa birleşik emek esas örgütlerinde yönetici yerler için seçilecek olan adaylar üstüne şimdiden genişçe konuşulmaktadır. Çünkü son yıllarda çalışma örgütlerinde genç ve yetenekli kadrolara büyük önem verilmektedir. Ayrıca genç işçilerin sesi de günden güne daha fazla işidilmektedir .Üretimin çoğalmasında, üretkenliğin artırılmasında genç işçiler her zaman ön safhalarda yer almaktadırlar.

Sosyalist Gençler Birliğinin tüm ortamlarda seçimler sona eremez, hemen rapor verme ve kurucu oturumların düzenlenemesine gidilecektir. Öyleki, Üsküp ve Manastır SGB Üniversite konferanslarında mart 1988 yılında, Makedonya SGB Cumhuriyet Konferansında ise 1 Nisan 1988 yılındaa yapılacaktır. Sosyalist Gençler Birliği Cumhuriyet Konferansı, Kent Konferansı, Üniversite Konferansı, Belediye Konferansı ve esas örgütleri organlarının seçimi sırasında MSGB Statüsü ve Makedonya SC'nin Kadro Siyasetinin gerçekleştirilmesiyle ilgili Özyönetimli Anlaşma gerektiği gibi kullanılmalıdır. Aynı zamanda kriterilere saygı gösterilmesi önkoşullardan biri olacaktır.

Önümüzdeki SGB'nin seçim etkinliklerine, KB'nin genç üyeleri sayesinde gençlerin seçimlerde daha büyük etkinlikler göstermelerine pay sunulmalıdır. Diğer sözlerle, cumhuriyetimizde koşullar mevcut olan tüm ortamlarda da KB genç üyeler tarafından Makedonya SGB'nın yeni esas örgütleri kurmakla, gençlerin dolayısız bir biçimde seçim etkinliklerine katılmalarına olanaklar sağlanmalıdır. Zira çoğu ortamlarda yeni SGB esas örgütlerin kurulması için koşullar yaratmakla kararlaştırma sistemine gençlerin kitlevice katılmalarına çaba harcamalıyız. Bilindiği gibi, genç kuşağımız her zaman sosyalist özyönetimli toplumumuzun ekonomi ilişkilerinin tüm gelişme safhalarında önemli rol oynamaktadır. Böylece varolan etkinlikler sayesinde, gençlerimiz toplumsal sorunlarının çözünlenmesinde ve soyalist özyönetimli toplumumuzun ilerideki gelişmesinde önemli katkı sunmaya her zaman hazır olduklarını defalarca kanıtlamışlardır.

E. Ahmet

»ÜSKÜP« ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ MERKEZİNDEN NOTLAR

Yeni Kayıtlanan ögrenciler için Boş Yer Var

»Üsküp« Üniversite barınma merkezinde Üniversiteye yeni kayıtlanan öğrenciler için barınma kayıtları halen sürmektedir. Boş yerler de vardır. Üniversitemizin fakültelerine birinci sınıfa kayıtlarını yaptıran öğrenciler »Üsküp« barınma merkezine yarından itibaren yerleşebileceklerdir. Boş yerler kalırsa öğrenciler belgelerini sunabileceklerdir.

Öğrenci barınma merkezinin müdürü Nikola Gligorov'un söyediklerine göre lerimizin daha yüksek sıbarınma merkezine fakültenıfına kayıt yaptıran öğrenciler de barınabileceklerdir.

ÜSKÜP »25 MAYIS« GENÇLİK EVİNDEN

Modern Ve Eski Dans Kursları Başladı

Makedonya genç yazıncıları geçenlerde (otuz yaşına dek) genç müeliflerin geleneksel kitap yayımlanması için konkur duyurdu. »Alfa« dizisinde çıkacak olan bu kitaplardan şimdiye dek 39 başlık yayımlanmıştır.

Eserler üç nüshada şifreyle gönderilmelidir. Aynı zamanda müellifin doğum yılı, yazarı ise dördüncü nü shayla belirtilebilir. Eserler en geç 10 Aralık gününe dek gönderilmelidir, neticeler ise en geç 31 Aralık gününde bilinecektir.

GOSTİVAR BELEDİYE KİTAPLIĞINDA

Yeterince Kitap Var, Ama Okuyucusu Az

Gostivar'ın »Vuk Karaciç« ana kitaplığı Gostivar belediyesinde kitaplıkla ilgili etkinlikleri yürüten tek kuruluştur. Bu kültür-öğretim kuruluşu 58 bin kitaba sahiptir. Ne var ki kitap okuyanların sayısı çok azdır. Geçen yıl bu kitaplıkta üye olan 3292 kişi arasında ilkokul ve orta okul öğrencileri çoğunluğu oluşturuyor. Vrapçişte, Rostuş ve Negotin cıvar kitaplıklarında ve Bunes çocuk dinlenme evindeki kitaplıkta da az sayıda okuyucu vardır.

Gostivar'lılar, okullarda ve iş örgütlerindeki kitaplıklar da bulunan kitapları da okumaktadırlar. Ne var ki, ilk ve ortaokullarda 100 bin kitapla donatılmış 30 kadar kitaplık var ve çoğunlukla öğrenci lektür kitapları bulundurmaktadırlar. İş örgütlerinde de 13 kitaplık bulunuyor. Bunlardan »Goteks« tekstil fabrikasının kitaplığı en zengindir. Burada varolan 4500 kitap, her zaman işçilerin hizmetindedir.

Gostivar belediyesi gibi, cumhuriyntimizde büyük bir belediye için bu kadar kitap memnun eder bir düzeydedir. Oysaki kitaplar okuyucudan uzaktır. Kent kitaplığında alan koşulları memnun etmiyor, birçok Gostivar köylerinde ise cıvar kitaplıklar yoktur. Fakat, 30-40 yıl önceleri bunlarda kitaplıklar vardı. Durum değişecek mi? — diye soruyor okuyucular. Gereksinmeler ve yarılması gereken işler biliniyor, fakat durumun düzelmesi, para aralarına bağlıdır. »Vuk Karaciç« kent kitaplığının vizyonları da buna dayanmaktadır.

Sabit Yusuf

Genç ozanlar

TİTO

Tito gururumuz
Tito sevincimiz
Tito şanımız
Tito varlığımız
özgürlüğümüz...

Tito öğretmenimiz
Tito dünyaca sevilen kişi
Tito barış simgesi
Tito bağımsızlık
bağlantısızlık...

Tito insanlık güneşi
Tito dünümüz, bugünümüz
gelecek, yarınlarımız

Tito bir yapıtımız
Tito bir ana bağrı gibi
sıcak ve mübarek...

Sevim ZEYNULLAH

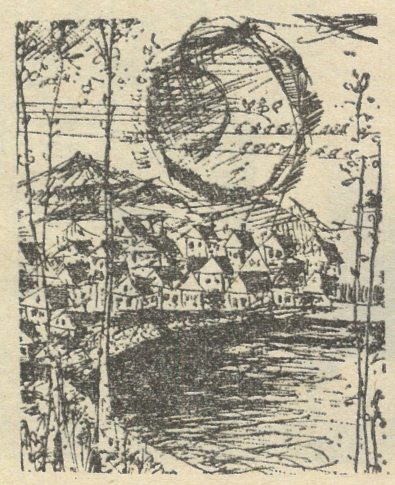

GENÇ AÇIK TİYATRO GÖSTERİSİNİN GETİRDİKLERİ...

Boşluklara Rağmen Canlı Tiyatro Yaşamıyla Bir Arada

Genç Açık Tiyatro gösterisi geçen günlerde sona erdi. Tiyatroseverler onikinci kez ülkemizin ünlü tiyatroevleriyle birarada olma fırsatını buldular. Yıldan yıla değer kaydeden ve başarıdan başarıya giden Genç Açık Tiyatro gösterisi, bu yıl maddi sıkıntılarına rağmen Üsküp tiyatroseverlerine zengin program önerdi.

Üsküp Dram Fakültesi öğrencilerinin hazırladıkları »Sirk — Felâket« oyunuyla başlayan gösteri, herşeyden önce programına tiyatroseverlerimizin en yeni oyunlarını kapsamıştır. Struga Şiir Akşamlarında »Altın Çelenk« ödülünü kazanan Tadeuş Rujeviç'in, »Sirk — Felâket« yapıtını genç ve ümit verici rejisör Davçevski sahneye koymuştur. Bu başlangiç, gösterinin devamında da değerli oyunlarla göz göze geleceğmizin inancına vardık. Makedon dram sanatçılarından Makedon Halk Tiyatrosunun özellikle gösteri için hazırladıkları, Breht'in »Balo« oyunu da yer almıştır. Vladimir Milçin'in yönetmenliği altında hazırlanan oyun Üsküp tiyatro seyircilerinin ilgisini çekmiktir. Bu iki başarılı oyundan sonra, Manastır Halk Tiyatrosunun dram sanatçıları da gösteriye, »Rahibeler Sakinlği« oyunuyla özel yaşantıyı yaşatmıştır. Ayrıya Genç Açık Tyatro gösterisine katılan, cumhuriyetimizin tiyatrolarının başarılarından başka ülkemizin de tiyatroevlerinin başarıları tekrarlanmıştır.

Zagreb, Belgrad, Sarayova, Lublana tiyatroları ve tiyatro gruplarının sundukları oyunları Üsküp'te 15 günlük bir dönemde tiyatro yaşamının canlanmasına neden olmuştur.

Böylece, Genç Açık Tiyatro Gösterisinin bura seyircileri arasında tam yerini bulduğunu bu kez de belirtilmiştir. Ülkemiz çapında tiyatro yaşamımızda olup bitenlerle bir arada olmak duygusu, herşeyden önce tiyatro yaşamımıza bir değer katarken, tiyatro etkinliğine de bir canlılık getirmiştir.

Subotiça Halk Tiyatrosu son birkaç yıl içerisinde Genç Açık Tiyatro gösterisinin sıralı tiyatrolarının birini oluşturmuşken, bu yıl sözü edilen tiyatronun boşluğu hissedildi. Bunu iddia ederken, ülkemiz çapında sözü edilen tiyatronun yerini ve başarısını düşünerek ileri sürüyoruz. Aynı zamanda, bu kez Genç Açık Tiyatro gösterisinin kurucularından biri olan »Pralipe« Romlar Tiyatrosunun da yokluğu hissedildi. Bu Tiyatro yıldan yıla çalışmalarında başarı, değer kaydeden bir tiyatroevidir. Tiyatro sanatı başarıları ülkemiz çapında başka, dışa da yyılmaktadır. Bir gösteri kurucusunun (nedenlerin nekadar özürlü yada özürsüz olup olmadığına girişmeden) kendi seyircileri arasında olmayışı üzücüydü.

Üsküp'te Genç Açık Tiyatro gösterisi düzenlenirken, o zaman Belgrad'ta BİTEF de düzenleniyordu. Şimdiye dek her yıl Üsküp'ün Univerzal salonuyla birlikte, bura tiyatroseverleri BİTEF'in de bazı oyunlarını izleyebiliyorlardı. Nitekim bu yıl, Üsküp tiyatro seyircileri BİTEF'e katılan hiçbir temsili izleyemediler.

S. Nebi

BİLEKTEKİ MUCİZE

RADYO SAAT

Iaponların satışa çıkardığı radyolu saatlerle, çok kısa dalgada yayın yapan istasyonlar ve FM yayınları rahtça dinlenebiliyor. Radyo sesi, müzik satlerine yansıtılabiliyor. Alarmı, kronometresi ve takvimi de olan saat — radyo.

Elektronik araçların boyutunu küçültme yarışında son rekoru Japon Casio firması kırdı ve transistörlü bir radyoyu, kol saatine sığdırmayı başardı. Jems Bond filmlerinde casusluk için kullanılan gereçleri hatırlatan saat — radyonun, çok kısa dalgada yayın yapan tüm istasyonları net alabilme yeteneğine sahip milimetrelik anteni, kullanım sona erdiğinde katlanarak özel hanesine yerleştiriliyor. Sesi de oldukça yüksek olan radyo, çapı 60 metreyi bulan bir alan içerisinde rahatça iştiliyor.

Saat — radyonun bir başka ilginç yanı da, istenildiğinde FM kanalında yayın yapa rak sesini müzik setlerinin kabinlerinden işittirebilmesi.

Aracın saat kısmı ise »alarm, kronometre ve takvim« den oluşuyor. Geçtiğimiz günlerde Japonya'da piyasaya çıkartılan iki yıl garantilidir bu yeni model saati.

Sağlık Köşesi

Kırık Tedavisinde Yeni Yöntem

Bir Sovyet orotpedi profesörü, kemik 36 yıldır kendi bulduğu **»madeni halka«** tekniği ile sırıkları tedavi eden Profesör Gabriel Abraamoviç İlizarov'un bu süre içinde 840 000 hastayı iyileştirdiği belirtiliyor.

Sibirya'nın Batı ucunda, Ural dağlarının arkasındaki küçük Kurgan şehrinde kurulu Deneysel Ortopedi Araştırma Enstitüsü ve Kliniği'nin kurucusu ve başkan olan İlizarov, kendi hastanesinde alcı gibi ilkel yöntemlerin kullanılmadığını belirtiyor. İlizarov, kırık kemik tedavisinin Hipokrat zamanından beri çok az değişiklik gösterdiğini, cidi kırıklarda kullanılan ağırlık, kaldıraç ve yatak tedavilerinin işkence yöntemlerini akla getirdiğini anlatarak, bu durumdaki hastaların psikolojik bunalıma düştüklerini belirtiyor. Bu hastalarda hnreket siz kalmaktan dolayı kasların çalışamaz hale geldiğini ve nekahat devresinin tedaviden uzun sürdüğünü hatırlatıyor.

İlizarov'un metodu ise bunun tam tersi. Her zaman var olan bir doğa kanununa uyduğuna inanan profesör, »Biz vücudun işlevine mümkün olduğunca az karışmayı tercih ediyoruz. Osteojenesis (kemiklerin yeni kıklıklarının tedavisinde çığır açacak bir tedavi yöntemi uyguluyor.
den oluşumu) doğal bir olaydır, biz sadece buna yardımcı oluyoruz« diyor.

Yeni yöntemde, kırık kemiğin uçlarına yerleştirilen ince metal çiviler, etkilenen uzvun çevresine konan hafif madenden yapılmış halkalara tutturuluyor. Daha sonra birbirlerine sıkıca kilitlenen halkalar kırığın bulunduğu bölgeye maksimum baskıyı sağlıyorlar. Kemiklerin tedaviye cevap vermesine başlanmasından sonra, halkaları birbirine bağlayan civatalar birkaç gün de bir yeniden ayarlanıyor. Dışardan görülen ise, bir çocuk oyuncağına benziyen ve al'ıyla kıyaslanınca çok daha hafif ve kolay taşınır olduğu gözlenen bir mekanizma. Bu yönteinle kemiklerin iyileşmesinin, geleneksel tedavi metotlarına kıyasla yarı sürede gerçekleştiği ve hastaların bacaklarını iki üç gün içinde kullanmaya başladıkları belirtiliyor.

Bu teknikle sadece kırık kemikler onarılmıyor. İddiala ra göre, yönetem doğumdan gelen kemik kusurlarının giderilmesinde ve kemiklerin uzatılmasında da kullanılıyor. İn dependenta gazetesinin haberine göre, Kurgan'daki ortopedi kliniğinde bacaklar yılda 30 santime varan miktarlanda uzatılıyor, eğri kemikler düzeltiliyor.

Alçak Yada Düşük Tansiyon Ne Demektir?!

Düşük yada alçak tansiyona başka türlü hipotoni denir. Hipotoni, sık sık beliriveren bir hastalıktır. Ne ondan korkulur, oysa ki, buna ters olarak düşük tansiyona genellikle daha az önem verilmektedir. Bazılarınca pek o denli tehlikeli bulunmamaktadır.

Gerçekte düşük tansiyon, normal değerlerdeki bir tansiyondur. En fazla orta yaştaki erkeklerde beliriver-mektedir. Düşük (alçak) tansiyon ilk sıralarda ikinci dereceli olarak beliriveribilir, ama sonra kimi zaman zaman kimi de devamlı olarak meydan bulabilir.

Düşük tansiyonun işaretleri şunlardır: havanınn değişmesine karşı duygusaldır, hemen sezinler, işe karşı gerek fiziki gerekse psikolojik gücü ve isteği azalır, hastanın uykusu gelir, başı ağrır, başdönmesi olur, kulakları zonklar, kalbi hızlı çarpar, tiksinip iğrenir v.b. gibi. tedir. Şunu belirtmekte yarar vardır ki, mesela kimi insanlar, vücut yapılışlarından ötürü, devamlı tansiyonları alçaktır, ve hiçbir zaman bundan şikayetçi değillerdir, hiçbir şey engel olmaz, ve her tür işleri yapabilmektedirler

Alçak tansiyonun (hipotoni) korunma ölçüleri nelerdir?

Alçak tansiyondan şikayetçi olan hastalar, kesin olarak bu hastalığın nedenlerini bilmemektedirler. Bu yüzden bunun ilaçlanması da zor oluyor. Ancak hastalığın işaretlerini anlamak gerekmektedir. Bu tür hastalara şu öğütler salık verilir:

— Fiziki etkinlik gösterecek, ayakta pek uzun uzadıya durmayacak, vücut şeklinin birdenbire durum değiştirmesinden çekinecek, (yatar durumdayken birden-yapmayacak) vücut durumunu yavaş yavaş değiştirecek, mesela ilkin oturacak, en azından bir iki dakka oturacak ve sonra kalkmağa çalışacak.

— Sigara ve alkol katiyen içmiyecek.

— Kanı (tansiyonu(yükseltecek (ilaçlar devamlı olarak alacak) simpatol, efortil v.b.).

Prim. Dr. Blagoya Stoyanovski

BİBER DOMATES TURŞUSU VE İKİ REÇETE

Gerçi bu yıl, bu yaz kuraklıklar hüküm sürdü, hem de uzun kuraklar. Yağmurun hasretini çektik. En fazla tarımcılar çekti. Bundandır ki, bu yılın tarını ürünleri ipe asılmış gibi sayılıyor bir bakıma. Büyük kuraklar, üstelik büyük sorumsuzluklar tarım ürünlerinin çoğunu yok etti de diyebiliriz. Bunun tanığı olduk.

Bir örnek mi istersiniz?! Örneğin Tito Köpürlü sünün »Lozarç Agrokombinası, »Agropromet« BEEO'nün tarım kombinasiyle domates üretimi ve domates tohumu için anlaşma imzalamışlardı. Nitekim domateslerin bir bölümü toplanmağa başlanırken, kalan öbür bölümleri toplanmadan kalmıştır, bazıları da bozulmağa yüz tutmuştur. Bu yüzden eleştirilere de uğramıştır. Alıcılar bunları beğenmemiştir. Gerçekte bunun nedeni üretim sürecinde »dar boğaz« olmasındaydı.

Böylece üretim sürecinin anlaşmasını kimse düşünmeyip bunu ciddiye almamıştır. Öyle ki, 18 hektarlık domates toplanmadan kalmıştır, diğer bölümü de çürüyüp gitmiştir. Ayrıca 200 ton atılmıştır.

Öte yandan bu yıl büyük kuraklar olmasına rağmen bol bol domates olmuştur. Hiçbir yıl bu yıl kadar domates olmamıştır. Fiyatı da elverişlidir. En iyi domatesi 150 dinardan satın alanlar vardır. Yüz dinardan da domates bulunabilir. Hatta daha ucuzu bile. Demek oluyor ki, turşu kurmak için elverişli bir güz mevsimini yaşıyoruz. Bereketli bir kışımız da olabilir. Turşusu bol, kışlığı bol, bu ancak bize bağlıdır. Mesela kışlık hazırlamaya, daha doğrusu turşu kurmaya meraklı olanlar mutlaka bu işe sarılmışlardır. Piyasamızda biber bolluğu ve domates bereketi olduğu için aşağıda sizlere iki reçete sunmayı yerinde bulduk ve yararlı gördük. İlk reçetemiz şöyle:

SOĞANLI KEÇAP (Domates Ezmesi)

Domates ezmesini elde etmek için şu malzemelere gerek vardır.

10 kgr. domates,

daha bir o kadar yeşil biber lâzım, yani 10 kilo bibere 10 baş soğan ekleyeceksiniz. Bunlara 50 tane kara biber koyacaksınız. Ayrıca 20 kaşık şeker koymayı unutmayacaksınız. Oysa ki, tuz isteğinize göre konur. Tuzluyu terci edenler fazla koyabilirler.

Bir araya getirilen bunların hepsi iyice doğrandıktan sonra bir bardak su koyulur ve hepsi azcık kaynar. İyice yumuşayıncaya kadar kaynatılmalıdır Sonra hepsi süzgeçten geçirilir. Bu karışıma bir küçük bardak semf ve yarım kgr. zeytin yağı konulur. Yarım sat kadar kaynadıktan sonra sıcak sıcak kavanozlara koyulur. İkinci reçetemiz:

SARMISAKLI KEÇAP

İkincisi de görüleceği gibi ilkinden pek farklı değil, bu yalnızca sarmısakla değişmektedir. Sarmısaklı Keçap'ı elde etmek için şu malzemelere gerek vardır. Yine domates ve biber, ama bu kez biber daha az olacak. Mesela 20 kgr. domatese yalnızca 5 kgr. küçük yeşil biber katacaksınız. Buna iki demet maydanoz da ekliyeceksiniz. Hep bunlara iki kgr zeytin yağı, bir iki baş sarmısak, bir su bardağı üzüm sirkesi ve yarım su bardağı şeker koyacaksınız. Yukarda da belirttiğimiz gibi tuz isteğe göre olacak. Tüm bunlar bir araya getirildikten sonra, ayrıca domatesler soyulur ve suda haşlanır, parça parça kesilen domatesler bir saat kadar ateşte kaynatılır. Kaynatılan domateslere öteki harçlar koyulduktan sonra da ha iki saat kadar kaynatılır ve sıcak savanozlara koyulur. Işte size iki reçete. Yazması bizden, yapması sizden.

Gülserer Hayrullah

Kadın dünyası

SÜTYEN, ZARALI MI YARARLI MI KAVGASI

Kimi doktorlar arasında, sütyenin sağlığa yararlı olup olmadığı konusunda ateşli bir tartışma başladı.

Avusturyalı ünlü cerrah Doktor Ryan, sütyenin, kadınların narin omuz kaslarını mahvettiği ve puddetku ağrılara yol açtığı gerekçesiyle, hanımların sütyen takmaması gerektiğini savunuyor.

Amerika ve Avrupa'nın tanınmış bazı doktorları Avusturyalı cerrahın görüşüne katılırken, birçoğu da tam tersini savunuyorlar. Sütyenin kullanılması fafında yer alan doktorlara göre, şu ana kadar sütyen taktığı için omuz ağrıları çeken kadınlara rastlanmadı.

Bu doktorlar, sütyenin, göğüslerin sigortası olduğu şeklindeki yaygın görüşü tekrar lıyarak, »Sütyen takmazsanız göğüsleriniz sarkar« diye uyarıde bulunuyorlar.

MSGB ÜSKÜP KENT KONFERANSI BAŞKANLIĞI OTURUMUNDAN

»Polet« Kendi Başına Bir Çalışma örgütü Oldu

Önceki gün MSGB Üsküp kent konferansı başkanlığının devamlı XXVII. oturumu düzenlendi. MSGB Üsküp kent konferansı başkanlığı başkanı Milan Nikolovski yönetmenliği altında sürdürülen oturumda başkanlık üyeleri MSGB Üsküp kent konferansı ve »Polet« çalışma örgütü arasındaki özyönetimli birleşme emegi anlaşması ve daha birkaç nokta üzerine görüşmeler yaptı.

»Polet« Çalışma örgütü bilindiği gibi gençlik turizmin ilerletilmesi, rekreasyonu ve öğrenci ile Üniversite öğrenci barınmalarının genişletilmesi için kurulan bir örgüttür. Şimdiyedek bu örgüt MSGB Üsküp kent konferansının bir parçasıydı. Şimdi ise yapılan bu toplantıdan sonra »Polet« kendi başına tam bir örgüt olmuştur. Onun için bu örgüt kendi tüzüğünü kendileri arasındaki işçiler getirip benimseyeceklerdir. Bununla ilgili »Polet« çalışma örgütü aynı zamanda ilerideki çalışması için plân ve programı da getirmektedir. Bu plân ve program tabii ki, gençlerin ilgisine ait olacaktır.

MSGB Üsküp kent konferansı başkanlığı üyeleri oy birliğiyle »Polet« çalışma örgütü ve MSGB Üsküp kent konferansı arasındaki bu işbirliğin özyönetimli anlaşma tasarısı kabul edildi. Bu özyönetimli anlaşması kabul edildiği gibi değişikliklere de uğrayabilir.

Bu noktadan başka, üyeler Üsküp'ün 1986—1990 yılları arası 1987 yılı için toplumsal plânın bildirisi ve 1987 yılı için Üsküp kentinin mali durumu ile ilgili degişme önerileri görüşüldü.

E. I.

İRDEMENLERİN PROTESTOSU SONA ERDİ

Titograd'ın »Rofat Burcoviç Tırşo« yurtevinin talebeleri düzenlenen olağanüstü toplantıda Karadağ Yürütme Konseyinin kararlarını kabul ederk, bir günlük protestodan sonra, yeniden yurtevin mutfağında beslenmeyi kabul ettiler. Üniversite talebeleri, talebelerin sorunları ve talebelerin standardındaki düşüş ile ilgili sorunlar pek yavaş çözümlendiğinden, memnuniyetsizliklerini ifade ettiler. Cumhuriyet Yürütme Konseyinin düzenlenen oturumunda üniversite talebelerinin sundukları istemlerin büyük bir bölümü özürlü olduğu değerlendirildi. Oturumda besinin iyileştirilmesi, paralı bonoların uygulanması ve spor sahaların inşaat edilmesi gibi en önemli soruların en kısa zamanda çözümlenmesi kararlastırıldı.

Yürütme Konseyinin üyeleri üniversite talebelerinin istemlerini destekleyerk, talebeler tarafından yapılan protesto biçimin (talebe yurtevin mutfağında baslenmeyi reddettiler) pek uygun olmadığını değerlendirdiler.

Yürütme Konseyinin üniversite talebeler standardının iyileştirilmesi ile ilgili aldığı kararın gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Çünkü üniversite talebelerine şimdiyedek yetkili enstitüler tarafından sayısı çok vaadlar verildiği halde, herşey eskisi gibi kalmıştır.

ÜSKÜP HALKLAR TİYATROSUNDA ÜNLÜ AMERİKAN DRAM YAZARI JAN — KLOD VAN İTALİ İLE KARŞILAŞMA

HER KELİME ÖNEMLİDİR — BEN KELİMELERİN İNSANIYIM

Üsküp Halklar Tiyatrosunun Türk Dramı gelecek haftamın yarımında, ünlü Amerikan, çağdaş dram yazarı Jan Klod Van İtali'nin yazmış olduğu »Yolculuğu Anlatan Öykü«nün galasını sunacak. Bu nedenle, Amerikan dram yazarı Jan Klod Van İtali üç gündür Halklar Tiyatrosunun konuğu oldu.

1936 yılında Belçika'da doğan Jan Klod Van İtali, ABD'nin tanınmış Hardvard üniversitesi mezunudur. Kendisi günümüzün en ünlü Amerikan yazarlarındandır.

Dram yazımıyla uğraşan Van İtali, bugün Coe Çeykin ile birlikte, efsanevi »Open« tiyatrosunun başında bulunuyor. Prinseton Üniversitesi ile Naropa enstitülerinde eğitimci görevlerinde de bulunmaktadır.

Dram yapıtları için aldığı birkaç ödülden başka, Amerikan tiyatrolarında en değerli ödülü oluşturan OBİE ödülünü kazanmıştır.

Van İtali ile yapılan karşılaşmada diğerleri arasında, şöyle dedi: »Yazarlarında her zaman masallardaki gibi başlangıç vermeğe bayılıyorum. Bu, çocukken yaşlılardan çok masal dinlememden ileri geliyor.

»Yolculuğu Anlatan Öykü« yapıtını yazar, 1974 yılında yaratmıştır. ülkemizde ilk kez, Üsküp Halklar Tiyatrosunun Türk dramı sahnesine alınmaktadır.

Jan Klod Van İtali, bunu şöyle açıkladı: İlk kez, yapıtımın Yugoslavya'nın Üsküp kentinin Halklar Tiyatrsu, Türk sahnesinde oynamasına seviniyorum. İki-üç gün burada oyun provalarını izledim. Rejisörün ve oyunda rol alan sanatçıların çalışmalarını ilginç buldum ve memnun oldum.

S. N.

attilâ ilhan

FENA HALDE LEMAN

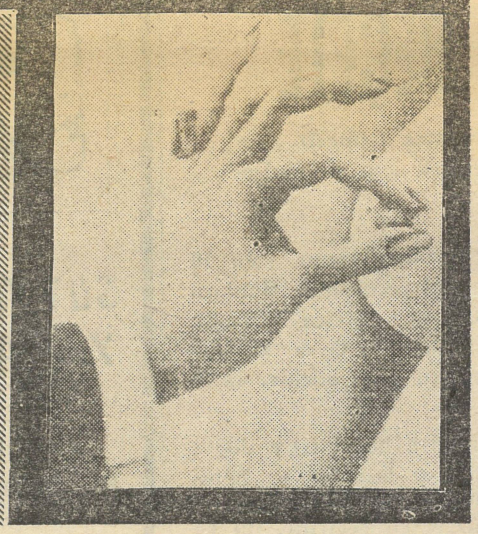

50

Edemedim, araya olaylar giriyor: bir süre, Akdeniz Oyunları'nın çalkantısından baş alamıyoruz. Kolay mı, şehrin her köşesinde bir başka yarışma. Cıvar şehirlerin stadlarından bile yararlanıldı. Sınırlı spor kadromuzla hepsini izlemek güç, işe hepimiz bulaştık, yüzme, güreş, futbol, atletizm sonuçlarını derlemeye, günü gününe yetiştirmeye çalışıyor. Siyasal gerilim, ayrı sorun: ABD Başkan Yardımcısı Agnev geldi gitti, »resmi« açıklamaların dışında bir haber sızdıramadık, Ankara'da birşeyler dönüyor ama, ne? Cumhurbaşkanı Sunay, İran'ın 2.500 yıl şenliklerinde bulunmak üzere, Tahran'a uçacak. AP'nin hü-

51

kümetten çekilmesiyle doğan bunalım, bu yüzden dondurulduk. Başbakan Erim, »buzdolabına kaldırdık« diyor, manşete çıkıyoruz. İşin uzaması, 3. Maddenin uygulanması olasılığını zayıflatmadı mı? Mihayet Manisalı İsmail Hakkı Bey'in yazıhanesine gidebildiğim o akşam üstü, Ankara Muhabiri, kabinenin tümüyle çekilmesinin yakın olduğunu bildiriyordu. »Siyasal çevrelerde ısrarla dolaşan bir söylentiymiş!«.

İsmail Hakkı Bey beni tanımadı. Telefonumu hatırlatmak zorunda kaldım. Çipil gözleri, burnuna düşmüş gözlüğünün üstünden, masmavi gülüyor. »Hafızasında, oldum bittim, kısa pantollu bir velet ola-

52

rak kaldığımdan, böyle saçına kır düşmüş bir herif halinde karşısına çıkınca, tanıyamayışını mâzur görmek lâzımmış«. Öyle diyor. Sokakta rastlasam, hem onu tanıyabilir miydim? Hiç sanmıyorum. Sahil gazinosunda babamla kadeh tokuşturan, alabros tıraşlı bağdem bıyıklı„ çenebaz İsmail Hakkı Bey nerede, yazı masasının ardında kaybolup gitmiş, ak sakallı, saçsız ve dişsiz bu ufacık ihtiyar nerede? Aradaki rastlaşmalar, hal hatır sormalar, ikimizde de iz bırakmamış, birbirimizi kırk yıl önceki hâlimiz le hatırlıyoruz.

Nasılsın demeden, elindeki muşamba ciltli kitaptan, yüsek sesle birkaç satır okuyor. Sesi incelmiş mi, böyleydi de unutmuş muyum?

»— ... ibadetin en önde geleni nefse muhalefettir, zira harici düşmandan daha tehlikelidir, esir edilip öldürülmedikçe şerrinden halâs mümüin değildir. Mefis yedi başlı bir ejderhadır ki, bu ejderhadan selâmete çıkmak ziyadesiyle müşkil dir, kötü sıfatları arasında kibir, azamet, riya, hased, gazap, mal iştiyakı, mevki ve şöhret iptilâsı zikredilebilir«.

Kitabı bıraktı, gözlüğünün üstünden masmavi baktı:

— ... Bursevi'nin Kitab'ül Hitab'ını bir yerden elime geçirdim, dedi. Onlar nasıl bir adamlarmış yahu? Okudukça, hayretten hayrete düşüyorum. Herif, Hicri 1096'ya kadar Edirne, Filibe, Üsküp havalisinde bihakkın Celvetiye halifesi, sonra bakıyorsun İkinci Sultan

53

Mustafa'yla *1107 Nemçe* Seferine iştirak edip mecruh düşmüş! Fikri şecaatle, bedeni şecaatin muhasalası!

Ağzını elinin arkasına saklayıp, bir süre sessiz sessiz güldü:

— ... şimdi sen taccüp ediyorsun, İsmail Hakkı Beyamcam bunları bu yaşında mı öğreniyor diye: siz bizi Osmanlı telâkki edersiniz, halbuki biz Meşrutiyet nesliyiz, alafrangayızdır, 31 Mart irticaı bize karşı oldu. Nasıl ki, bizim has Osmanlı addettiğimiz pederlerin nesli Tanzimat alafrangasıydı. Bu hazin hikâyedir, gider.

Açık kapıdan, elinde asıkısıyla, kahveci çırağı giriyor. Güleç yüzlü, toraman bir çocuk. Hiçbir şey sormadan, yazı masasının üstündeki boş fincanı alıp, dolusunu bırakıyor. İsmail Hakkı Bey, bana dönüp sordu, ne içermişim? O adaçayı içiyormuş, günde kaç bardak Allah bilir, çocuk aklına estikçe getirirmiş, o da »kemal-i rezaletle« gövdeye idirirmiş. »Miğdevidir« diyor. Ben çay istedim. Bir yandan da, Redd-i İlhak Cemiyeti azası, Gazi'ye Suikast davası sanıklarından »maslup« Ziya Hurşit'in amansız »müdafii«, Avukat Manisalı İsmail Hakkı Bey'e bakıyorum: babamla ortak çalıştıkları o dönemde, »ipten adam almakla« ün salmışlar. İzmir Cezaevi'ne düştüğüm zaman, »ipten aldıkları« abir kaatil karşıma çıkmasa inanmayabilirdim. İşgal gecesi. Maşatlık'ta konuşup

(Sürecek)

K. İRLANDA MAÇINI DAHA HAZIRLI KLI BEKLEYEBİLMEMİZ İÇİN YERLİ LİG YARIŞMALARININ 10. TUR ÇARŞAMBA GÜNÜ OYNANDI

VARDAR VELEJ'İ YENMESİYLE BİR GELENEĞİ DE YAKTI

EN BÜYÜK FORMDA VARDAR'I KENDİ SAHASIN DA YENEN VELEJ, BU KEZ BOŞ ELLE MOSTARA DÖNDÜ. VARDAR ZOR DA OLSA VELEJ'İ 1:0 YENEREK ÜSKÜP'TE VELEJ KORKUSUNU ORTADAN KALDIRDI.

Avrupa kupası eleme maçları çerçevelerinde A milli takımımızın 14 Ekim çarşamba günü Sarayovada İrlanda ile oynayacak kalifiye maçı için daha iyi hazırlanmak ereğiyle Birinci Yugoslavya futbol ligi 10. tur maçları çarşamba günü oynandı. Vardar kendi taraftarlarının önünde Velej'i 1:0 yenerek ard arda üçüncü yengiyi kaydetti. Lg lideri Dinamo Nişte Radniçkiye 3:1 yenilerek liderliği Çırvena Zvezdaya bırakmak zorunda kaldı. Yavaş yavaş forma giren Partizan da Priştineden değerli bir puanla Belgrada dönüyor. Bu şampiyonanın olumsuz anlamda süpriz takım olan ve çizelgenin dibinde yer alan Hayduk da uyandı. Son turda Riyekayı 3:0 yenerek bidden ayrılmaya başardı. Bunlar sırf iki karşılaşmanın berabere yedi maçın ise yerli takımların yengisiyle noktalanan futbol şampiyonası son tur maçlarının özellikleridir.

Son iki turda Buduçnost ile Voyvodinayı yenilgiye uğratan ve hiçbir gol almadan beş gol atan Vardar bu turda da iki değerli puan kazandı. Değerli diyoruz çünkü bu puanlar sayesinde çizelgenin sekizinci basamağına çıktı. Ve şimdi ilerideki maçları çok daha rahat bekliyebilir. Vardar ard arda üçüncü yengisini aldı, amma sergilediği oyunla taraftarlarını hiç memnun etmedi. Vardarın futbolcuları elverişli olmayan bir geleneği yıkmak için alevyandığından bu maça gayet sinirli girdi. Psikolojik bakımdan böylesine büyük bir maç için hazırlanmış olmadığı futbolcuların oyundan belliydi. Diğer takımlara karşı çağdaş bir makineyi andıran Vardar futbolcuları bu maçta hiçbir varlık gösteremediler. İki en iyi futbolcusu Tuçe ile Kaytazsız Üskübe gelen ve maçın 20. dakikasında kırmızı kart gören Curasoviçsiz oynayan Velejden öcünü alacak yerde, »Kara Kırmızılılar« zor zor penaltıdan bir gol attılar. Ve böylece çok arzu ettikleri galibiyeti elde ettiler. Geleneği de kestirdiler. Fakat kendi sadık taraftarlarından alkış toplayacak yerde ıslıklarla uğurlandılar. Bu veri ise futbol severlerinin neticeden çok futbol ve goller görmek istediklerini ispatlıyor. Konuklara gelince maçın daha büyük kısmını 10. futbolcuyla oynamalarına karşın, iyi bir izlenim bıraktılar ve çizelgenin üst sıralarında hakla yer aldıklarını gösterdiler. Lig lideri iDnamo 9. turda kendi taraftarları önünde Priştineden aldığı yengiden sonra bu turda da Radniçkiye 3:1 yenildi. Ve Şampiyonanın ilk turlarından daha oturduğu lider koltuğunu Çırvena Zvezda ile değiştirmek zorunda kaldı. »Kırmızılı Beyazlar« kendi sporserleri önünde Voyvodinayı 3:2 yendi ve gol averaji sayesinde öne geçtiler.

Dört büyüklerin geri kalan iki temsilcisi, Partizan ile Hayduk da bu turda elverişli sonuç alarak çizelgede ilerleme kaydettiler. Daha doğrusu Hayduk dibden ayrılmaya başardı.

Geçen yıl lig statüsünü korumak için mücadele veren Radniçki bu şampiyonada yeni uzmansal yönetimiyle başarılar serisini sürdürüyor. Kendi taraftarları önünde aldığı altı yengi sayesinde çizelgenin üçüncü yerine çıktı. Sırf sonuçlarla değil sergilediği beğenilir oyunlarıyla da eski günlerini anımsattı. Diğer karşılaşmalar genelde ev sahiplerin üstünlüğüyle noktalandı.

Yazının sonunda Devlet Şampiyonası 11. tur maçlarının 18 Ekimde oynanacağını hatırlatmayı uygun bulduk.

Salim Abdullah

BİRİNCİ FUTBOL LİGİ

ONUNCU TUR, PUAN CETVELİNDE DEĞİŞMELERE YOL AÇTI

Lider koltuğu sahibini değiştirdi. Sezon başlangıcından lider koltuğuna oturan Dinamo (Z) ard arda iki yenilgiyle üzerini Ç. Zvezda'ya bıraktı, Hayduk Riyeka'yı 3:0 yenmesiyle sonun başından ayrıldı.

PUAN DURUMU

1. Ç. ZVEZDA	10	5	3	2	25:12	(13) 13
2. DİNAMO	10	5	3	2	17:10	(7) 13
3. RADNİÇKİ	10	6	0	4	16:11	(5) 12
4. RİYEKA	10	4	4	2	12:8	(4) 12
5. VELEJ	10	4	4	2	9:7	(2) 12
6. RAD	10	3	5	2	13:10	(3) 11
7. SLOBODA	10	5	1	4	15:13	(2) 11
8. VARDAR	10	5	1	4	11:14	(—3) 11
9. PARTİZAN	10	3	4	3	18:12	(6) 10
11. SUTYESKA	10	4	2	4	11:10	(1) 10
12. PRİŞTİNA	9	4	2	3	11:15	(—4) 10
13. OSİYEK	10	4	2	4	14:20	(—6) 10
14. BUDUÇNOST	10	2	4	4	9:14	(—5) 8
15. VOYVODİNA	10	2	3	5	10:15	(—5) 7
16. HAYDUK	9	2	2	5	9:15	(—6) 6
17. SARAYEVO	10	2	2	6	7:13	(—6 6
18. ÇELİK	10	2	2	6	7:16	(—9) 6

GELECEK TUR (18 EKİMDE OYNANACAK) ÇİFTLER: Çelik — Vardar, Dinamo (Z) — Jelezniçar, Partizan — Radniçki (N), Riyeka — Priştina, Sloboda — Hayduk, Sarayevo — Sutyeska, Buduçnost — Osiyek, Voyvodina — RAD, ve Velej — Ç. Zvezda.

BUGÜN SEVİLYA'DA KASPAROV İLE KARPOV ARASINDA DÜNYA SATRANÇ ŞAMPİYONU UNVAN MAÇI BAŞLIYOR

Bu Kez Hangisi Daha Başarılı Olacak?

Bugün İspanyanın Sevilya kentinde Gari Kasparov ile Anatoliy Karpov arasında Dünya satranç şampiyonu unvanı maçı törenli bir şekilde açılacak. Düzenlenecek olan açılış töreninde diğerleri arasında, pazrtesi günü ilk oyunda rakipler hangi renkli taşlarla oynayacaklarına, dahi kura çekilişi yapılacak.

Fikstüre göre, sıralı oyunlar, pazartesi, çarşamba ve Cuma günleri oynanılacaklar. Osail yarıda kalan oyunlar salı, perşembe ve cumartesi günleri sürdürülecekler. Pazar günü, serbest gün olarak öngörülmüştür.

Kasparov ile Karpov Satranç şampiyonu unvanı için maçı, bir yarışçının 6. yengi alıncaya kadar oynanıyor. Eğer, 24 oyunda, bir oyuncu 6 galibiyet kaydetmese, o zamana dek önde bulunan satrancı galip olarak ilan edilecek. 24 oyundan sonra, sonuç berabere 12:12 olursa, o şekilde, kurallara göre, şimdiki dünya şampiyonu Gari Kasparov, şampiyon unvanını koruyacaktır.

Karpov ile Kasparov arasında yeni karşılaşma 1985 yılının ikinci yarısında düzenlendi, 24 oyundan sonra, kışkırtıcı Kasparov, dünya satranç şampiyonu Karpovu 13:11 yendi. Gari Kasparov stranç tarihçesinde en genç şampiyon oldu. Öte yandan, ikinci maçta aldığı yenilgiye rağmen, Karpov, rövanş maçı oynaması için çok olumsuz tepkiler yarattı. özellikle, Kasparov, Kompamanes'i, tenkid ediyordu.

Fakat, geçen yıl, ağustosda, Londra'da Kasparov ilc Karpov dünya satranç şampiyonu rövanş maçta üçüncü kez, karşı karşıya çıktılar. Bu maçın ilk yarısı, daha doğrusu ilk 12 oyununu Londra'da oynadılar. Maçın ikinci yarısı Moskova'da düzenlendi. 24 oyundan sonra, Kasparov, Karpovu 12,5:11.5 yenerek, şampiyon unvanını koruyabildi.

N. İ.

SPOR DIŞI BİR HAREKETİ İÇİN BİR YOL CEZA YEYEN GENÇ FUTBOLCU MEHMED NECMEDİN MFB KONFERANSININ OTURUMUNDA SERT CEZANIN AFFEDİLECEĞİNE İNANIYOR...

MEHMED NECMEDİN:

„YEŞİL SAHAYA DÖNMEMİ SABIRSIZLIKLA BEKLEMEKTEYİM"

● Sloga'nın genç henüz 21 yaşında olan futbolcusu Mehmed Necmedin, sporcunun heyecanlı olması durumunu pahalı ödedi. Geçen sezon maçın öneminden çıkan büyük heyecanda bir spor dışı hareketiyle MFB disiplin komisyonundan bir yıl cezalandı. Bu ceza yüzünden kendisi başta olmak üzere, kulübü ve kulüp taraftarları büyük zarar gördü. Verilen ceza mutlaka eğiticidir. Amma cezanın bir yıl oluşu çok sert olduğunu Sloga Kulüp yönetici lerini ağlaşı sunmalarına neden oldu. Bu ağlaşının olumlu değer lendirilip genç futbolcunun cezasının affedileceğine inanmaktayız.

Üsküp'üin Sloga futbol takımı yarıştığı Makedonya Bölgelerarası futbol ligi batı gurubunda değişik formda oynuyor. »Çayir« stadında evsahibi olarak oynayan maçlarını, Sloga sorunsuz, kendi lehine tamamlamaktadır. Fakat, yaptı beş konukluğunda Sloganın bilançosu çok kötü. Bu konukluklardan Sloga, bir puan bile kazanmayı başaramadı. Daha doğrusu, beş konukluktan beş yenilgi yaşadılar. Puan cetvelin de ki durum, taraftarları, idarecileri ev antrenör *Nikola Velovskiyi* memnun etmiyor. Sloganın bu başarısızlığı özellikle, cezalı olan futbolcusu *Necmettin Mehmed'e zor geliyor.* Etraftan seyirci olarak maçları izleyerek ,sakin kalamıyor.

— Yakınlarda daha doğrusu kasımda düzenlenecek olan MFB Konferansının oturumunda 12 aylık cezanın afterileceğini inanıyorum.

— Sabrsızlıkla, takımda yer olmamı beklemekteyim. Resmi maçlarda futbol oynamayı özlemişimdir.

Mehmed Necmedin

Hatırlatalım, Mehmed, geçen futbol birinciliğinde şampiyon unvanını için kararlaştırıcı maçlarda biri olan Sloga Ohrid, karşılaşması konuk takımın 1:0 lehine sonuçlanmıştır. Maçtan sonra çıkan olayda, Mehmed, konuk takımın bir futbolcusu'na yumruk indirmişti. Bu olay nedeniyle, Mehmed'e Makedonya Futbol Birliği Disiplin komisyonu tarafınca 12 aylık ceza verildi. Cezalı Mehmed, takımının yardımından olamıyordu. Sloga, Ohri takımı ile şampiyon unvanını için mücadeleyi kazanmadı. Yeni sezonda Sloga, başarısız serisini sürdürüyor.

— Bu aradan sonra, yaptığınız yanlış hamleyi nasıl görmektesiniz?

— Bunu kendi kendime de anlatabilecek durumda değilim. O şampiyonluk yarışının önemli maçında konuk takımı 1:0 yenilmemizden sonra soyunma odasında hepimiz sinirliydik. Bunun dışında bu maç da sinirli bir hava içerisinde oynandı. Oyunda Sloga'nın takım olarak özelliği dışında çok sertti. Kendimi kontrol edemedim. Spor dışı bir hareket yaptım. Bu hareketim pahlıya mal oldu. Disiplin komisyonu sert ceza verdi. Nisan ayından bu yana idman yapıyorum. Amma resmi maçlarda arkadaşlarıma yardımdan olamıyorum. Seyirci olarak maçları izlemem çok ağrıma kaçıyor.

Mehmet'e bu yüzden MFB disiplin komisoynu 1 yıl ceza verdi. Sloga futbol kulübü yöneticileri henüz 21 yaşında olan genç futbolcularına böyle sert cezanın verilmesi eğitici olmamayışı yüzünden disiplin komisyonun kararına şikayet sundu. Şimdi hem Sloga yöneticileri ve bilhassa Mehmet kendisi disiplin komisyonunun afını sabırsızlıkla beklemekte. Bu bekleme süresince Mehmed takım arkadaşlarıyla idmanlarını sürdürüyor. Ve takımda kendi yerini arıyor. 21 yaşında olan Mehmed, nisan ayından bu yana buzda bulunasına rağmen, didinmeli ve ciddi çalışıyor. Ve cezasının afedilmesini sabırsızlıkla bekliyor.

N. İ.

K. Irlanda — Yugoslavya 1:2 maçından bir an

AVRUPA ULUSLAR KUPASI GRUP ELEME MAÇLARINDA K. İRLANDA İLE SARAYOVA'DA 14 EKİMDE YAPACAĞIMIZIN YARIŞTIĞI GRUPTA BAŞARILI OLABİLMESİ İÇİN BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTA

K. İRLANDA İNGİLTERE İÇİN OYNUYOR!

Milli futbol takımımız Avrupa Uluslar Kupası grup eleme maçlarında bir büçük ay içerisinde üç önemli maç oynuyor. Bu serinin başlangıcında çarşamba akşamı Sarayovanın Grbaviça stadında K. İrlanda ile yapacağımız karşılaşma grup birinciliği husunda önemli rol oynamaktadır. Gerçekte K. İrlanda'yı konuk olarak yendik. Ve bu şekilde grup birinciliği ve gelecek yıl B. Almanya'da düzenlenecek final maçlara vize alma ümitlerimiz arttı.

Çarşamba akşamı Sarayova'da K. İrlanda ile büyük önemden olan rövanş maçı oynuyoruz. Milli takımımız grup yarışmasında tüm şanslarını yitirmiş olan K. İrlanda karşısında favori takım. Amma hedefa ulaşabilmesi iiçn galibiyet şart oldu ğundan milli takımımızın işi her zamandan çok zor olacaktır. Çünkü böyle durumlarda galibiyet elde etmek için fazla istekten futbolcular çoğu kez psikolojik etki si altına düşüyor. Ve isteni len oyun ve sonuç alınamıyor. Bu korku bu kez her zamandan daha büyüktür. Çünkü tüm şanslarını yitirmiş olan K. İrlandalılar bu kez İngiltere için oynamaktadırlar. Bir beraberlik sonuç milli takımımıza bu yarıştan vedalaşmak olabilir. Aslında K. İralnda maçı öncesinde futbolcularımızın seçici Osim ve futbol yöneticilerimiz için biricik korkudur. Yoksa her şey bizden yana. Bu maçta seyircinin desteği ve K. İrlanda'ya kıyasen klas farklılığımız sanırım ağır çekecek. Galip geldikten sonra da dertlere son olmayacak. Bunun ardında 11 kasımda İngiltere ile rövanş maç sıraya geliyor. Bu maçta milli takımımız bir yıl önceleri İngiltere'den Vembli stadında aldığı talihsiz 2:0'lık yenilginin öcünü almak zorunda kalacak. B. Almanya finali istenirse İngiltereyi de yenmek zorundayız.

SONUNDA TÜRKİYE MAÇLARIN VİZESİNİ VERECEK

Grup yarışmasında son rakibimiz Türkiye milli takımıdır. Son yıllarda büyük aşama kaydeden Türkiye kolay aşılabilecek bir engel değildir. Özellikle evsahibi olarak oynadığında en büyük takımların bile hesaplamalarını alt üst edebilecek durumda bir takım. Bunu en iyi bir şekilde İngilizler kendi derisi altında hissettiler. 29 nisanda Türkiye favori İngiltere rabere oynadı. Bu beraberre takımıyla İzmir'de 0:0 beLik sonuç aslında milli takımımıza bu yarışta yeni ümitler sağladı.

İşte tüm bu durumları gözönünde bulundurarak B. Almanya Avrupa Uluslar Kupası final maçlarına vize alabilmemiz için önünmüzdeki bir buçuk ay zarfında büyük önemden ve hepside kendi başına ağır olan üç karşılaşmamız var. Bu maçlarda milli futbol takımımız seçici İviça Osim'le birlikte büyük bir sınav karşısında olacak. Başarılı olacağımıza ümit ediyoruz.

K. D.

ÇARŞAMBA GÜNÜ SARAYOVA'DA K. İRLANDA İLE YAPACAĞIMIZ RÖVANŞ MAÇ FUTBOLCUMUZ İÇİN BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTADIR

Adaylar Kadrosu Hala Kesin Değil

Avrupa Uluslar Kupası grup eleme maçlarında yıl sonuna dek yapacağımız son üç karşılaşma grup birinciliği için kararlaştırıcı olacaktır. Bu seri şeklinde üç maç 14 ekimde Sarayova'da K. İrlandayla başlayacaktır. Bundan sonra İngiltere'yi konuklayıp, Türkiye'ye konuk olacağız. Bu münasebetle çarşamba günü birinci ligin sıralı 10. tur maçları oynandı. Bu şekilde K. İrlanda maçı için milli takımımızın daha rahat bir şekilde hazırlanmasına olanak sağlandı.

Milli seçici İviça Osim K. İrlanda ile yapacağımız maç için 19 kişilik adaylar listesini açıkladı. Bu listede şu futbolcularımızın isimleri geçmektedir: **Ravniç, Radaç, Baliç Vuliç, Z. Vuyoviç, Hacibegiç, Kataneç, Elzner, Yankoviç, Stoykoviç, Mlinariç, Bajdareviç, Zlatko Vuyoviç, Vokri** ile **Tuçe**. Bunlar yanısıra Şabanacoviç, Smayiç ile kaleci Stoyanoviç de yedektedirler.

Edinilen bilgilere göre Vuliç sakatlık yüzünden takımdan düşecektir. Osim bu önemli maç öncesinde Tuçe'nin sakatlığı da başağrısı yaratmaktadır. Amma kesin durum oynanılacakı olan onuncu tur maçlardan sonra belli olacaktır. Hacibegiç ile Bajdareviç K. İrlanda maçı hazırlıkları için Pazar günü ülkemize gelecektirler.

İHF KUPASI İLK TUR KARŞILAŞMALARININ RÖVANŞ MAÇINDA PELİSTER YARIN ETİ BİSKÜİLERİ TAKIMINI KONUKLUYOR

MANASTIRDA ELTOPU ZİYARETİ VAR

Uluslararası Eltopu Federasyonu (İHF) kupası ilk tur maçları çerçevelerinde geçen lerde Türkiye temsilcisi Eti Bisküileri eltopu takımıyla Eskişehir'de oynanan ilk karşılaşmada ülkemizi uluslararası sahnede ikinci defa temsil eden Pelister kozlarını paylaşarak yarın Manastır'da oynanacak olan rövanş karşılaşma için elverişli sonuç kaydetti. 3 gol farklık galibiyet Pelister için rövanş ta rahat oynamasını garantilemektedir. Bu karşılaşma için cumhuriyetimizin eltopu severleri arasında ilgi azamidir. Pelister eltopçuları ve takım çalıştırıcısı **Kasım Kameniça** maç öncesinde iyimser turuna vize sağlıyacaklarını vaad etmektedirler.

Pelister'in bu sezonda geçen yıla kıyasla değişik formda oynamasına rağmen Türkiye temsilcisini eleme yönünde güçlü olduğunu Eskişehir'de oynanan ilk maçta tasdikledi. Oysa, Avrupa kupalarında ve genelde sporda sürpizlerin olası olduklarını gözönünde bulundurarak Pelister'in bu maçta dikkatli olması gerekmektedir. Antrenör Kasım Kameniça geçenlerde verdiği bir demecinde buna işaret etmişti. Doğrusu, Türk takımında milli takımda oynıyan birkaç oyuncunun oynadıklarından ötürü Kameniça Manastırlı eltopçuların rövanşta dikkat

İNGİLTERE HİÇ GOL YEMEDİ

Yarıştığımız eleme grupunda şimdiye dek oynanılan yedi maçın sonuçlarını bir kez daha K. İrlanda maçı öncesinde hatırlatıp, oynanması gereken maçlara ve puan durumuna bir göz atıp milli futbol takımımızın şanslarını bu yarışta kendi kendimize değerlendirelim.

PUAN DURUMU

1. İNGİLTERE	4	3	1	0	7:0	7
2. YUGOSLAVYA	3	2	0	1	6:3	4
3. TÜRKİYE	3	0	2	1	0:4	2
4. K. İRLANDA	4	0	1	3	1:7	1

OYNANAN MAÇLAR: İngiltere — K. İrlanda 3:0, Yugoslavya — Türkiye 4:0, İngiltere — Yugoslavya 2:0, Türkiye — K. İrlanda 0:0, K. İrlanda — İngiltere 0:2, K. İrlanda — Yugoslavya 1:2, ve Türkiye — İngiltere 0:0.

OYNANMASI GEREKEN MAÇLACR: 14 ekim: Yugoslavya — K. İrlanda İngiltere — Türkiye. 11 kasım: Yugoslavya — İngiltere, K. İrlanda — Türkiye, ve 16 Aralıkta: Türkiye — Yugoslavya.

SPOR SAHALARIMIZDA BU HAFTA

FUTBOL:

İKİNCİ DEVLET FUTBOL LİGİ DOĞU GURUBU 9. TUR: Pobeda — OFK Beograd, Liriya — Pelister, Radniçki (P) — Teteks, Boraç (Ç) — Metalurg, Vlaznimi — C. Zvezda (G), Novi Pazar — Titograd, Maçva — Maydanpek, İvangrad — Radniçki (K) ve Sloboda — Napredak.

MAKEDONYA FUTBOL LİGİ 9 TUR: Yugokokta — Bregalniça (D), Luboten — Sileks, Sloga — Bregalniça (İ), Belasiça — Sasa, Vardarski — Gostivar, Kojuv — Skopye, Boreç — Rabotniçki, Ohri — Osogovo ve Rudar — Tikveş.

MAKEDONYA BÖLGELERARASI FUTBOL LİGİ BATI GURUBU 9 TUR: Sloga — Prilep, ZİK Novaçi — Korab, FÇU — Beton, REK Bitola — Makan, Bradstvo — Prespa Solidarnost — Proleter ve Napredak — Kruşevo.

BASKETBOL

BİRİNCİ »A« BASKETBOL LİGİ, 4 TUR: MZT Skopye — İMT, Çırvena Zvezda — Bosna, Buduçnost — Zadar, Çibona — Şibenka, Partizan — Yugoplastika ve Olimpiya — Boraç.

MAKEDONYA BASKETBOL LİGİ 5. TUR: Sloga — Lihnida, Astibo — Pelister, Teteks — Çırn Drim, T. Kombinat — ZİK ePlagoniya, Vardar — Koçani, Tikveş — Strumiça ve Goteks — Alumina.

BİRLİK

„Birlik" in ilk sayısı 23 Aralık 1944 yılında Üsküp'te çıkmıştır. Yayınevi Yönetmeni Radoslav OGNYANOVSKI. Baş ve Sorumlu Yazar Vefki HASAN, gazeteyi yazı kurulu hazırlar.

Abone şartları: YSFC için aylık 1.620, üç aylık 4.860, altı aylık 9.720, ve yıllık 19.440 din. Yabancı ülkelere iki mislidir. Uçakla posta masrafları ayriyetten ödenir.

Abone paraları şu hesaba gönderilmelidir: 40100—601—13021 NİPRO „Nova Makedoniya" OOZT Marketing, Mito Hacivasilev Yasmin No-suz Skopje.

— Döviz hesabı 40100-620-37-25730/50-6-5075-062-Yugobanka-Üsküp

Adres: „Mito Hacivasilev—Yasmin". „No-suz, Redakciya „Birlik" Skopye (Üsküp).

Posta Kutusu: 402, Telefon 222—544, Santral 232—611 ve 237—611

Gönderilen yazılar geri çevrilmez.

MSC Cumhuriyeti Kültür Sekreterliginin 03—269—1 sayılı ve 05—III—1973 tarihli degerlendirmesine göre „Birlik" alışveriş vergisi ödemez.

Gazete Üsküp'teki „Nova Makedoniya" Basımevinde basılır